

UCHWAŁA NR XXXII/166/16
RADY GMINY LEONCIN
z dnia 23 listopada 2016 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Leoncin
na lata 2016- 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 446.) Rada Gminy Leoncin uchwala, co następuje:

§ 1 Uchwala się Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Leoncin na lata 2016 – 2023 stanowiący załącznik nr. 1 do Uchwały.

§ 2 Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Leoncin.

§ 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Arkadiusz Kielbasiński

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Leoncin na lata 2016-2023

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

*Zadanie realizowane w ramach projektu pn. „Leoncin- rzeka i las możliwości.
Opracowanie programu rewitalizacji Gminy Leoncin wraz z wykorzystaniem potencjału
społeczno-gospodarczego terenów nadrzecznych oraz Puszczy Kampinoskiej”
współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej,
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020*

Leoncin
październik 2016 r.

Zadanie zostało zrealizowane w ramach projektu pn. „Leoncin – rzeka i las możliwości. Opracowanie programu rewitalizacji Gminy Leoncin wraz z wykorzystaniem potencjału społeczno-gospodarczego terenów nadrzecznych oraz Puszczy Kampinoskiej” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Autorzy opracowania:

Aneta Szarfenberg, Marcin Jaczewski

oraz

dr hab. Maciej Cesarski, prof. nadzw. SGH - konsultacja naukowa

W procesie tworzenia Programu Rewitalizacji uczestniczyli pracownicy Urzędu Gminy, zaangażowani byli także Mieszkańcy Gminy oraz Interesariusze procesu rewitalizacji, którzy wyrażali swoje opinie w trakcie prowadzonych badań jakościowych (wywiadów pogłębionych) i ilościowych (ankiet), a także zapoznawali się z koncepcją opracowania Programu Rewitalizacji podczas konferencji oraz spotkań sołeckich.

Spis treści

WPROWADZENIE	5
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY LEONCIN	9
2. POWIĄZANIE I ZGODNOŚĆ LPR Z INNYMI DOKUMENTAMI	12
2.1 WIZJA I CELE ROZWOJU W DOKUMENTACH GMINNYCH	12
2.2 ZGODNOŚĆ CELÓW PR Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU	12
2.3 OPIS POWIĄZAŃ PR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY	13
3. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH	15
3.1 ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE	16
3.2 ANALIZA DEMOGRAFICZNA.....	19
3.3 WPŁYW KAMPINOSKIEGO PARKU NARODOWEGO	24
3.4 ANALIZA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK NA PODSTAWIE ZEBRANYCH DANYCH STATYSTYCZNYCH ORAZ PRZEPROWADZONYCH BADAŃ W RAMACH PRAC NAD INNYMI DOKUMENTAMI GMINY	28
3.4.1 SFERA SPOŁECZNA.....	28
3.4.2 SFERA GOSPODARCZA.....	44
3.4.3 SFERA ŚRODOWISKOWA	47
3.4.4 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA.....	51
3.4.5 SFERA TECHNICZNA.....	57
3.5 WNIOSKI Z PRZEPROWADZONYCH BADAŃ.....	64
3.5.1 ANKIETY.....	65
3.5.2 WYWIADY POGŁĘBIONE	66
4. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	67
4.1 OBSZAR ZDEGRADOWANY.....	67
4.2 OBSZAR REWITALIZACJI.....	69
4.3 ODBIORCY DZIAŁAŃ.....	71
4.4 SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH	72
5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI	73

5.1	WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI (PLANOWANY EFEKT)	73
5.2	CELE REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ ODPOWIADAJĄCE ZIDENTYFIKOWANYM POTRZEBOM ..	73
5.3	LISTA PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ WRAZ Z OPISAMI	74
6.	<u>REALIZACJA PR</u>	82
6.1	MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	82
6.2	SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE	82
6.3	STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU.....	83
6.4	SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU REWITALIZACJI	83
7.	<u>KOMPLEMENTARNOŚĆ PROGRAMU</u>	85
7.1	KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA I PROBLEMOWA	85
7.2	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA	85
7.3	KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA.....	85
8.	<u>REALIZACJA ZASADY PARTNERSTWA I PARTYCYPACJA.....</u>	86
	<u>ZAŁĄCZNIK NR 1 - RAPORT Z BADAŃ PRZEPROWADZONYCH NA POTRZEBY DIAGNOZY</u>	87
	WYWIADY POGŁĘBIONE.....	87
	BADANIE ANKIETOWE	95
	<u>ZAŁĄCZNIK NR 2 – SZCZEGÓLNE MAPY OBSZARÓW REWITALIZACJI (FORMAT A3)</u>	103
	<u>SPIS TABEL</u>	117
	<u>SPIS MAP</u>	118
	<u>SPIS WYKRESÓW</u>	119
	<u>INFORMACJA O WYKONAWCY:</u>	120

Wprowadzenie

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).¹

Istotą rewitalizacji jest osiągnięcie **efektu synergii przestrzennej** – suma działań realizowanych w ograniczonych obszarach, w tym samym czasie i we wzajemnym powiązaniu daje znacznie lepszy efekt niż suma tych samych działań rozproszonych w przestrzeni gminy, realizowanych niezależnie od siebie i w różnym czasie.

Trudność polega na takim wyborze i uporządkowaniu działań do realizacji w określonym obszarze, które umożliwią przekroczenie pewnego progu, osiągnięcie **masy krytycznej** i pozwolą na odwrócenie negatywnych trendów. Jedną z kluczowych kwestii jest zatem właściwy dobór wielkości obszaru w stosunku do budżetu projektu. Wybór zbyt dużego obszaru może prowadzić do rozproszenia działań i zbyt słabego efektu synergii. Zbyt mały obszar z kolei, nawet jeśli zostanie w całości przekształcony, może nie posiadać wystarczającego potencjału, aby doprowadzić do trwałej zmiany negatywnych trendów.²

Rewitalizacja nie jest walką z „patologiami”, jest to **długoletnia inwestycja** w zmiany w obszarze zdegradowanym, które mają przynieść rozwój tego obszaru i całej gminy. Dlatego obszar rewitalizacji nie powinien być wyznaczany jedynie na podstawie danych ilościowych pokazujących najbardziej intensywną degradację, ale jego granice powinny zostać wyznaczone w taki sposób, aby umożliwić obszarowi rewitalizacji rozwój z wykorzystaniem lokalnych czynników rozwoju. Lokalne czynniki rozwoju powinny być zawsze indywidualnie zidentyfikowane.

Kluczowe wyzwanie stanowi **zapewnienie warunków dla właściwej rewitalizacji**, tj. zintegrowanego i kompleksowego, przygotowywanego i prowadzonego z uwzględnieniem realnej partycypacji społecznej, przeciwdziałania procesom degradacji związanym m.in. z postępującą degradacją tkanki infrastrukturalnej (w tym mieszkaniowej), erozją stosunków społecznych, niekorzystnymi procesami demograficznymi (migracje, depopulacja), przestrzennymi (suburbanizacja), infrastrukturalnymi (niesprawny transport, niska efektywność energetyczna), kulturowymi (degradacja materialna obiektów

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, MR/H 2014-2020/20(2)/08/2016, Minister Rozwoju, Warszawa, 2 sierpnia 2016 r. – zwane dalej *Wytycznymi*.

² K. Janas, W. Jarczewski, W. Wańkowicz, *Model rewitalizacji miast*, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2010.

dziedzictwa kulturowego, spadek uczestnictwa w kulturze) oraz środowiskowymi (zanieczyszczenie środowiska).³

Mając na względzie powyższe zapisy oraz zidentyfikowane problemy przystąpiono do prac nad **Programem Rewitalizacji Gminy Leoncin na lata 2016-2020**, dalej Program Rewitalizacji (PR).

Niniejszy dokument został przygotowany zgodnie z zapisami zawartymi w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, dalej („Wytyczne”) opublikowanymi przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 r., i stanowi podsumowanie prac nad *Programem Rewitalizacji*, w tym przede wszystkim wskazuje problemy społeczne wynikające z przeprowadzonej diagnozy oraz wyznacza obszar rewitalizacji, wymagający konkretnych działań tj. **projektów rewitalizacyjnych niezbędnych do powodzenia procesu rewitalizacji w Gminie Leoncin**.

W niniejszym PR obszar rewitalizacji (po wcześniejszym wyznaczeniu obszaru zdegradowanego) został wyznaczony w oparciu o analizę kwestii społecznych dla określenia potrzeb podjęcia działań o charakterze lokalnym (dotyczącym rozwiązywania problemów społecznych oraz pobudzającym ich aktywność lokalną), co pozwoliło z kolei na przygotowanie działań rewitalizacyjnych o złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu. Taki tryb przygotowania programu (i rozpoczęcie procesu) rewitalizacji miał na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych. Ponadto, przekłada się bezpośrednio na większą świadomość mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym programem rewitalizacji i ich gotowość do zaangażowania się w podejmowane działania rewitalizacyjne. Uzupełnieniem analizy kwestii społecznych była analiza w zakresie pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej. Przeprowadzona diagnoza, obejmująca szeroki proces partycypacji społecznej, wskazała zarówno obszar wymagający rewitalizacji, jak i zakres działań, które powinny w ramach rewitalizacji zostać zrealizowane.

³ Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 - Umowa Partnerstwa, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 23 maja 2014 r.

Słownik

Rewitalizacja:	Proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie lokalnego lub gminnego programu rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właściciele nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.
Lokalny Program Rewitalizacji (LPR):	Inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji (np. lokalne programy rewitalizacji, miejskie programy rewitalizacji).
Gminny Program Rewitalizacji (GPR):	Gminny program rewitalizacji przyjmuje, w drodze uchwały, rada gminy. Jest on sporządzany dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały, i zawiera w szczególności: 1) szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru; 2) opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy; 3) opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji; 4) cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk; 5) opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym; 6) mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych; 7) szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych; 8) opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji; 9) system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji; 10) określenie niezbędnych zmian w uchwałach; 11) określenie niezbędnych zmian w uchwale; 12) wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji; 13) wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego; 14) załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000.
Ustawa o rewitalizacji:	Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777 z późn. zm).
Wytyczne:	Wytyczne z zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Wersja z dnia 2 sierpnia 2016 r., dokument Ministra Rozwoju.

<p>Obszar zdegradowany:</p>	<p>Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Zostaje wyznaczony w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw; 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska; 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych; 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.
<p>Obszar rewitalizacji:</p>	<p>Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.</p>
<p>Interesariusze:</p>	<p>Grupa docelowa, różne podmioty (w tym osoby, społeczności, organizacje, urzędy, instytucje), które mogą wywierać wpływ na przedsiębiorstwo i /lub są pod wpływem jego działalności. w odniesieniu do procesu rewitalizacji interesariuszami są w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego, a także podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność społeczną, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne.</p>

Pojęcia zawarte w powyższym Słowniku szczegółowo zdefiniowane zostały w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

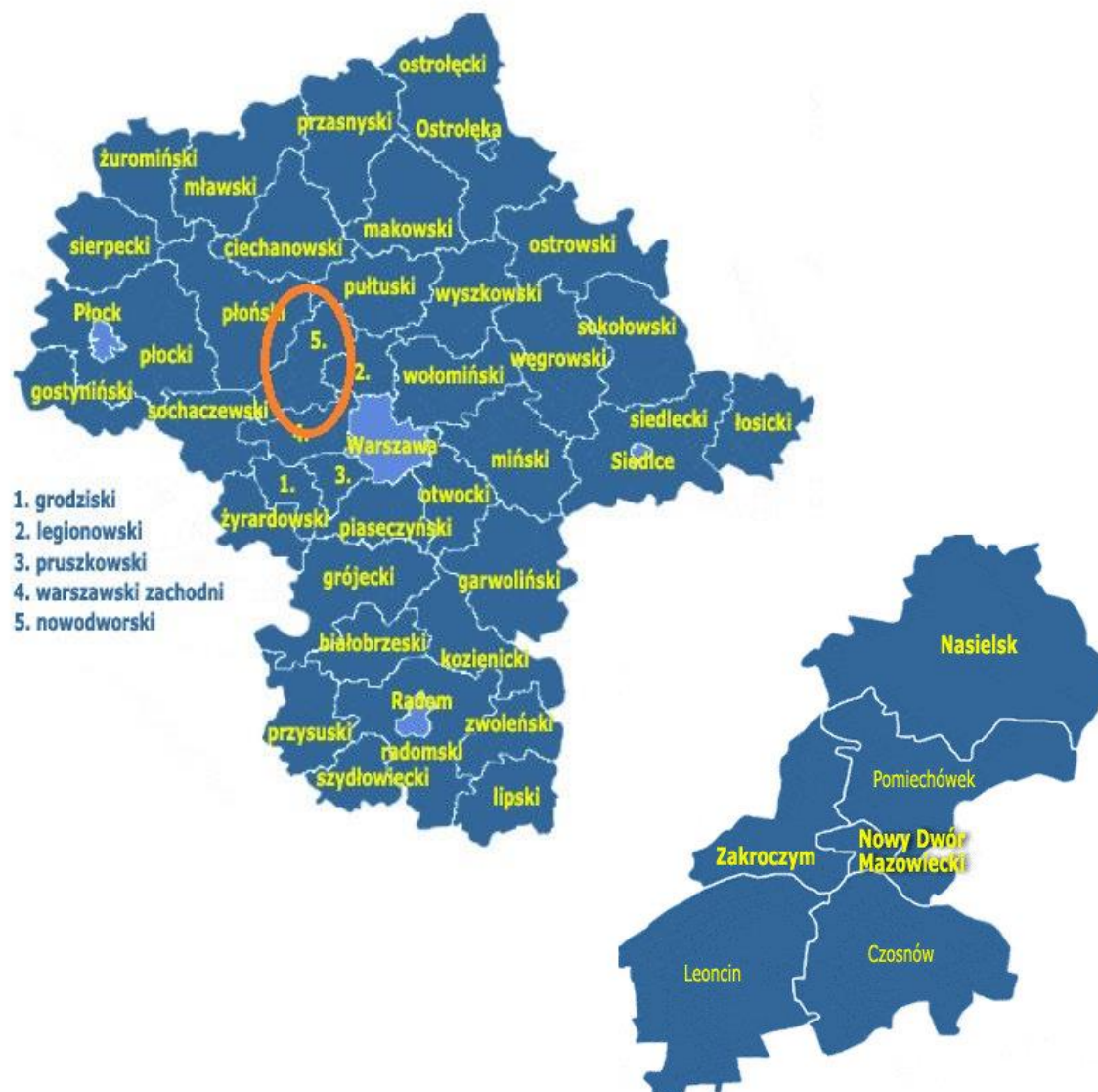

1. Charakterystyka Gminy Leoncin

Położenie przestrzenne

Gmina Leoncin położona jest w województwie mazowieckim, w powiecie Nowy Dwór Mazowiecki, w odległości ok. 45 km od Warszawy. Zajmuje powierzchnię 157,98 km².

Gmina Leoncin graniczy z gminami: Brochów (powiat Sochaczew), Kampinos i Leszno (powiat Warszawa Zachód), Czosnów (powiat Nowy Dwór Mazowiecki) oraz przez Wisłę z gminami: Czerwińsk nad Wisłą (powiat Płoński) i Zakroczym (powiat Nowy Dwór Mazowiecki).

W granicach Gminy Leoncin znajduje się 18 sołectw: Nowy Secymin, Secymin Polski, Stare Polesie, Nowe Polesie, Ośniki, Wilków nad Wisłą, Wilków Polski, Wilków Nowy, Gniewniewice Folwarczne, Leoncin, Gać, Nowa Mała Wieś, Stanisławów, Nowe Grochale, Rybitew, Górki, Stara Dąbrowa, Nowa Dąbrowa. Sołectwa obejmują obszar 32 wsi: Nowiny, Nowy Secymin, Secymin Polski, Secyminek, Krubiczew, Stare Polesie, Nowe Polesie, Ośniki, Wilków nad Wisłą, Wilków Polski, Wilków Nowy, Gniewniewice Stare, Gniewniewice Folwarczne, Michałów, Teofile, Nowe Gniewniewice, Wincentówek,

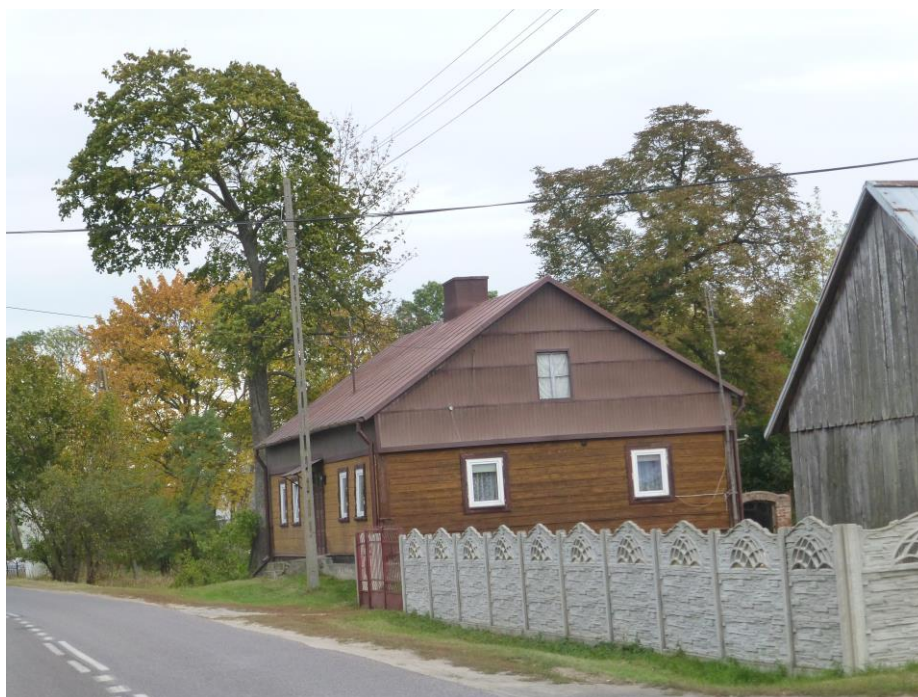
Leoncin, Gać, Mała Wieś przy Drodze, Nowa Mała Wieś, Stanisławów, Głusk, Nowe Grochale, Stare Grochale, Rybitew, Cisowe, Zamość, Górki, Stara Dąbrowa, Nowa Dąbrowa, Nowe Budy. Ponadto na terenie Gminy znajduje się obszar w administracji Kampinoskiego Parku Narodowego.

Przeszło połowa (61%) obszaru Gminy leży w północno-środkowej części Kampinoskiego Parku Narodowego (KPN). Na terenie Gminy sieć osadnicza oraz sołectwa znajdują się w dwóch rejonach – północnym i południowym. Rejony te rozdzielone są kompleksami leśnymi KPN.

Na terenie Gminy wyznaczono obszar otuliny Kampinoskiego Parku Narodowego - oraz obszary chronionego krajobrazu - Strefa Krajobrazu Chronionego wzdłuż rzeki Wisły z rezerwatami Zakole Zakroczymskie i Wikliny Wiślane oraz obszary NATURA 2000.

Gmina ma skromną infrastrukturę drogową, składającą się przeważnie z dróg gminnych, jednej drogi wojewódzkiej (nr 575) oraz drogi powiatowej na terenie Parku Kampinoskiego.

Gmina Leoncin cechuje się typową zabudową wiejską, a znaczną część jej obszaru zajmują tereny leśne.

Zdjęcia własne, wykonane w Gminie Leoncin podczas spaceru badawczego we wrześniu 2016 r.

2. Powiązanie i zgodność LPR z innymi dokumentami

2.1 Wizja i cele rozwoju w dokumentach gminnych

Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy zostały wskazane w przyjętym 2013 r. zmienionym *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Leoncin*⁴. Studium wyodrębnia trzy strefy funkcjonalno-przestrzenne Gminy:

- Strefa „A” – zainwestowania i rozwoju gospodarczego;
- Strefa „B” – ochrony zasobów przyrodniczo-krajobrazowych – Kampinoski Park Narodowy;
- Strefa „C” – ochrony zasobów przyrodniczo krajobrazowych – Doli na Wisły.

Strefa „A” („strefa zainwestowania i rozwoju gospodarczego”) jest jedynym obszarem Gminy wskazanym do rozwoju osadnictwa i rozwoju gospodarczego. Strefa ta to tereny zawarte między wałem przeciwpowodziowym a północną granicą Kampinoskiego Parku Narodowego.

W Gminie obowiązuje również *Plan Odnowy Miejscowości Leoncin w Gminie Leoncin na lata 2010-2017*, nad którym prace zakończono w marcu 2010 r. za główny cel Planu postawiono poprawę warunków życia i bezpieczeństwa Mieszkańców Leoncina oraz wzrost atrakcyjności miejscowości. Wśród wielu planowanych działań przewidziano działania mające na celu rewitalizację miejscowości.

2.2 Zgodność celów PR z dokumentami wyższego rzędu

SRK 2020 – (*Strategia Rozwoju Kraju*) średniookresowa strategia rozwoju kraju, to najważniejszy dokument określający cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 r., kluczowy dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014–2020 wraz z powiązaniem z nią 9. strategiami zintegrowanymi stanowią punkt odniesienia dla realizacji celów rozwojowych kraju, zarówno w kontekście wykorzystania środków krajowych, jak i europejskich. Celem rozwojowym kraju wskazanym w SRK 2020 jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Osiągnięcie tego strategicznego celu będzie realizowane w ramach następujących obszarów:

1. sprawne i efektywne państwo,
2. konkurencyjna gospodarka,
3. spójność społeczna i terytorialna.

Biorąc pod uwagę zakres niniejszego PR, wpisuje się on w cel 3. SRK 2020.

PR jest w pełni zgodny z obecną perspektywą finansową oraz zapisami Umowy Partnerstwa, która jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014–2020 oraz Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Cele rewitalizacyjne zostały określone w Umowie Partnerstwa w ramach celu tematycznego 9 tj. *Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją*. Jednocześnie cel ten wpisuje się w cel obowiązującej strategii UE - Strategia Europa 2020, która wskazuje na konieczność

⁴ Uchwała Nr XLVIII/232/13 Rady Gminy Leoncin z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Leoncin.

wdrożenia nowego modelu gospodarczego, który powinien opierać się nie tylko na innowacyjności oraz zrównoważonym rozwoju, ale również na wzroście gospodarczym sprzyjającym włączeniu społecznemu i ograniczeniu ubóstwa.

Natomiast biorąc pod uwagę Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, to niniejszy Program będzie przyczyniać się do realizacji wszystkich trzech celów strategicznych postawionych w RPO, w tym w szczególności w zakresie Celu: Przeciwdziałania dysproporcjom regionalnym prowadzące do zwiększenia chłonności regionalnego rynku pracy poprzez wyrównywanie dostępu do zatrudnienia, włączenie społeczne i edukację. RPO WM na lata 2014-2020 charakteryzuje ten cel jako m.in. wyrównywanie dostępu do zatrudnienia, włączenie społeczne i edukacja oparte na włączeniu grup defaworyzowanych oraz ukierunkowanie zatrudnienia na włączenie społeczne. Przeprowadzona diagnoza wskazała, że kluczowe są działania społecznej aktywizacji kierowane do mieszkańców terenów zdegradowanych oraz integracji społecznej kierowane do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W zakresie zgodności z dokumentami określającymi zasady rewitalizacji w latach 2014-2020 niniejszy dokument został opracowany w zgodzie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, które stanowią obowiązujące wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie przygotowania i realizacji programów rewitalizacji w latach 2014-2020 współfinansowanych ze środków UE.

2.3 Opis powiązań PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy

W Gminie Leoncin obecnie obowiązują następujące wieloletnie strategie, plany i programy:

- *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Leoncin*;
- *Plan Odnowy Miejscowości Leoncin w Gminie Leoncin na lata 2010-2017*.

Niniejszy Program uwzględnia uwarunkowania wskazane w Studium, w tym przede wszystkim fakt, że tereny zawarte między wałem przeciwpowodziowym a północną granicą Kampinoskiego Parku Narodowego (Strefa „A”) są jedynym obszarem Gminy wskazanym do rozwoju osadnictwa i rozwoju gospodarczego.

Plan Odnowy Miejscowości (POM) zawiera analizę SWOT, w której wskazano m. in.:

a) mocne strony:

1. Wyjątkowe walory krajobrazowe w tym : bliskość Parku Kampinoskiego, rzeki Wisły oraz potężne łańcuchy wydmy.
2. Lokalizacja w sąsiedztwie regionalnych centrów ruchu turystycznych.
3. Aktualny miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.
4. Wolne tereny pod budownictwo mieszkaniowe.
5. Gościnność i życzliwość Mieszkańców. Zaczynająca rozwijać się turystyka.
6. Sprawnie działająca administracja samorządowa.
7. Dobra dostępność dla usług publicznych.
8. Doskonała dostępność komunikacyjna.

b) słabe strony:

1. Zniszczona infrastruktura mieszkaniowa.

2. Brak centrum informacji turystycznej.
3. Brak nowoczesnego zaplecza gastronomicznego.
4. Brak wystarczających środków w budżecie w stosunku do potrzeb w Gminie.
5. Zniszczona nawierzchnia dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich (rowy odwadniające, chodniki).
6. Niedostateczne zwodociągowanie i skanalizowanie miejscowości.
7. Brak miejsc rekreacyjnych.
8. Brak ośrodków sportowych i kulturalnych.
9. Brak gazu przewodowego.
10. Brak przedszkola.
11. Brak konserwacji rowów melioracyjnych.

POM wskazuje także na występujące we wsi Leoncin niekorzystne zjawiska, a w szczególności:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;
- wysoką stopę długotrwałego bezrobocia;
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;
- niski poziom wykształcenia oraz wyraźny deficyt kwalifikacji zawodowych.

Wszystkie te kwestie były podstawą prac diagnostycznych prowadzonych w skali całej Gminy. Dodatkowo przewidziane w Planie działania wpisują się w projekty zawarte w niniejszym Programie.

3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych jest jednym z głównych elementów programu rewitalizacji (czyli inicjowanego, opracowanego i uchwalonego przez radę gminy wieloletniego programu działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzającego do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiącego narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji). Zgodnie z *Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020* diagnoza ta obejmuje analizę następujących sfer:

- społeczną (w szczególności w zakresie bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym);
- gospodarczą (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw);
- środowiskową (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów, stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalną (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych);
- techniczną (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

W przypadku współwystępowania pierwszej z wyżej wymienionych sfer – społecznej – z jedną z pozostałych, zgodnie z *Wytycznymi* mamy do czynienia ze stanem kryzysowym, a obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, nazywamy **obszarem zdegradowanym**. Natomiast obszar zdegradowany, a szczególnie jego część cechująca się koncentracją negatywnych zjawisk, ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego i z tego powodu powinien podlegać **rewitalizacji**.

Głównym celem diagnozy było zidentyfikowanie obszaru zdegradowanego w Gminie Leoncin.

Obszar zdegradowany jest to obszar, na którym zdiagnozowano stan kryzysowy. Może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Na obszarze zdegradowanym wyznacza się obszar rewitalizacji.

Wyróżnia się trzy typy obszarów rewitalizacji:

1. **Typ I:**
Zasadniczy przedmiot rewitalizacji tj. obszary koncentracji problemów społecznych (tereny z przeważającą funkcją mieszkaniową);
2. **Typ II:**
Obszary warunkowej rewitalizacji tj. obszary poprzemysłowe, powojenne, pokolejowe i inne zdegradowane;

3. **Typ III:**

Obszary niepodlegające rewitalizacji:

- a) Tereny niezurbanizowane: pola, łąki, lasy, wody powierzchniowe (poza wyjątkami), nieużytki i inne,
- b) Tereny zurbanizowane: przemysłowe, wojskowe, kolejowe i inne.

3.1 Założenia metodologiczne

Punktem wyjścia dla rozpoczęcia diagnozy było skonfrontowanie określonych w Wytocznych zjawisk kryzysowych z zapisami dokumentów Gminy oraz wstępnym rozpoznaniem problemów Gminy. Potwierdziło to konieczność zbadania zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Biorąc pod uwagę wymogi dla programów rewitalizacji w perspektywie finansowej UE 2014-2020, przeprowadzono szczegółową analizę wybranych problemów w poszczególnych sferach. w celu zidentyfikowania koncentracji negatywnych zjawisk w ujęciu przestrzennym dokonano wyboru wskaźników z różnych obszarów, które uznano za priorytetowe (biorąc pod uwagę skalę negatywnego zjawiska). Zastosowano ocenę liczbową (w odniesieniu do tych wskaźników, dla których były dostępne dane), oraz ocenę jakościową (w odniesieniu do wskaźników dla których dane liczbowe nie są gromadzone, jak np. poziom kapitału społecznego) opartą – w przypadku braku miarodajnych danych liczbowych w ujęciu przestrzennym – na zapisach diagnostycznych gminnych dokumentów bądź danych liczbowych dostępnych na poziomie gminy (głównie GUS). Ocena ilościowa została uzupełniona badaniem jakościowym obejmującym:

- wywiady pogłębione (IDI) z przedstawicielami interesariuszy rewitalizacji, w tym przedstawicielami instytucji Gminy oraz lokalnymi liderami;
- badanie ankietowe;
- konferencje o charakterze informacyjno-konsultacyjnym z mieszkańcami Gminy.

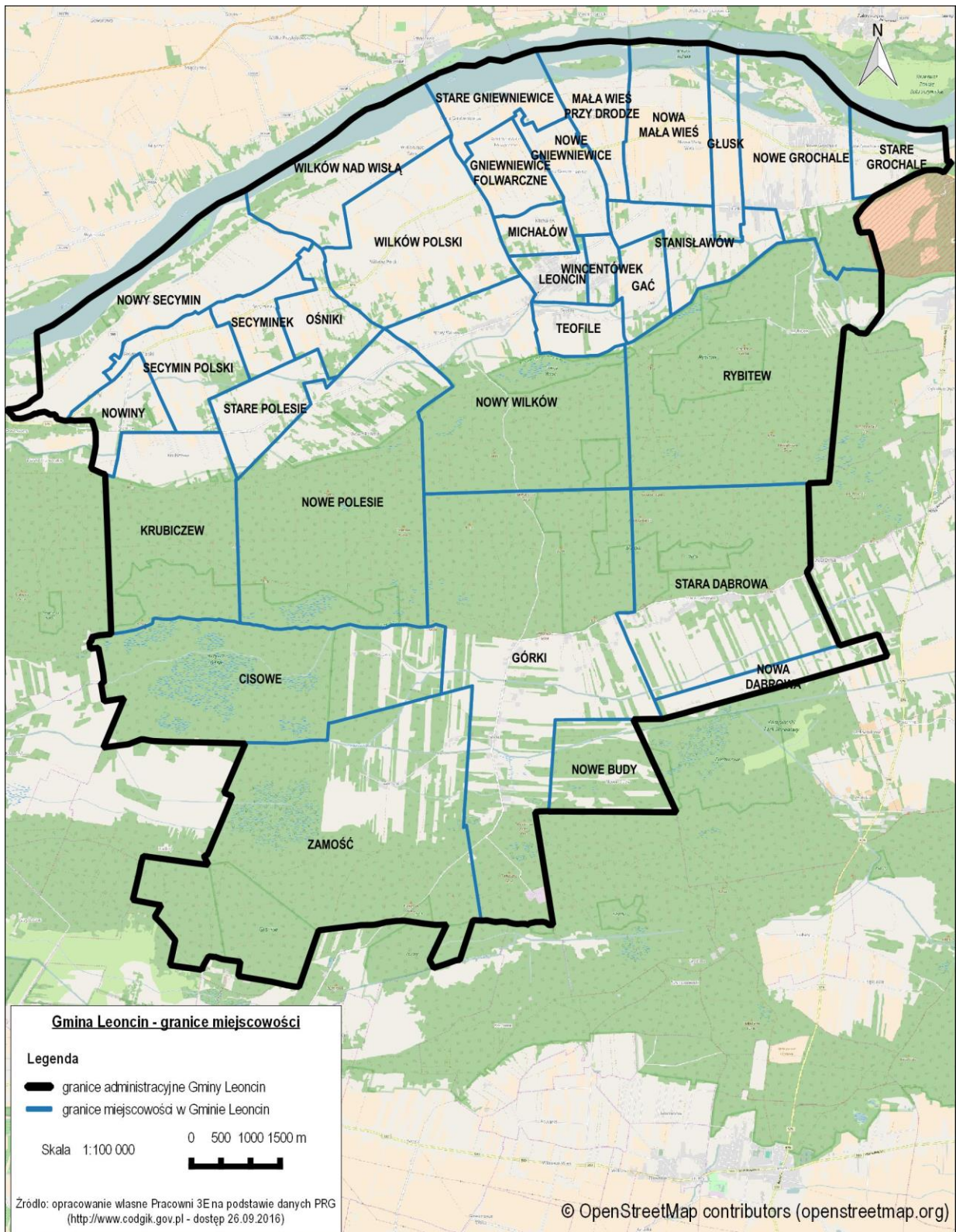
Dane źródłowe wykorzystane w analizach społecznych zostały pozyskane z:

- wydziału ewidencji Urzędu Gminy;
- Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim,
- Biblioteki Publicznej,
- Starostwa Powiatowego,
- GUS (dane statystyczne).

Podstawą przeprowadzania analiz przestrzennych było zbieranie danych na poziomie miejscowości, gdyż w innym przypadku, przy tak małej liczbie ludności i dużej powierzchni Gminy, mogłoby dojść do naruszenia ustawy o ochronie danych osobowych. Mapa nr 1 przedstawia ogólny schemat podziału całego terenu Gminy na wsie.

Mapa 1 Granice miejscowości wykorzystane na potrzeby diagnozy obszaru zdegradowanego w Gminie Leoncin

Zestawienie wskaźników wybranych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego zawarto w poniższych tabelach.

Tabela 1 zawiera zestaw danych wskaźników ze sfery społecznej, w Tabeli 2 zawarto dane i wskaźniki z pozostałych, monitorowanych w ramach diagnozy sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej), nazwanych dla uproszczenia danymi infrastrukturalnymi. dla zachowania właściwych proporcji pomiędzy wskaźnikami społecznymi i infrastrukturalnymi, dobrano 5 wskaźników społecznych i łącznie 5 wskaźników infrastrukturalnych (w 3 sferach).

Tabela 1 Wykorzystane dane do oceny zjawisk społecznych

nazwa badanego zjawiska >>>	ubóstwo	bezrobocie	wiek	przestępczość	niski poziom kapitału społecznego	niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym	niski poziom edukacji	niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu kulturalnym
okres >>>	2015	31.12.2015	październik 2016	2015	październik 2016	2014	2016	2015
zakres danych >>>	liczba osób w rodzinach świadczeniobiorców środowiskowej pomocy społecznej	osoby bezrobotne	liczba osób urodzonych do 31.12.1951	liczba zgłoszeń przestępstw przeciwko rodzinie (przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece (art. 206-211 KK))	ocena jakościowa w oparciu o wywiady, analizę dokumentów	frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych	wyniki uczniów z egzaminu kończącego szkołę podstawową oraz egzaminu gimnazjalnego	liczba czytelników biblioteki publicznej (użytkowników aktywnie wypożyczających), tj. użytkowników zarejestrowanych, którzy wypożyczyli na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w okresie sprawozdawczym
ew. nazwa wskaźnika przestrzennego wykorzystanego przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego	liczba osób w rodzinach świadczeniobiorców środowiskowej pomocy społecznej przypadająca na ogół mieszkańców danej miejscowości	liczba osób bezrobotnych przypadająca na ogół mieszkańców danej miejscowości	liczba osób urodzonych do 31.12.1951 przypadająca na ogół mieszkańców danej miejscowości	liczba zgłoszeń przestępstw przeciwko rodzinie (przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece (art. 206-211 KK))	-	-	granice obwodów poszczególnych szkół	liczba aktywnych czytelników przypadająca na ogół mieszkańców danej miejscowości
źródło danych >>>	Ośrodek Pomocy Społecznej	Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim	Urząd Gminy (na podstawie danych z ewidencji ludności)	Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Gminy, wywiady, dokumenty Gminy	Państwowa Komisja Wyborcza	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie	Biblioteka Publiczna

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2 Wskaźniki oceny przestrzennej zjawisk infrastrukturalnych

sfera występowania zjawiska >>>	gospodarcza	środowiskowa	przestrzenno-funkcjonalna	techniczna	
okres >>>	2015	październik 2016	październik 2016	październik 2016	październik 2016
zakres danych >>>	liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	narażenie na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego	ocena jakościowa w oparciu o wywiady, analizę dokumentów	regularna komunikacja autobusowa z Warszawą lub Nowym Dworem Mazowieckim	liczba gospodarstw domowych podłączonych do kanalizacji

sfera występowania zjawiska >>>	gospodarcza	środowiskowa	przestrzenno-funkcjonalna	techniczna	
ew. nazwa wskaźnika przestrzennego wykorzystanego przy wyznaczeniu obszaru zdegradowanego	liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą przypadająca na ogół mieszkańców danej miejscowości	miejscowość na obszarze, której znajdują się tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego	-	miejscowość która nie dysponuje bezpośrednim dostępem do regularnych połączeń autobusowych (Warszawa lub Nowy Dwór Mazowiecki)	liczba gospodarstw domowych podłączonych do kanalizacji przypadająca na ogół gospodarstwa domowych
źródło danych >>>	Główny Urząd Statystyczny	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej	-	Strony internetowe przewoźników autobusowych	Urząd Gminy

Źródło: opracowanie własne

Przyjęto założenie, że wskazanie negatywnego poziomu lub wartości danego zjawiska nastąpi poprzez odniesienie go do średniej wartości dla całej Gminy.

3.2 Analiza demograficzna

Według stanu na dzień 13.09.2016 w Gminie Leoncin mieszka na stałe 5219 osób, natomiast zameldowanych czasowo jest 109 osób. Najbardziej licznymi miejscowościami są Nowe Grochale (676 mieszkańców) oraz Leoncin (524 mieszkańców). Najmniej liczną miejscowością jest Cisowe (40 mieszkańców). w wykazie ewidencji miejscowości wciąż odnotowywane są Nowe Budy, jest to wieś, w której obecnie nie ma mieszkańców. Szczegółowe zestawienie dot. liczby mieszkańców poszczególnych miejscowości znajduje się w poniższej tabeli (Tabela 3) oraz zostało przedstawione na mapie.

Tabela 3 Liczba mieszkańców miejscowości Gminy Leoncin

nazwa miejscowości	ludność	% ludności Gminy
Cisowe	12	0,2%
Gać	57	1,1%
Głusk	136	2,6%
Gniewniewice Folwarczne	98	1,9%
Górki	211	4,0%
Krubiczew	118	2,3%
Leoncin	524	10,0%
Mała Wieś przy Drodze	89	1,7%
Michałów	148	2,8%
Nowa Dąbrowa	40	0,8%
Nowa Mała Wieś	186	3,6%
Nowe Budy	0	0,0%
Nowe Gniewniewice	94	1,8%
Nowe Grochale	676	13,0%
Nowe Polesie	314	6,0%
Nowiny	74	1,4%
Nowy Secymin	110	2,1%

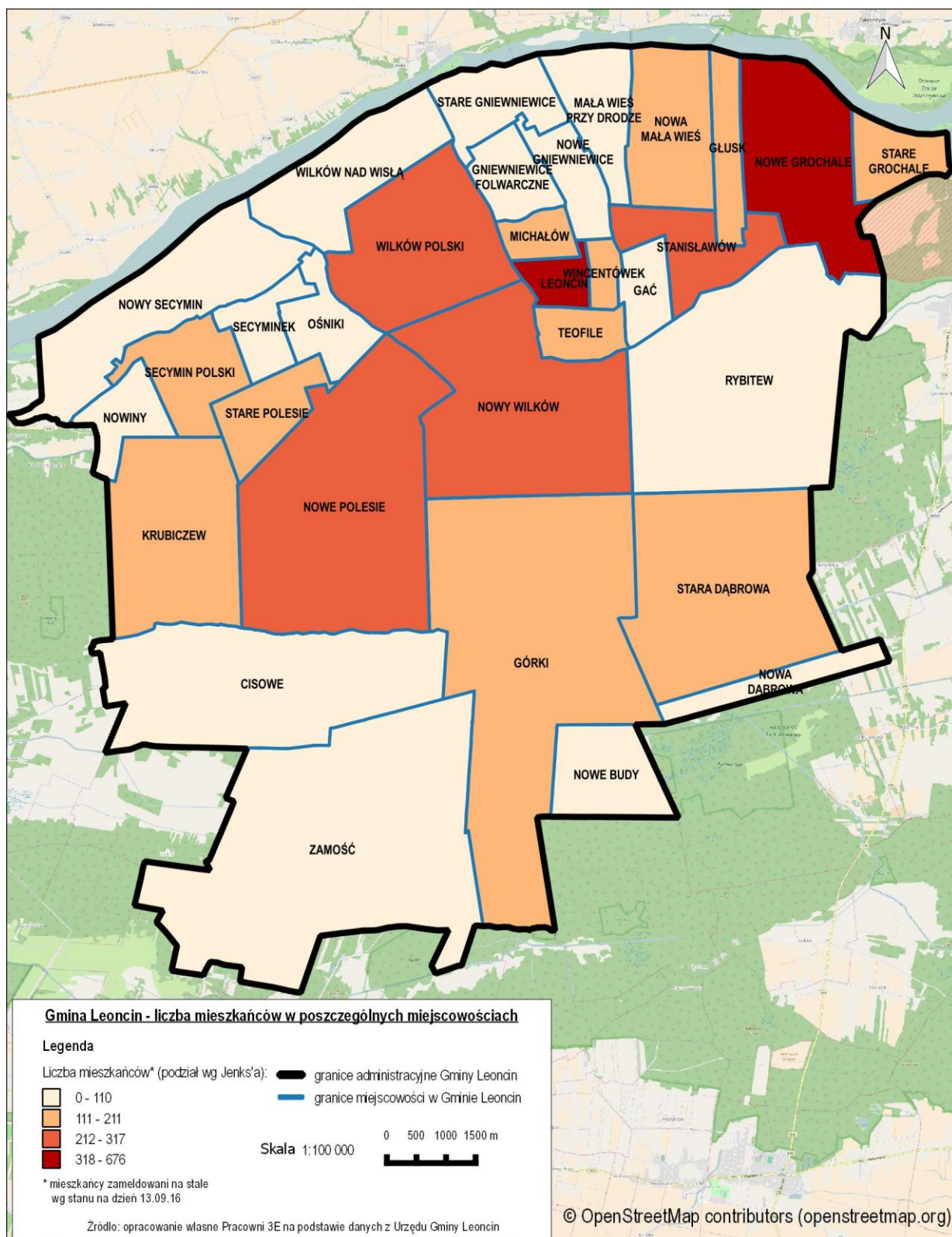
Program Rewitalizacji Gminy Leoncin na lata 2016-2020

nazwa miejscowości	ludność	% ludności Gminy
Nowy Wilków	316	6,1%
Ośniki	79	1,5%
Rybitew	30	0,6%
Secymin Polski	157	3,0%
Secyminek	80	1,5%
Stanisławów	317	6,1%
Stara Dąbrowa	210	4,0%
Stare Gniewniewice	50	1,0%
Stare Grochale	162	3,1%
Stare Polesie	160	3,1%
Teofile	167	3,2%
Wilków nad Wisłą	59	1,1%
Wilków Polski	293	5,6%
Wincentówek	193	3,7%
Zamość	59	1,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Leoncin

Mapa 2 Rozmieszczenie ludności w Gminie Leoncin

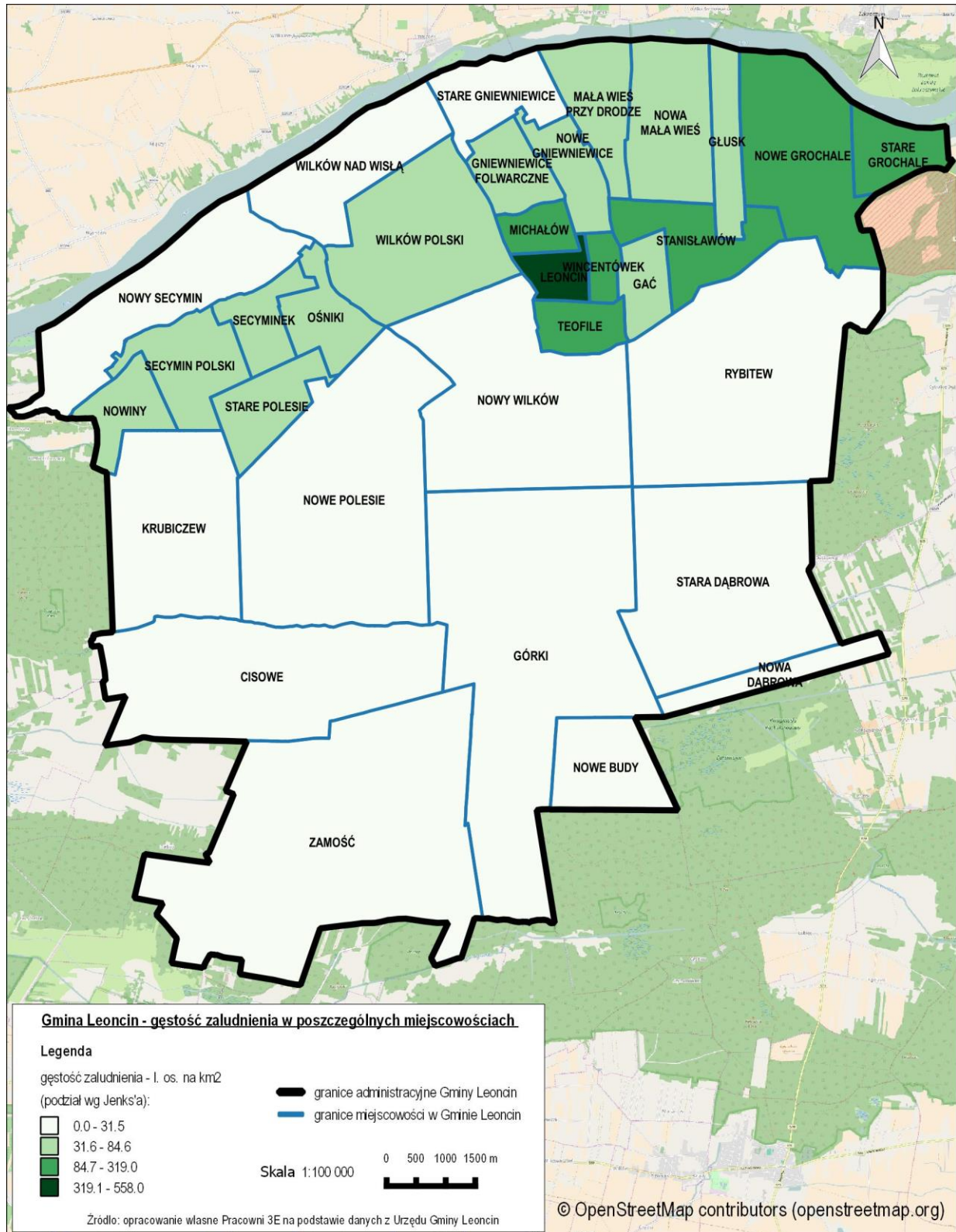

Najwyższym wskaźnikiem gęstości zaludnienia (558 os./km²) charakteryzuje się wieś gmin na - Leoncin. Najniższy wskaźnik gęstości zaludnienia (wyłączając niezamieszkałą wieś Nowe Budy) odnotowują Cisowe - 1,2 os./km²; Rybitew - 2,3 os./km² oraz Zamość - 3,3 os./km² (Mapa 3). Wszystkie te

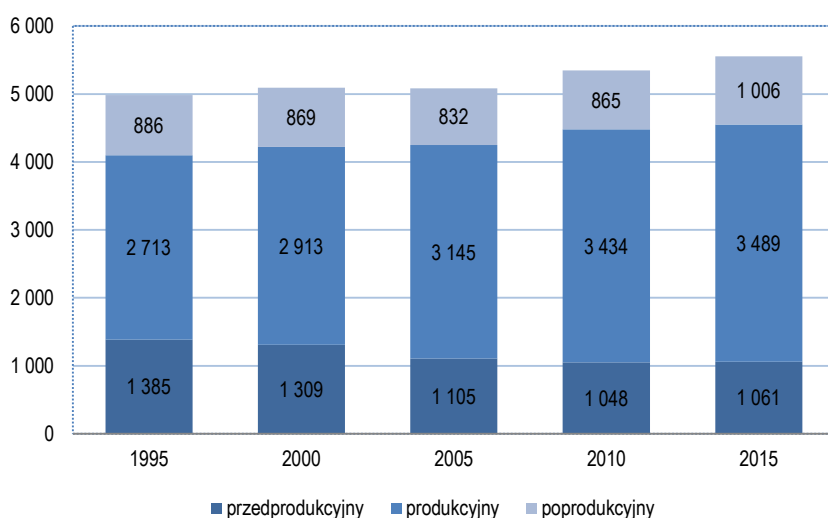
miejsowości docelowo (po zakończeniu wykupów) zostaną włączone w teren Parku Kampinoskiego, a ich obszar zostanie zagospodarowany zgodnie z przyjętą perspektywą rozwoju Parku.

Mapa 3 Gęstość zaludnienia obszaru Gminy Leoncin

W Gminie Leoncin od wielu lat odnotowuje się systematyczny wzrost liczby ludności. od 1995 r. liczba mieszkańców wzrosła o 11,5%. Największy wzrost odnotowano w grupie osób w wieku produkcyjnym (28,6%). Natomiast spadek nastąpił w grupie mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (-2,3%) (Wykres 1) Warto zauważyć, że widoczne w danych statystycznych tendencje nie są zauważane przez mieszkańców Gminy – w badaniu ankietowym wśród problemów społecznych, których rozwiązania oczekują ankietowani mieszkańcy, jedną z najczęściej wskazywanych kwestii była emigracja z obszaru młodych i dobrze wykształconych osób.

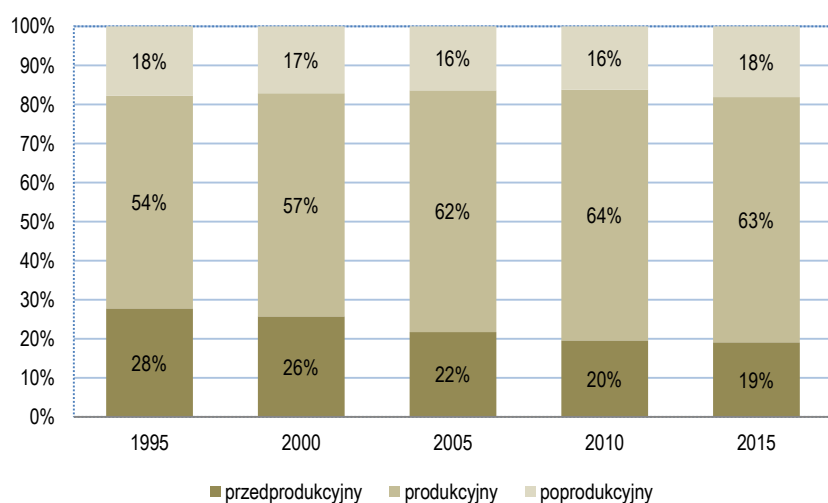
Wykres 1 Liczba mieszkańców Gminy Leoncin w poszczególnych grupach wiekowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Udział osób w wieku produkcyjnym wzrósł na przestrzeni ostatnich 20 lat o 9 pkt. procentowych (Wykres 2).

Wykres 2 Udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy Leoncin

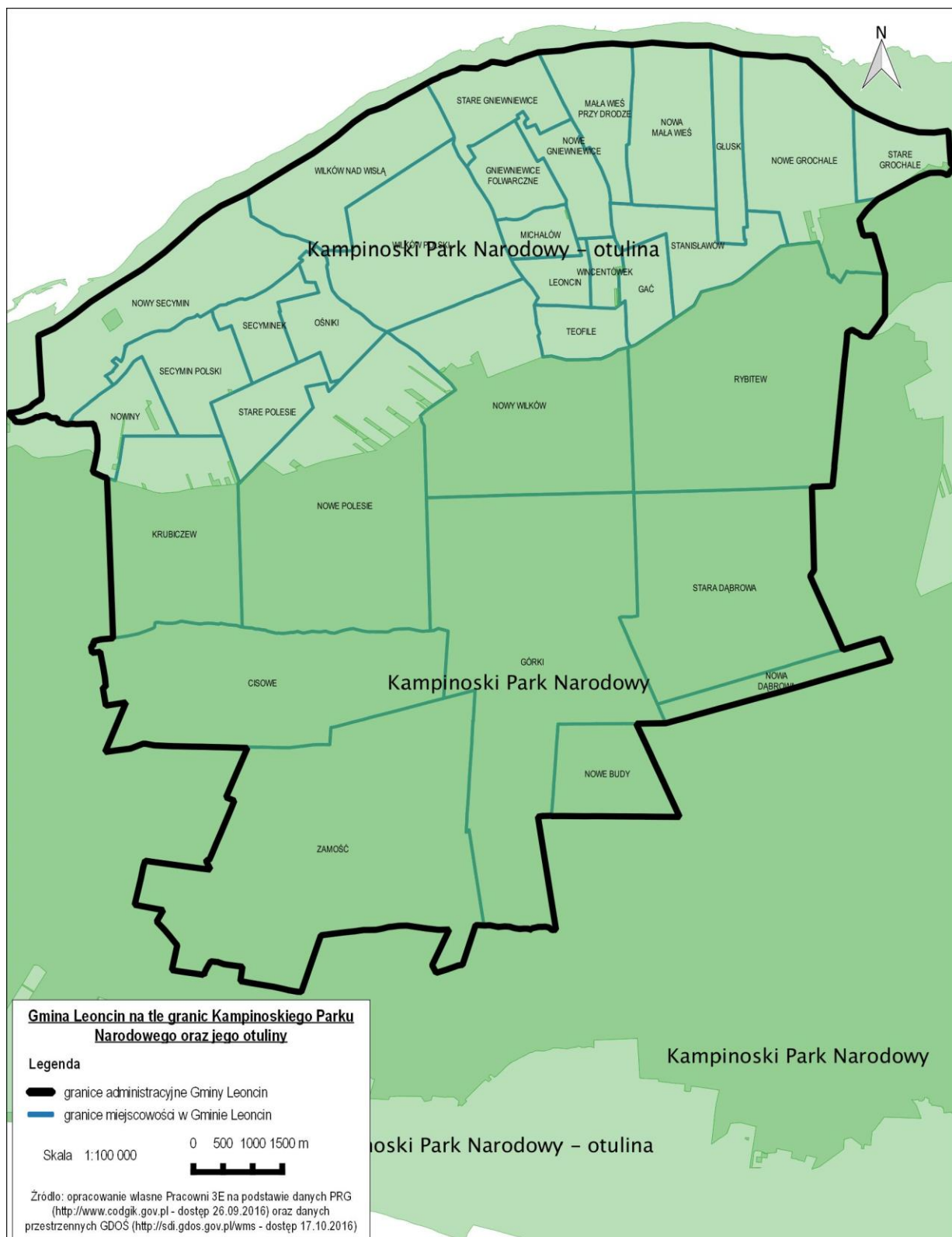
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.3 Wpływ Kampinoskiego Parku Narodowego

Elementem w dużej mierze determinującym specyfikę obszaru Gminy, jest przejściowy charakter części jej obszaru – wsi położonych na obszarze ochrony ścisłej Kampinoskiego Parku Narodowego. (Mapa 4).

Mapa 4 Gmina Leoncin na tle granic Kampinoskiego Parku Narodowego oraz jego otuliny

na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1959 r. (Dz.U.1959.17.91) w sprawie utworzenia Kampinoskiego Parku Narodowego oraz Rozporządzenia z dnia 25 września 1997 r. w sprawie Kampinoskiego Parku Narodowego (Dz.U.1997.132.876) określono m.in. zakres terytorialny Kampinoskiego Parku Narodowego (KPN).

Wsie położone na obszarze nowo wyznaczonego Parku w 1997 r., zostaną wykupione przez Park (prawo pierwokupu) w momencie, gdy dotychczasowi właściciele gospodarstw będą chcieli je sprzedać⁵. Jednocześnie niemożliwe stało się rozbudowywanie jakiegokolwiek infrastruktury na obszarze Parku. Miejscowości, które zostały ujęte w obszar Parku to: Cisowe, Górki, Grochale Nowe, Nowa Dąbrowa, Nowe Budy, Rybitew, Stara Dąbrowa, Zamość.

Wykup ziemi i gospodarstw jest prowadzony przez KPN w ustalonych granicach wykupu i w miarę posiadanych środków finansowych. Poniższa tabela (Tabela 4) przedstawia obszar dotychczas wykupionych przez Park gruntów – łącznie w Gminie Leoncin wykupiono niemal $\frac{3}{4}$ powierzchni przeznaczonej do tego celu.

Tabela 4 Wykup ziemi na terenie Gminy Leoncin przez Kampinoski Park Narodowy

Gmina Leoncin / Wieś	Powierzchnia do wykupu (ha)	Wykupiono (do 31.12. 2015.) (ha)	Powierzchnia pozostała do wykupu (ha)	Powierzchnia wykupiona (%)	Powierzchnia pozostała do wykupu (%)
Cisowe	256,89	234,34	22,55	91,22	8,78
Górki	697,14	440,74	256,4	63,22	36,78
Grochale Nowe	97,45	83,47	13,98	85,65	14,35
Nowa Dąbrowa	146,31	111,12	35,19	75,95	24,05
Nowe Budy	266,16	254,28	11,88	95,54	4,46
Rybitew	319,59	277,89	41,7	86,95	13,05
Stara Dąbrowa	450,24	223,85	226,39	49,72	50,28
Zamość	540,42	429,62	110,8	79,5	20,5
RAZEM GMINA LEONCIN	2774,2	2055,31	718,89	74,09	25,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPN i Gminy Leoncin

Podobnie jak Nowe Budy, tak i pozostałe miejscowości w ciągu kilkudziesięciu lat się wyludnią, bo mieszkańcy wyprowadzą się w miejsca bardziej dogodne do mieszkania (wyposażone w dostęp do wody, kanalizację, bliskie sąsiedztwo obiektów usługowo-handlowych oraz szkół i instytucji – czego dotychczasowa lokalizacja im nie zapewnia). Kolejną wyludnioną miejscowością, która będzie bez mieszkańców, będzie Cisowe – w KPN rozpatrywane są wnioski dwóch ostatnich gospodarstw z tej miejscowości.

⁵ Obowiązują rynkowe zasady sprzedaży – KPN powołuje rzeczoznawcę, który określa wartość ziemi i nieruchomości. Pomimo cen rynkowych niektóre z gospodarstw mogą mieć bardzo niską wartość – ze względu na niewielką powierzchnię ziemi i stan budynków.

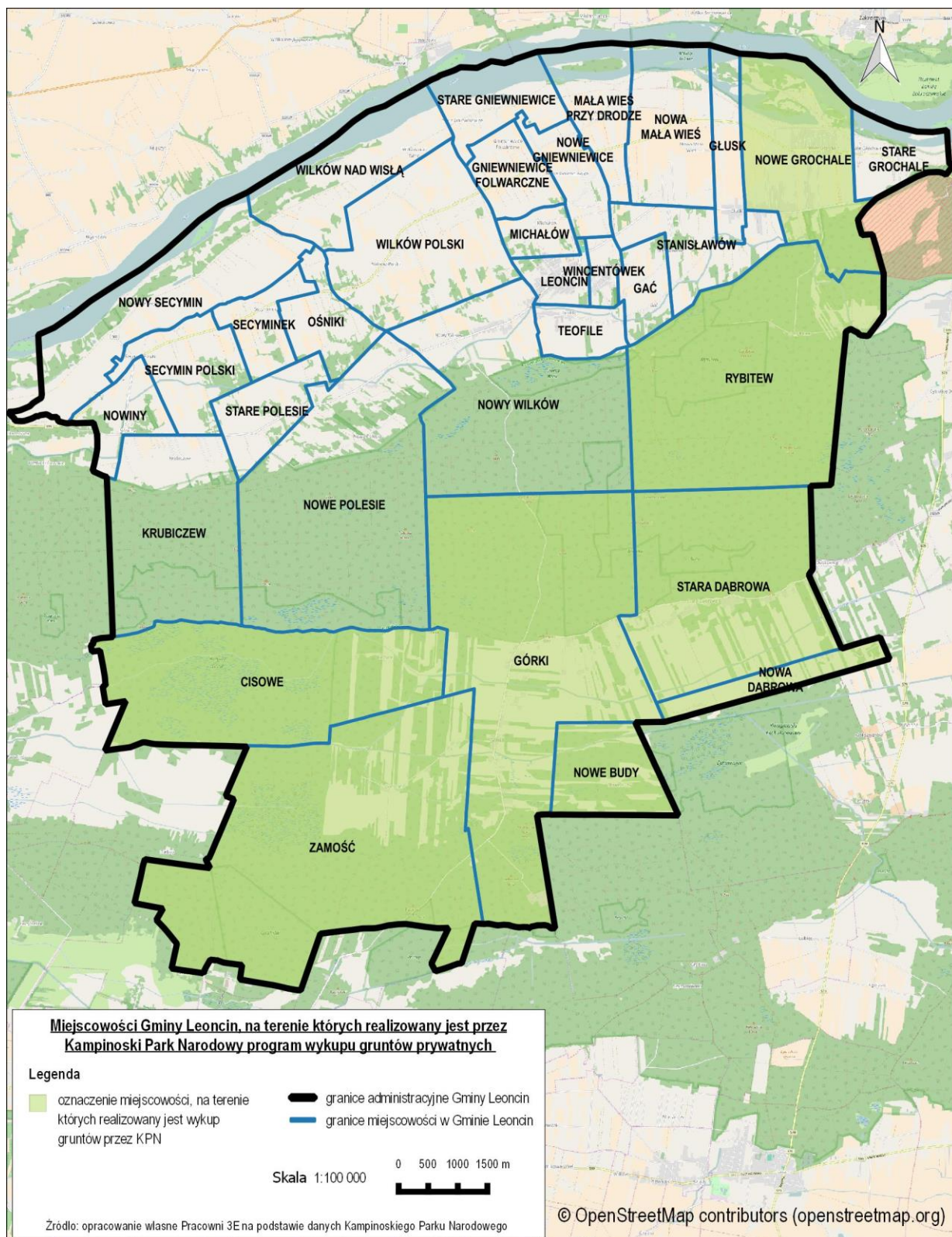
Tabela 5 liczba złożonych i rozpatrzonych ofert wykupu do KPN

liczba złożonych i rozpatrzonych ofert (stan na dzień 05.10.2016)	liczba złożonych ofert	liczba ha w ofertach	liczba ofert rozpatrzonych
Górki	12	38	5
Nowa Dąbrowa	4	12	3
Stara Dąbrowa	10	21	1
Zamość	4	23	1
Cisowe	2	15	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPN

Mapa 5 Miejscowości Gminy Leoncin, na terenie których realizowany jest przez Kampinoski Park Narodowy program wykupu gruntów prywatnych

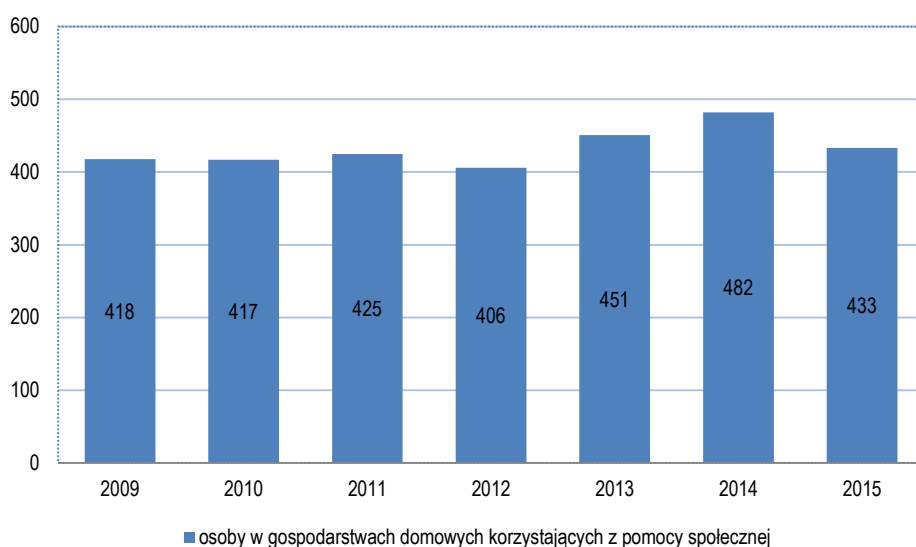
3.4 Analiza koncentracji negatywnych zjawisk na podstawie zebranych danych statystycznych oraz przeprowadzonych badań w ramach prac nad innymi dokumentami Gminy

3.4.1 Sfera społeczna

3.4.1.1 Ubóstwo

Według danych GUS w Gminie Leoncin w 2015 r. gospodarstwa domowe, w których przynajmniej jedna osoba korzysta z pomocy społecznej, liczyły 433 osoby. na przestrzeni lat liczba ta nie ulegała większym wahaniom (Wykres 3).

Wykres 3 Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej – Gmina Leoncin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

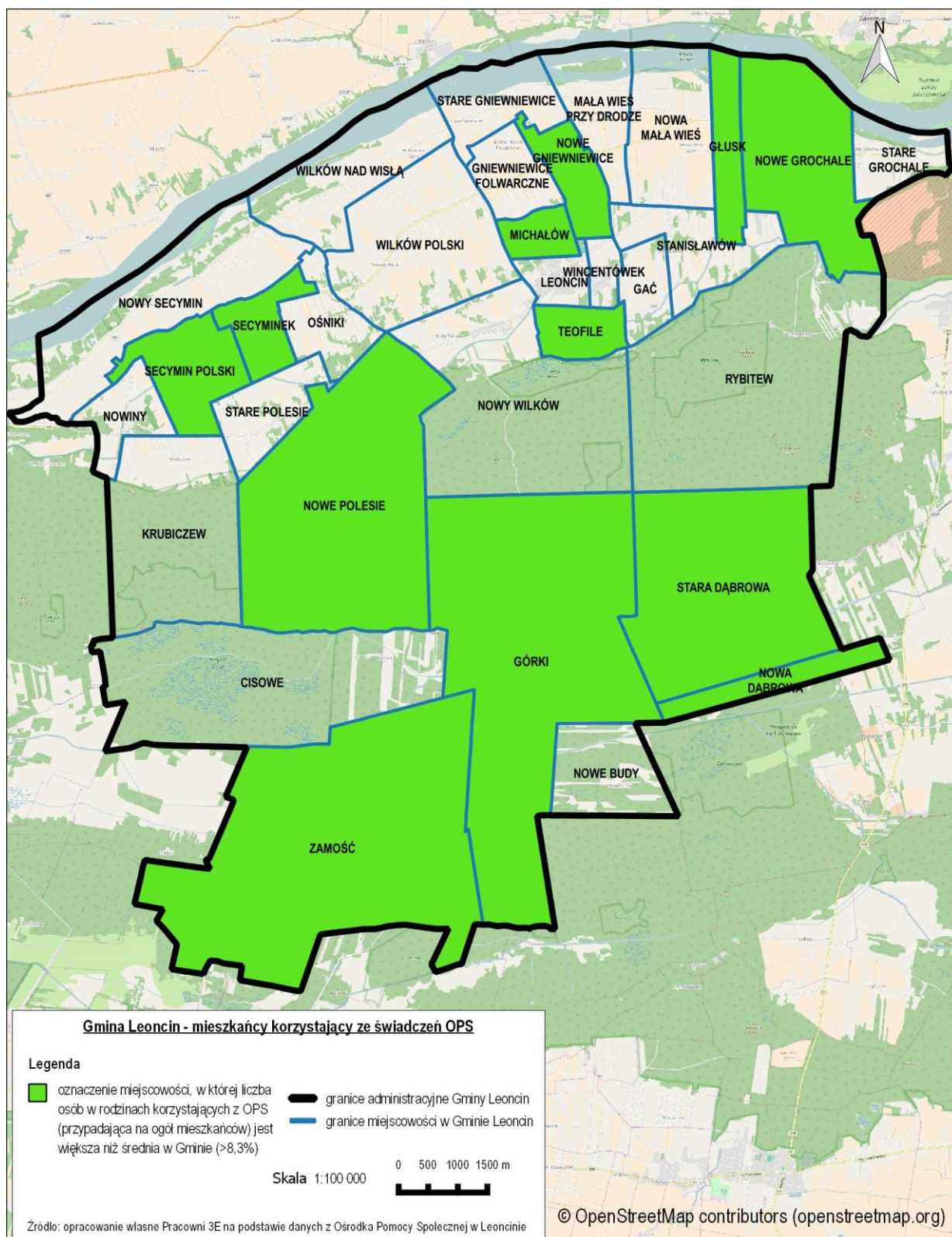
W latach 2012-2014 głównymi powodami przyznania pomocy z Ośrodka Pomocy Społecznej w Leoncinie było w pierwszej kolejności bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ochrona macierzyństwa lub wielodzietności, a następnie ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz alkoholizm. Pojedyncze rodziny otrzymały wsparcie z tytułu bezdomności, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz przemocy w rodzinie. Spośród osób korzystających z pomocy OPS większość to mężczyźni (77% w okresie 2012-2014) oraz osoby w wieku produkcyjnym (81% w okresie 2012-2014).⁶

W celu zidentyfikowania natężenia zjawisk problemowych z obszaru pomocy społecznej, na mapie Gminy zaprezentowano te obręby, w których odsetek świadczeniobiorców (liczby osób w rodzinach świadczeniobiorców) jest wyższy niż średnia dla Gminy. w roku 2015 było to 8,3% ogółu mieszkańców Gminy Leoncin.

⁶ na podstawie Sprawozdania OPS w Leoncinie „Ocena zasobów pomocy społecznej”

Mapa nr 6 Koncentracja przestrzenna osób korzystających z OPS

Liczba osób w rodzinach świadczeniobiorców jest wyższa od średniej w Gminie w 12 z 32 miejscowości. Największą liczbę osób w rodzinach korzystających z OPS odnotowano w Nowych Grochalach (93 os. –

13,8% ogółu ludności), natomiast największy udział występuje w Zamościu (27,1% przy 16 os.) oraz Górkach (19% przy 40 os.).

Niemal we wszystkich zamieszkałych miejscowościach południowej części Gminy ma miejsce koncentracja osób korzystających z OPS i jednocześnie osoby te stanowią znaczną część ogółu mieszkańców. Natomiast w północnej części Gminy nie obserwuje się szczególnej kumulacji tego zjawiska.

3.4.1.2 Bezrobocie

Gmi na Leoncin charakteryzuje się stosunkowo niską stopą bezrobocia w stosunku do większych jednostek administracyjnych (Tabela 6).

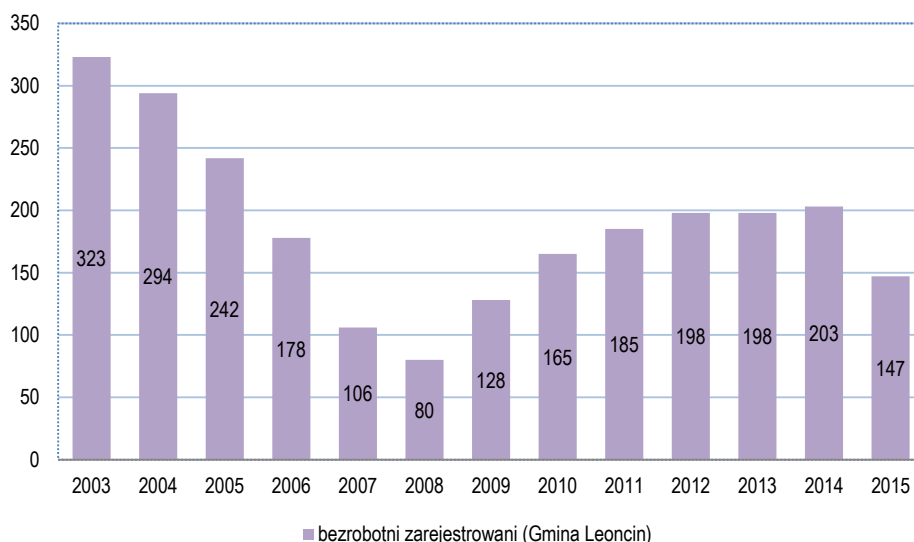
Tabela 6 Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym⁷

nazwa jednostki administracyjnej	2011	2012	2013	2014	2015
Gmi na Leoncin	5,3%	5,6%	5,7%	5,8%	4,2%
Powiat nowodworski	7,3%	7,3%	7,6%	7,3%	6,0%
Województwo mazowieckie	7,4%	8,2%	8,5%	7,6%	6,6%
Polska	8,0%	8,7%	8,8%	7,5%	6,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2015 w Gminie Leoncin było 147 bezrobotnych, co było najniższym poziomem od 2009 r. (Wykres 4).

Wykres 4 Bezrobotni zarejestrowani w Gminie Leoncin

⁷ Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat.

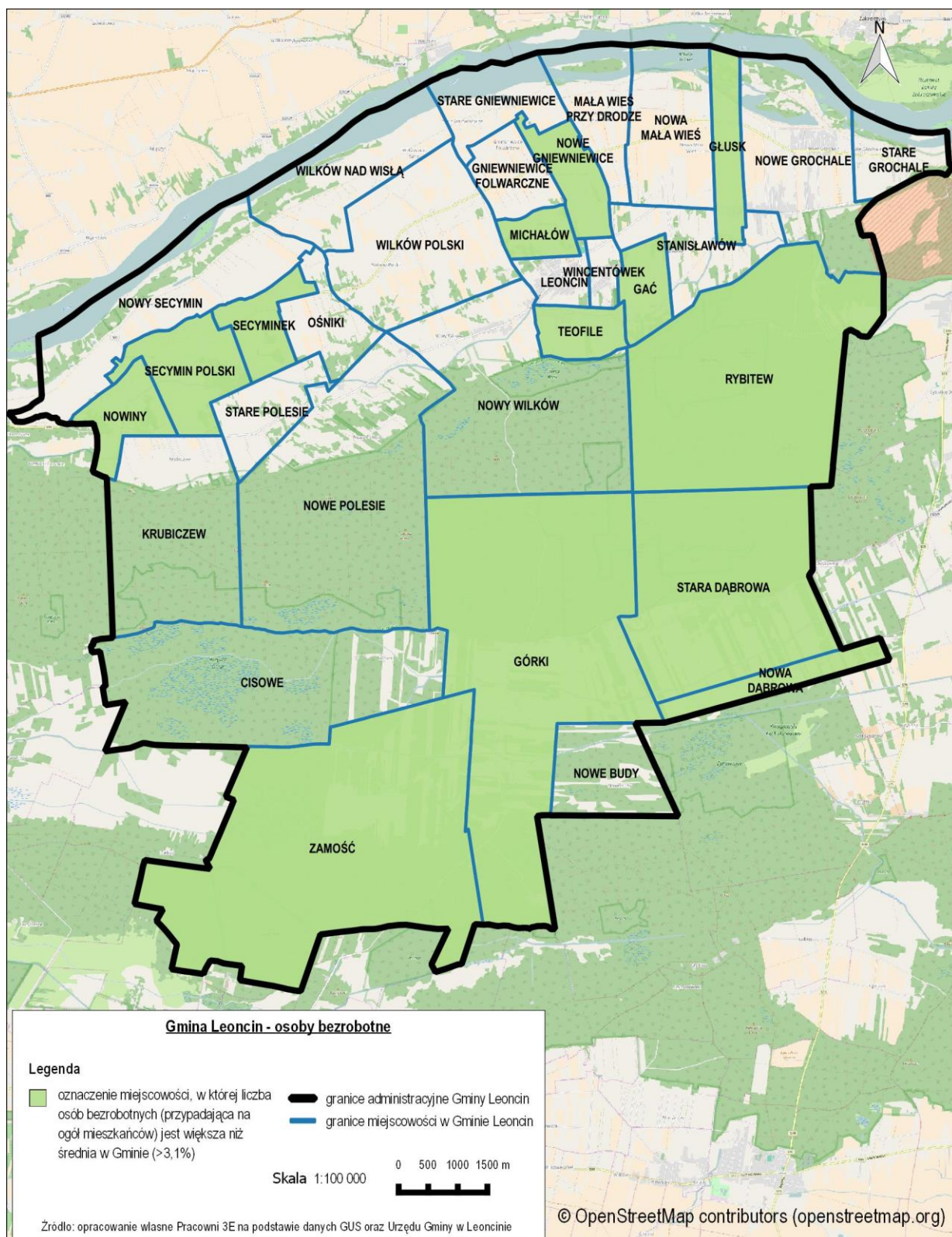
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W ujęciu przestrzennym wyróżniają się – ze względu na powierzchnię wsi - obszary koncentracji osób bezrobotnych. Prawidłowość ta odnosi się do miejscowości położonych na terenie Parku i przeznaczonych do wykupu. Wśród miejscowości typowo wiejskich wyróżniają się sąsiadujące od zachodu: Nowiny, Secymin Polski i Secyminiek, w centralnej części Gminy: Teofile oraz Gać, a także Michałów i Nowe Gniewniewice, a także – Głusk.

na poniższej mapie zaznaczono obręb, w których udział osób bezrobotnych wśród ogółu mieszkańców przekracza średnią dla całej Gminy (>3,1%).

Mapa 7 Miejscowości, w których udział bezrobotnych w ogóle mieszkańców przekracza średnią dla całej Gminy (>3,1%)

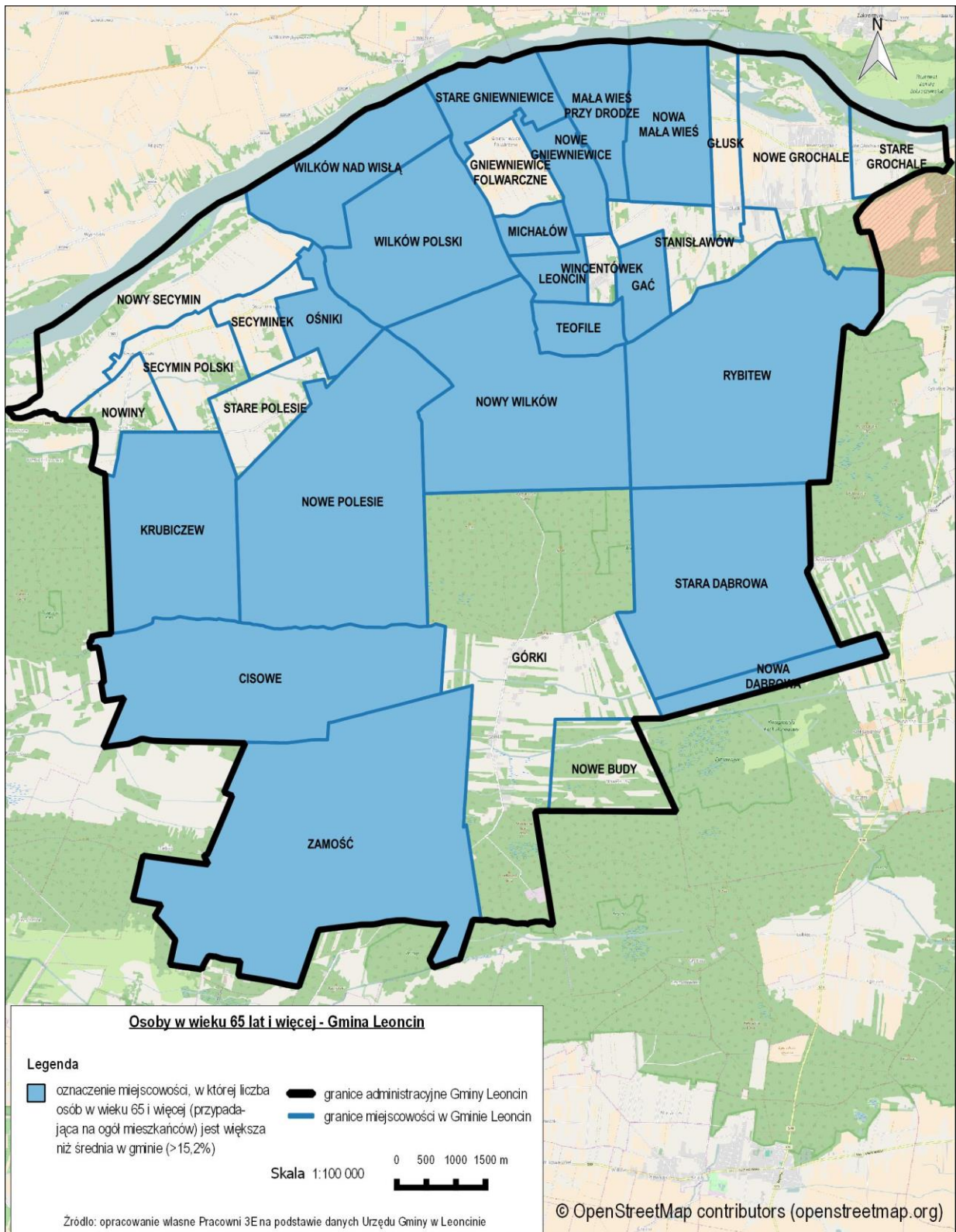

3.4.1.3 Wiek

W oparciu o udział osób w wieku 65 i więcej w poszczególnych miejscowościach (w porównaniu ze średnią dla całej Gminy) zidentyfikowano przestrzenny rozkład tego zjawiska. Podobnie jak i w odniesieniu do poprzednich szczegółowych map, tak i w przypadku osób w wieku 65+ nie można mówić o koncentracji przestrzennej, bo obserwowane zjawisko występuje na terenie całej Gminy. Jest to informacja o rosnącej potrzebie zagospodarowania czasu wolnego osób z tej grupy wiekowej oraz potencjalnie rosnącym zapotrzebowaniu na usługi opiekuńcze kierowane do osób starszych i z powodu wieku doświadczających mniejszej samodzielności życiowej.

Mapa 8 Koncentracja przestrzenna osób w wieku 65+ przekraczający średnią dla całej Gminy (>15,2%)

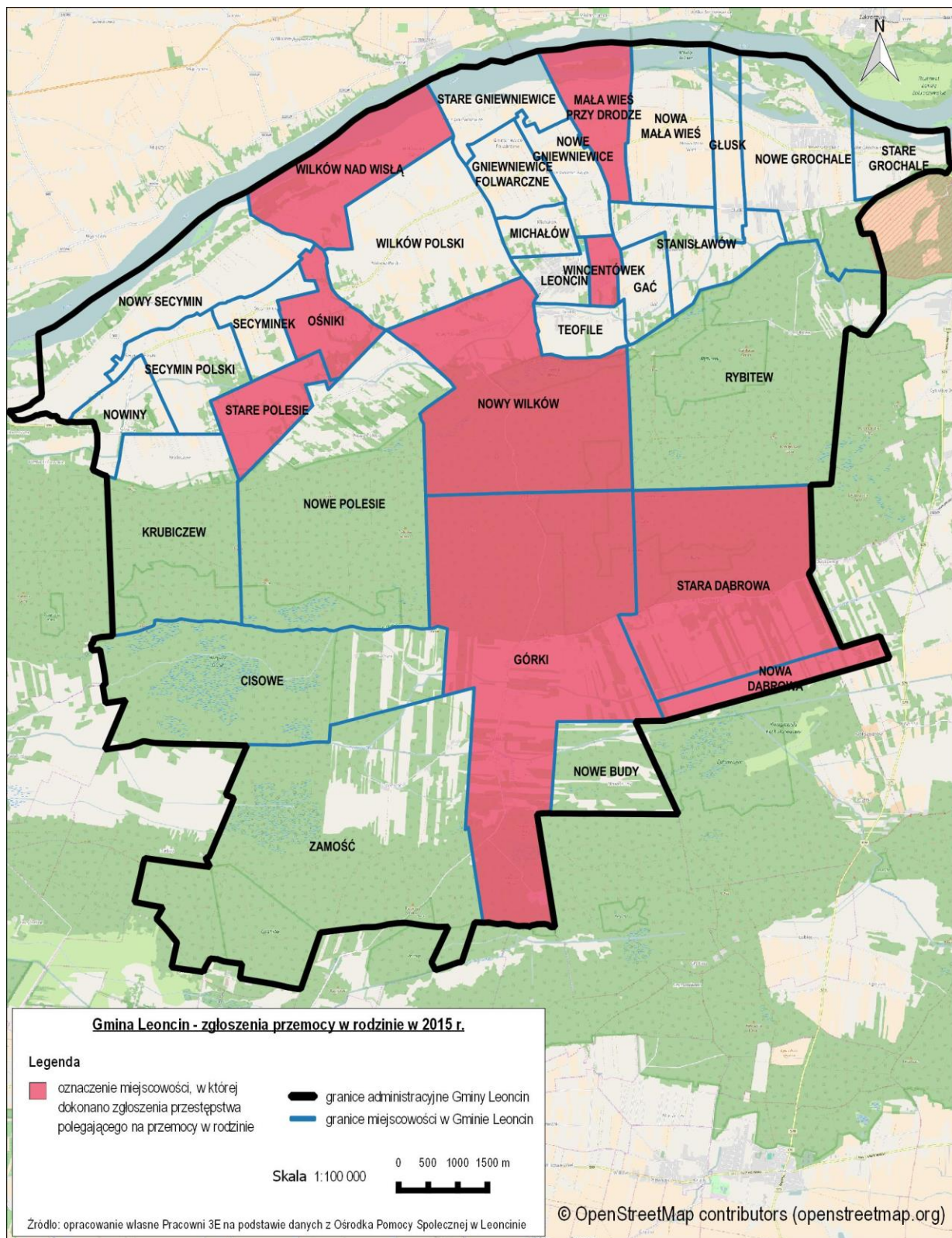
3.4.1.4 Przepęczność

Do 2013 r. w Leoncinie zlokalizowany był Posterunek Policji (obecnie zlikwidowany, chociaż budynek istnieje). Likwidacja posterunku w Leoncinie wynikała głównie z faktu, że od 2007 roku funkcjonariusze tej komórki organizacyjnej pełnili służbę w budynku KP w Czosnowie. w związku tym likwidacja samego Posterunku w Leoncinie nie wpłynęła organizacyjnie na poziom bezpieczeństwa w Gminie.

W ramach prac nad niniejszym Programem analizie poddano przestępstwa znęcania się nad rodziną zgodnie z art. 207 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny (Dz.U.2016.1137 ze zm.). w 2015 r. na terenie Gminy doszło do 9 tego rodzaju zawiadomień (jak do tej pory 3 wyroki), a ich ogólna lokalizacja została przedstawiona na poniższej mapie.

Mapa 9 Koncentracja przestrzenna przestępstw zęcania się nad rodziną (art. 207 kk) w roku 2015 na terenie Gminy

3.4.1.5 Edukacja oraz kapitał społeczny

na terenie Gminy Leoncin funkcjonują trzy punkty przedszkolne, do których prowadzony jest nabór przez Urząd Gminy Leoncin. Dwa z nich są zlokalizowane w Leoncinie, natomiast trzeci mieści się w Nowych Grochalach. Na przestrzeni ostatnich lat w Gminie znacznie wzrósł udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (Tabela 7). Jednak jest to poziom wciąż znacznie niższy w porównaniu z powiatem czy województwem, gdzie liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli jest wyższa o kilkanaście punktów procentowych.

Tabela 7 Dzieci (w wieku 3-6 lat) objęte wychowaniem przedszkolnym w Gminie Leoncin

nazwa jednostki administracyjnej	2011	2012	2013	2014
Leoncin	44,4%	45,4%	51,2%	71,7%
Powiat nowodorski	64,6%	66,4%	71,7%	83,6%
Mazowieckie	75,2%	75,8%	79,6%	87,7%
Polska	70,8%	71,5%	75,2%	82,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W Gminie Leoncin działają:

- Zespół Szkół im. J. na Pawła II w Leoncinie (ul. I.B. Singera 3) – szkoła podstawowa oraz gimnazjum;
- Zespół Szkół w Głusku z siedzibą w Nowych Grochalach – szkoła podstawowa im. Ks. Kardynała Stefa na Wyszyńskiego oraz gimnazjum;
- Zespół Szkół w Górkach – szkoła podstawowa im. Powstańców Styczniowych oraz gimnazjum.

na podstawie danych GUS można stwierdzić, że w okresie od 2012 do 2014 r. liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych oraz gimnazjalnych nieznacznie wzrosła.

Tabela 8 Szkoły i przedszkola w Gminie Leoncin – wybrane dane

EDUKACJA		2012/2013	2012/2014	2014/2015
Placówki wychowania przedszkolnego		4	5	6
w tym przedszkola		-	-	-
Miejsca w przedszkolach		-	-	-
dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego		121	146	172
w tym przedszkola		-	-	-
szkoły podstawowe		3	3	3
uczniowie szkół podstawowych		311	308	328
szkoły gimnazjalne		3	3	3
uczniowie szkół gimnazjalnych		152	155	155
liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach:	podstawowych	13	13	14
	gimnazjalnych	14	14	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jakość nauki w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w Gminie Leoncin jest na poziomie niższym niż w powiecie oraz znacznie niższym niż w województwie.

Tabela 9 Wyniki egzaminu kończącego szkołę podstawową w latach 2015-2016

nazwa jednostki administracyjnej	Część pierwsza								Część druga - języki obce			
	język polski i matematyka								język angielski			
	liczba uczniów		ogółem średnia (%)		język polski średnia (%)		matematyka średnia (%)		liczba uczniów		średnia (%)	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Gmi na Leoncin	43	47	58,7	53,4	66,2	67,6	50,8	38,8	43	47	68,3	64,1
Powiat nowodworski	732	752	63,1	60,4	71,7	70,0	54,0	50,4	716	735	76,2	68,7
Województwo mazowieckie	49 141	49 937	67,2	66,1	70,6	73,3	63,8	58,4	48 432	49 644	80,4	75,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Warszawie

Tabela 10 Wyniki z egzaminu kończącego szkołę podstawową poszczególnych szkół w Gminie Leoncin (kolorem zaznaczono najniższy wynik spośród szkół w każdej części egzaminu)

Nazwa szkoły	Część pierwsza				Część druga - języki obce	
	język polski i matematyka				język angielski	
	Liczba uczniów	ogółem średni wynik [%] dla części 1	Język polski średni wynik [%]	matematyka średni wynik [%]	Liczba uczniów	średni wynik [%]
Szkoła Podstawowa w Głusku z siedzibą w Nowych Grochalach	8	47,8	55,6	39,4	8	62,6
Szkoła Podstawowa w Górkach	3	42,7	58,3	26,7	3	63,7
Szkoła Podstawowa im. Ja na Pawła II w Leoncinie	36	55,6	71,0	39,7	36	64,5

Źródło: opracowanie władne na podstawie danych OKE w Warszawie

Tabela 11 Wyniki z egzaminu gimnazjalnego w Gminie Leoncin (kolorem zaznaczono najniższy wynik spośród szkół w każdej części)

NAZWA SZKOŁY	Historia i WOS		Język polski		Matematyka		Przedmioty przyrodnicze		język angielski podstawowy		język angielski rozszerzony	
	liczba uczniów	średni wynik %	liczba uczniów	średni wynik %	liczba uczniów	średni wynik %	liczba uczniów	średni wynik %	liczba uczniów	średni wynik %	liczba uczniów	średni wynik %
Gimnazjum w Głusku z siedzibą w Nowych Grochalach	18	56,5	18	66,3	18	37,2	18	46,6	14	43,1	14	28,4
Gimnazjum w Leoncinie	33	55,7	33	77,3	33	40,3	33	46,6	33	57,1	33	34,8
Zespół Szkół w Górkach. Gimnazjum w Górkach	6	60,0	6	63,5	6	42,3	6	43,3	6	50,2	6	32,8

Źródło: opracowanie władne na podstawie danych OKE w Warszawie

Tabela 12 Średnie wyniki z egzaminu gimnazjalnego w 2016 roku

nazwa jednostki administracyjnej	Historia i WOS		Język polski		Matematyka		Przedmioty przyrodnicze		język angielski podstawowy		język angielski rozszerzony	
	liczba uczniów	średni wynik %	liczba uczniów	średni wynik %	liczba uczniów	średni wynik %	liczba uczniów	średni wynik %	liczba uczniów	średni wynik %	liczba uczniów	średni wynik %
Gmina Leoncin	57	56,4	57	72,4	57	39,5	57	46,3	53	52,6	53	32,8
Powiat nowodworski	694	55,2	694	68,8	695	44,5	695	48,8	614	60,8	580	40,8
Województwo mazowieckie ⁸	48 112	59	48 114	73	48 106	52	48 105	54	42 827	67,8	42 123	49,4

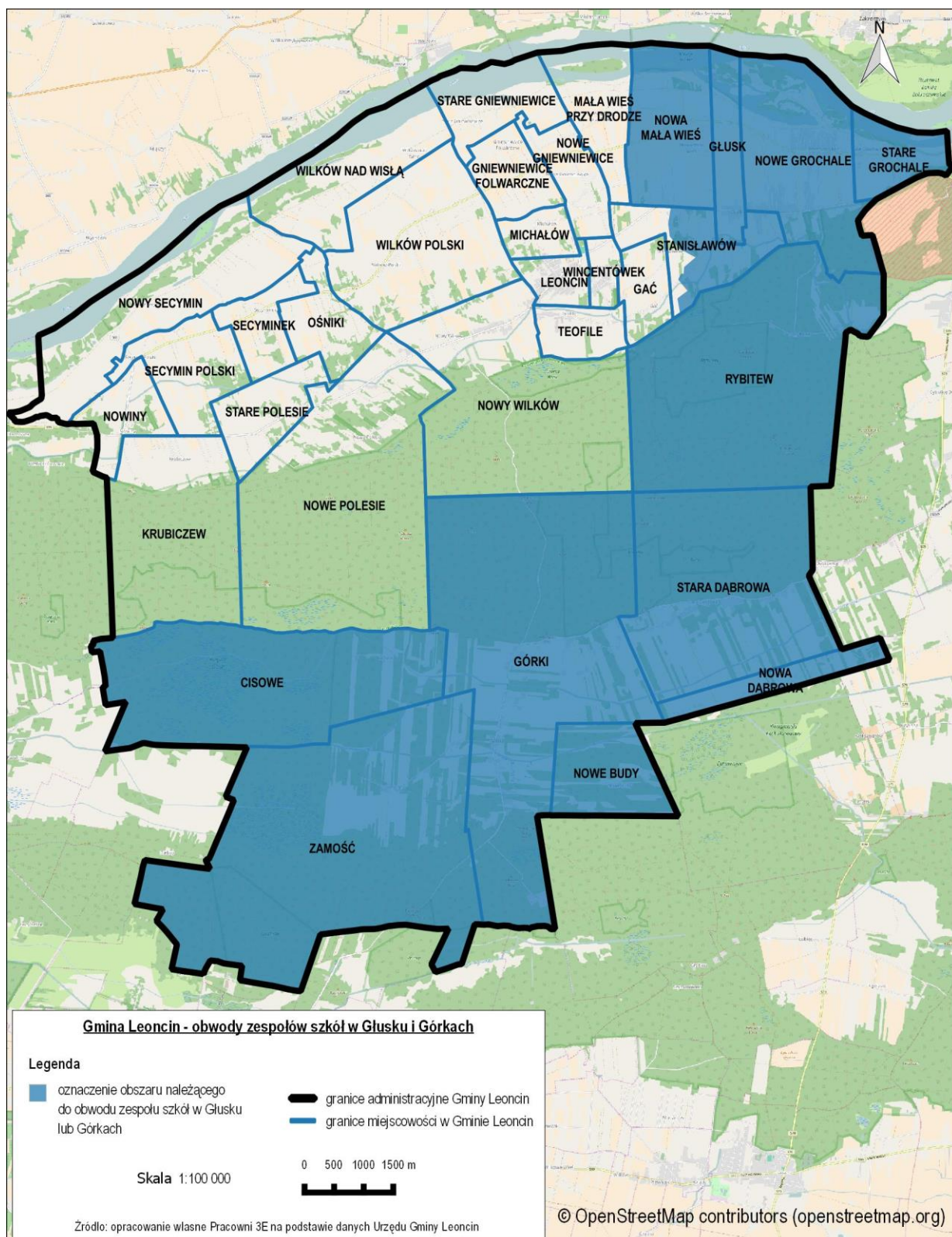
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Warszawie

Istnieje zauważalna dysproporcja pomiędzy szkołą zlokalizowaną w Leoncinie a szkołami w Nowych Grochalach oraz Górkach. na poniższej mapie zaznaczono obwody tych dwóch zespołów szkół (szkoła podstawowa i gimnazjum).

⁸ Niektóre średnie dla województwa mazowieckiego zostały podane w *Sprawozdaniu z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w ostatnim roku nauki w roku 2016 z dokładnością do liczby całkowitej*

Mapa 10 Granice obwodów szkoły podstawowej i gimnazjum w Nowych Grochalach i Górkach

3.4.1.6 Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

Jak wynika z przeprowadzonych badań jakościowych oferta działań kulturalno-rekreacyjnych jest zdecydowanie niewystarczająca. Respondenci wskazywali na brak Ośrodka Kultury jako kluczowy deficyt odczuwalny szczególnie dla mieszkańców najbardziej zaludnionej wsi gminnej – Leoncin. Na terenie gminy pojawiają się sporadyczne inicjatywy oddolne mieszkańców, nawiązujące poniekąd do tradycji i historii obszaru (aktywność kół śpiewaczych, tanecznych, związanych z rzemiosłem etc.), ale przy braku zarówno odpowiedniej infrastruktury (np. budynku GOK czy świetlic wiejskich) oraz kadry animującej tego rodzaju działania, zarówno oferta jak i aktywność mieszkańców w życiu kulturalnym jest niewielka.

Ponadto rozwój życia kulturalnego mieszkańców Gminy jest zapewniany m. in. poprzez dostęp do biblioteki. Biblioteka Publiczna Gminy Leoncin mieści się przy ul. Singera 3 w Leoncinie (budynek Zespołu Szkół) i jest dostępna dla użytkowników w godzinach:

- poniedziałek 13-18;
- wtorek – nieczynna;
- środa 13-18;
- czwartek 8-13;
- piątek 11-16.

W roku 2015 przypadało w Gminie 75 czytelników na 1000 mieszkańców, co było wskaźnikiem znacznie niższym niż w innych jednostkach administracyjnych (Tabela 13).

Tabela 13 Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności

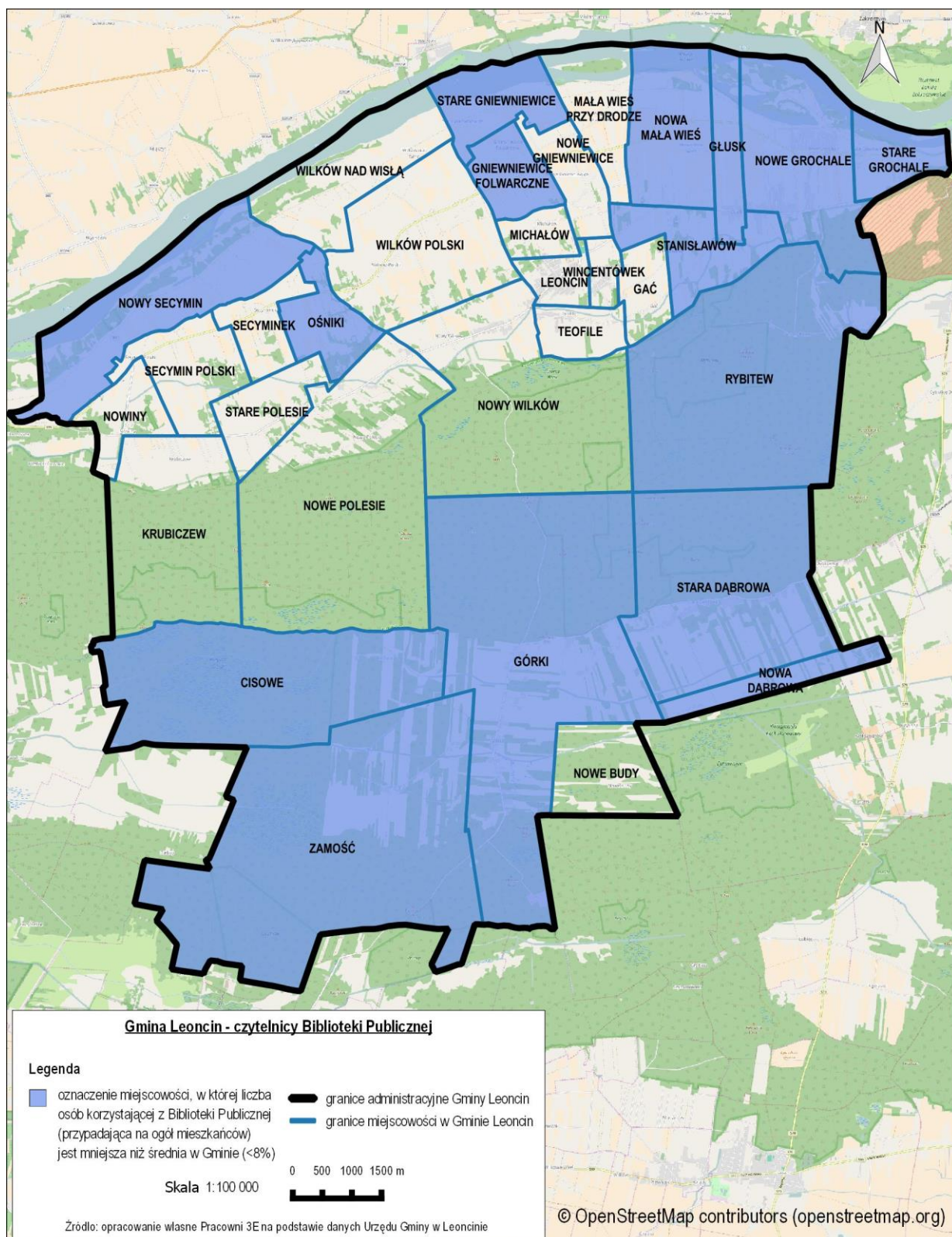
nazwa jednostki administracyjnej	2011	2012	2013	2014	2015
Gmina Leoncin	78	77	71	71	75
Powiat nowodorski	140	144	154	140	136
Mazowieckie	181	182	182	180	177
Polska	168	168	167	164	162

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Łączna liczba aktywnych czytelników w Gminie w roku 2015 wyniosła 416 osób. Są to czytelnicy, którzy wypożyczyli przynajmniej jedną pozycję w ciągu całego roku. Daje to poziom 8% mieszkańców Gminy korzystających przynajmniej raz w roku z usług biblioteki. W oparciu o te dane przeprowadzono analizę przestrzenną określając miejscowości, gdzie liczba czytelników przypadająca na liczbę mieszkańców jest poniżej wartości dla całej Gminy (<8%). Przy interpretacji mapy czytelnictwa należy jednak mieć na uwadze ogólną dostępność do kultury (i literatury), w tym np. korzystanie z książek elektronicznych lub innych bibliotek publicznych (np. szkolnych i branżowych – w tym bibliotek w Warszawie), a także potencjalnie mało atrakcyjny zbiór nowych wydawnictw, co także może przekładać się na niekorzystanie z biblioteki w Leoncinie.

Mapa 11 Miejscowości o udziale czytelników poniżej wartości dla całej Gminy

Udział mieszkańców w życiu publicznym w ujęciu liczbowym dobrze odwzorowuje frekwencja w wyborach. Szczególny charakter pod tym kątem mają wybory samorządowe. Gmina Leoncin bardzo korzystnie wypada w tym względzie na tle frekwencji w powiecie czy województwie. w powiecie nowodworskim frekwencja w Gminie Leoncin jest najwyższa spośród wszystkich gmin lub należy do najwyższych w powiecie (Tabela 14).

Tabela 14 Frekwencja wyborcza podczas wyborów samorządowych w latach 2002-2014 (kolorem zaznaczono najniższą frekwencję spośród komisji wyborczych w Gminie Leoncin w wyborach samorządowych 2014)

Komisja Wyborcza lub jednostka administracyjna	2014					2010		2006		2002				
	Sejmiki Województw	Rady Powiatów	Rady Gmin	Wyboru Wójta / Burmistrza / Prezydenta I tura	Wyboru Wójta / Burmistrza / Prezydenta II tura	głosowanie w dn. 21.11.10	głosowanie w dn. 05.12.10	głosowanie w dn. 12.11.06	głosowanie w dn. 26.11.06	Sejmiki Województw	Rady Powiatów	Rady Gmin	Wyboru Wójta / Burmistrza / Prezydenta I tura	Wyboru Wójta / Burmistrza / Prezydenta II tura
Zespół Szkół w Górkach ⁹	58,1 %	58,3 %	56,9 %	58,1 %	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Zespół Szkół w Leoncinie ¹⁰	59,0 %	59,0 %	67,1 %	59,0 %	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Zespół Szkół w Głusku z siedzibą w Nowych Grochalach ¹¹	54,3 %	54,3 %	58,3 %	54,3 %	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Strażnica Ochotniczej Straży Pożarnej w Wilkowie Polskim ¹²	57,4 %	57,4 %	64,4 %	57,4 %	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Gmina Leoncin	57,1 %	57,1 %	57,1 %	57,1 %	-	69,5 %	56,6 %	64,0 %	61,7 %	b.d.	b.d.	61,0 %	61,0 %	63,8 %
powiat	52,9 %	53,0 %	52,9 %	53,0 %	52,1 %	55,0 %	50,6 %	47,8 %	47,8 %	b.d.	52,4 %	52,4 %	52,4 %	41,0 %
województwo	51,1 %	54,3 %	51,2 %	51,2 %	44,0 %	51,0 %	39,9 %	50,6 %	46,4 %	46,1 %	50,9 %	50,6 %	46,2 %	39,5 %
Polska	47,2 %	50,2 %	47,4 %	47,3 %	40,0 %	47,3 %	35,3 %	46,0 %	39,6 %	44,2 %	49,5 %	44,1 %	44,2 %	35,0 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie Państwowej Komisji Wyborczej

⁹ Obszar Komisji Wyborczej w Górkach: Cisowe, Górki, Nowa Dąbrowa, Nowe Budy, Stara Dąbrowa, Zamość

¹⁰ Obszar Komisji Wyborczej w Leoncinie: Gać, Gniewniewice Folwarczne, Leoncin, Michałów, Nowe Gniewniewice, Nowy Wilków, Stare Gniewniewice, Teofile, Wilków nad Wisłą, Wincentówek

¹¹ Obszar Komisji Wyborczej w Nowych Grochalach: Głusk, Mała Wieś przy Drodze, Nowa Mała Wieś, Nowe Grochale, Rybitew, Stanisławów, Stare Grochale

¹² Obszar Komisji Wyborczej w Wilkowie Polskim: Krubiczew, Nowe Polesie, Nowiny, Nowy Secymin, Ośniki, Secymin Polski, Secyminiek, Stare Polesie, Wilków Polski

Porównując poziom frekwencji wyborczej w ostatnich wyborach samorządowych z 2014 r. z wyborami z lat ubiegłych, można zaobserwować spadek zainteresowania mieszkańców Gminy w wyborze przedstawicieli do poszczególnych organów.

3.4.2 Sfera gospodarcza

Mieszkańcy Gminy Leoncin znajduje zatrudnienie w rolnictwie i leśnictwie oraz w różnych działach działalności gospodarczej pozarolniczej w Gminie (przemysł, rzemiosło, budownictwo, usługi). Bardzo duża liczba mieszkańców pracuje jednak poza Gminą: w Warszawie, Łomiankach, Sochaczewie, Nowym Dworze Mazowieckim. w porównaniu ze wskaźnikami dla powiatu Gmina Leoncin ma mniej podmiotów gospodarki narodowej czy osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. ludności (Tabela 15).

Tabela 15 Podmioty w gospodarce narodowej

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2015 r.		Powiat	Gmina Leoncin
Podmioty gospodarki narodowej	ogółem	7423	452
	w sektorze rolniczym	90	13
	w sektorze przemysłowym	786	39
	w sektorze budowlanym	944	66
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym		943	817
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności		722	647

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dane GUS wskazują, że firmy w Gminie najczęściej prowadzą działalność w sektorze budowlano-przemysłowym. na podstawie danych w podziale na sektory PKD¹³ można stwierdzić, że ponad 28% podmiotów zajmuje się handlem oraz naprawą pojazdów samochodowych (sekcja G PKD, Tabela 16). Jednak spośród tego sektora to najwięcej podmiotów (75) zajmuje się handlem detalicznym.

Tabela 16 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w Gminie Leoncin wg sekcji PKD 2007 (2015 r.)

Nazwa sekcji PKD 2007	liczba przedsiębiorstw gospodarki narodowej wpisanej do rejestru REGON	udział przedsiębiorstw z poszczególnej sekcji w ogólnej liczbie
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	14	3,1%
Górnictwo i wydobywanie	0	0,0%
Przetwórstwo przemysłowe	33	7,2%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0,0%

¹³ Polska Klasyfikacja Działalności

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	1,1%
Budownictwo	67	14,6%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	129	28,2%
Transport i gospodarka magazynowa	37	8,1%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	9	2,0%
Informacja i komunikacja	10	2,2%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8	1,7%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7	1,5%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	34	7,4%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	21	4,6%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3	0,7%
Edukacja	18	3,9%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	18	3,9%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11	2,4%
Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	34	7,4%
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,0%
Łącznie	458	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak wynika z danych GUS zarówno w Gminie, jak i w całym powiecie dominują małe podmioty zatrudniające do 9 osób.

Tabela 17 Podmioty wg klas wielkości (2015 r.)

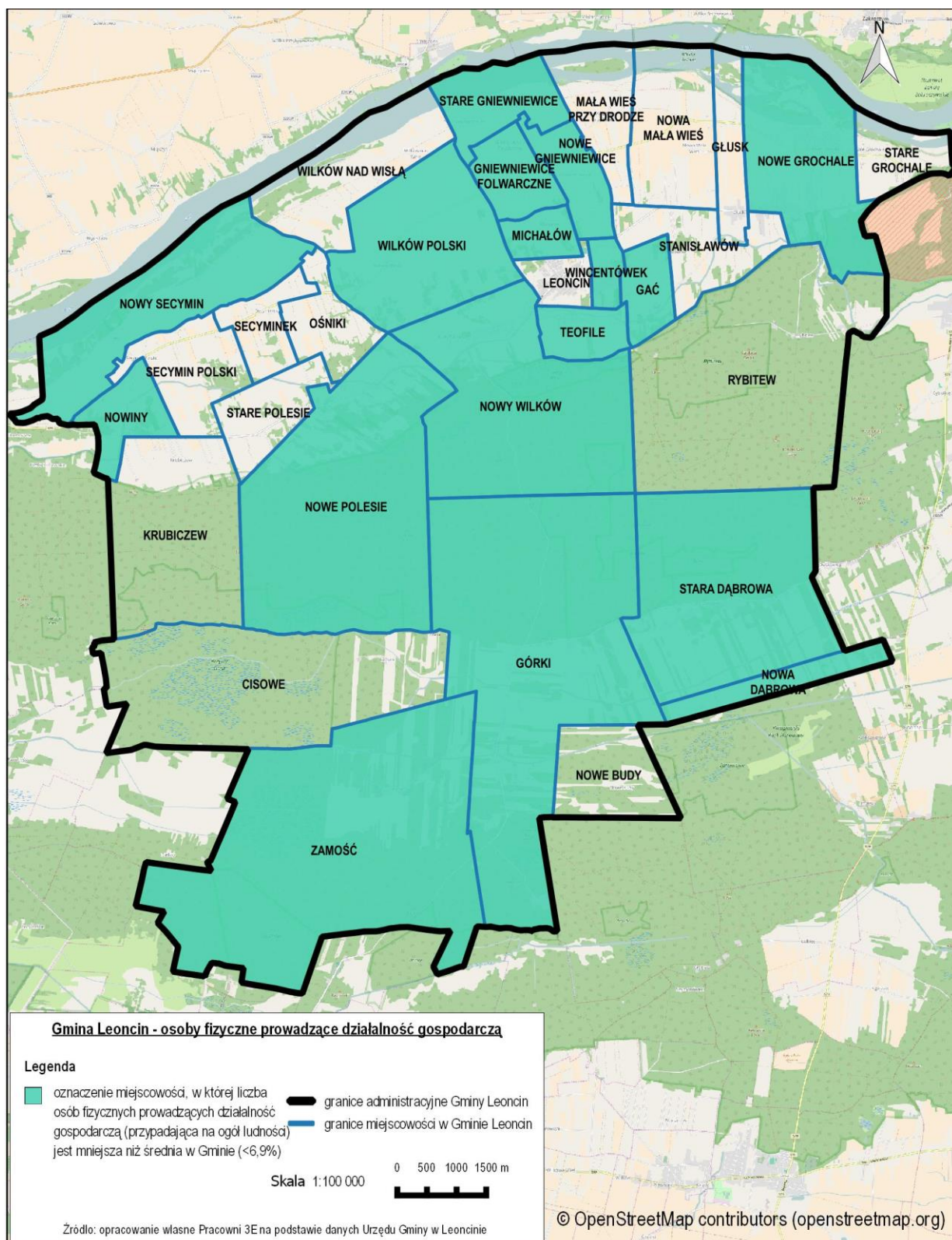
nazwa jednostki administracyjnej	ogółem	0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 999	1000 i więcej	0 - 249
Gmina Leoncin	458	441	15	2	0	0	458
Powiat nowodworski	7 603	7 267	270	55	10	1	7 592
Mazowieckie	766 030	734 579	25 342	5 042	818	249	764 963
Polska	4 184 409	4 003 599	147 124	29 243	3 675	768	4 179 966

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Spośród małych podmiotów 362 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, co stanowi ok. 6,9% ogółu ludności. Największy ich udział jest w Ośnikach (16,5%), a najmniejszy w Gniewniewicach Folwarcznych (1%). Na poniższej mapie przedstawiono miejscowości, w których udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą jest poniżej średniej wartości dla całej Gminy.

Mapa 12 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w Gminie Leoncin

Do najistotniejszych zakładów przemysłowych funkcjonujących na terenie Gminy należą:

- Zakłady Przetwórstwa Mięsnego „LUKULLUS” w Michałowie;

- Zakład Poligraficzny „VILPOL” w Wilkowie Polskim.

Ważną gałęzią gospodarki, wciąż rozwijającą się, jest turystyka. z pewnością będą w Gminie powstawać kolejne miejsca noclegowe w sąsiedztwie Kampinoskiego Parku Narodowego.

3.4.3 Sfera środowiskowa

Szczegółową diagnozę w zakresie kwestii środowiskowych przeprowadzono w ramach prac nad *Zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*¹⁴, dalej SUiKZP. Dokument ten wskazuje na następujące walory środowiska przyrodniczego oraz jego zagrożenia.

Walory środowiska przyrodniczego

Korzystne walory środowiska przyrodniczego Gminy Leoncin w zakresie poszczególnych komponentów określają następujące cechy:

- bardzo wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe przeważającej części terenu,
- przeważające korzystne warunki klimatu lokalnego,
- stosunkowo duże powierzchnie terenu o mało korzystnych warunkach gruntowo-wodnych dla lokalizacji zabudowy,
- dobry stan higieny atmosfery i klimatu akustycznego (poza pasami terenów przyległych do głównych ciągów komunikacyjnych),
- duża naturalność szaty roślinnej,
- duże zwarte kompleksy leśne z drzewostanem o wysokich walorach przyrodniczych,
- rozbudowany system obszarów prawnie chronionych - ograniczający swobodny rozwój zabudowy,
- występowanie gleb o wysokiej przydatności dla celów rolniczych,
- brak obiektów uciążliwych dla środowiska przyrodniczego,
- duży udział terenów znajdujących się w strefie zagrożenia powodziowego.

Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Zagrożenia istniejące:

- Dzikie wysypiska śmieci (w drobnej skali).
- Niewystarczający zasięg obsługi obszaru Gminy przez system kanalizacji sanitarnej (system kanalizacji jest w trakcie budowy). Nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa.
- Wprowadzanie zabudowy na tereny o wysokim poziomie zwierciadła wód podziemnych -presja urbanizacyjna w dolinach i obniżeniach terenowych.
- Uciążliwości komunikacyjne związane z drogą wojewódzką nr 575.
- Stosowanie do celów grzewczych nieekologicznych nośników energii.
- Przekształcenia szaty roślinnej - likwidacja zespołów zieleni wysokiej, skutkująca zjawiskami geodynamicznymi, erozją terenu, spadkiem bioróżnorodności, tworzeniem barier ekologicznych.
- Chemizacja rolnictwa (nawozy sztuczne, środki ochrony roślin), niebezpieczna szczególnie w obrębie terenów dolinnych.

¹⁴ Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XLVIII/232/13 Rady Gminy Leoncin z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Leoncin, Leoncin, kwiecień 2013 r.

Potencjalne zagrożenia środowiska

- Potencjalne zagrożenia urbanizacją w przypadku:
 - rozwoju bezplanowego,
 - rozwoju bez niezbędnej polityki proekologicznej,
 - rozwoju bez równoległego rozwoju infrastruktury inżynierskiej, komunikacyjnej.
- Zagrożenie w przypadku nierozwiązania w skali regionalnej problemu składowania, utylizacji i przetwórstwa odpadów.
- Zagrożenia powodziowe bez rozwiązania problemów antypowodziowych.
- Zagrożenia pożarowe na obszarze Puszczy Kampinoskiej.
- Zagrożenia rezerwatów na Wiśle czynnikami zewnętrznymi.
- Potencjalne zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania w procesie planowania przestrzennego zakazów, nakazów i ograniczeń wynikających z położenia terenów w systemie obszarów prawnie chronionych.

Spośród wskazanych zagrożeń dla Gminy Leoncin na pierwszy plan wysuwa się kwestia zagrożenia powodziowego. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego i mapami ryzyka powodziowego, które zostały sporządzone na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 145 ze zm.) oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska, Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Ministra Administracji i Cyfryzacji oraz Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie opracowywania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 104), dostępnymi na Hydroportalu¹⁵ Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, znaczna część Gminy jest narażona na ryzyko powodziowe. na poniższych mapach został wskazany obszar zagrożenia powodziowego oraz obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

¹⁵ Projekt „Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” – ISOK <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>

Mapa 13 Obszar zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Leoncin (kolorem niebieskim zaznaczono obszar, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%))

Źródło: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/> (dostęp w dn. 17.10.2016)

Mapa 14 Obszar Gminy Leoncin obejmujący tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (oznaczone kolorem niebieskim)

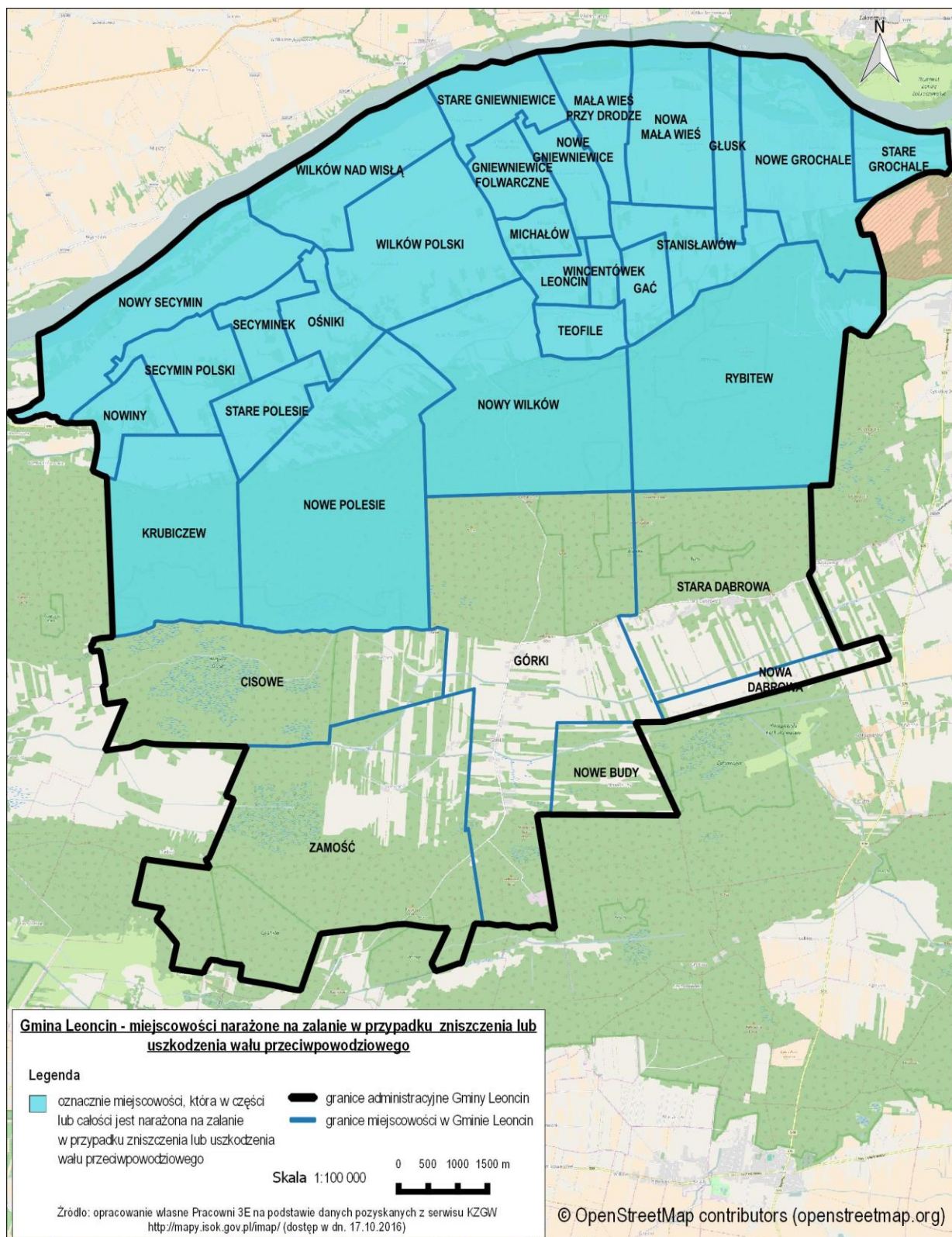
Źródło: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/> (dostęp w dn. 17.10.2016)

Mapy te wyraźnie wskazują poważne zagrożenie szczególnie dla miejscowości najbardziej zaludnione w północnej części Gminy. w tym kontekście należy mieć w pamięci, że tereny dzisiejszej Gminy Leoncin były dotknięte powodzią w roku 1947. Zgodnie z informacją opublikowaną na stronie internetowej Lokalnej Organizacji Trzech Rzek (www.3rzeki.pl) poziom wody był tak wysoki, że do Leoncina dopłynął statek pasażerski (wg. świadków zatrzymał się na zakręcie przy wjeździe do Leoncina). Okoliczna ludność schroniła się w kościele wzniesionym na wydmie. w rok po powodzi rozpoczęto prace przy usypywaniu wałów przeciwpowodziowych, prace ukończone zostały około 1950 r.

Na poniższej zostały oznaczone miejscowości, które w części lub całości są narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Mapa 15 Miejscowości, które w części lub całości są narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego

3.4.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

3.4.4.1 Uwarunkowania prawno-przestrzenne

Całkowita powierzchnia Gminy Leoncin to 15 798 ha, z czego tylko 321 ha (ok. 2,03%) to grunty zabudowane i zurbanizowane.

Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą w ramach SUIKZP środkowa i południowa część Gminy obejmuje fragment Kampinoskiego Parku Narodowego, dalej KPN, utworzonego rozporządzeniem Rady Ministrów (Dz.U. z 1959 r. nr 17, poz. 9; zm. Dz.U. z 1997 r. nr 132, poz. 876).

KPN obejmuje część pradoliny Wisły wraz z Puszcą Kampinoską, jednym z najcenniejszych kompleksów leśnych w Polsce. Głównym celem powołania Parku była ochrona unikatowych na skalę europejską kompleksów wydm śródlądowych, usypanych z piasków polodowcowych pradoliny Wisły oraz naturalnych zbiorowisk bagiennych i leśnych. Jest to jeden z największych parków narodowych w Polsce, obejmuje powierzchnię 38544,33 ha, w tym w zarządzie parku 32236,13 ha. Największą część zajmują w Parku lasy.

Część Gminy Leoncin, która nie jest położona w obrębie Kampinoskiego Parku Narodowego, leży w Otulinie KPN.

W granicach Parku wyznaczone są obszary ochrony ścisłej, które obejmują głównie ostoje fauny, najcenniejsze kompleksy leśne i bagiennie-leśne. Ochrona ścisła polega na całkowitym zaniechaniu ingerencji ludzkiej, aby nie zakłócać naturalnych procesów przyrodniczych.

W Gminie Leoncin znajduje się osiem obszarów ochrony ścisłej obejmujących 2060 ha (ok. 13% powierzchni Gminy).

Obszary ochrony częściowej w obrębie Parku są to tereny cenne przyrodniczo, w których działania (zabiegi pielęgnacyjne) zmierzają do przywrócenia ekosystemom i ich składnikom cech naturalnych. Na tych terenach dopuszcza się działania zmierzające do unaturalnienia zbiorowisk roślinnych i przywrócenia równowagi ekologicznej. Występują one w sąsiedztwie obszarów ochrony ścisłej.

We wschodniej części Gminy, w obrębie Parku, na północnym krańcu Puszczy Kampinoskiej, znajduje się obszar ochrony krajobrazowej „Grochalskie Piachy”. Obejmuje on zespół bardzo dobrze zachowanych wydm parabolicznych, cechujący się unikatowym krajobrazem „mazowieckiej pustyni”.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 września 1997 r. w sprawie *Kampinoskiego Parku Narodowego* (Dz. U. nr 132, poz. 876) określa, co następuje:

§5.

1. na obszarze Parku, z zastrzeżeniem ust. 2, zabrania się:

- 1) polowania, wędkowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, zbierania poroży zwierzyny płowej, niszczenia nor i lęgów zwierzęcych, mrowisk, gniazd ptasich i wybierania jaj,
- 2) pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzenia drzew i innych roślin,
- 3) zbioru grzybów i owoców poza miejscami do tego wyznaczonymi,
- 4) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- 5) zanieczyszczania wód, gleby oraz powietrza,
- 6) zmiany stosunków wodnych,
- 7) niszczenia gleby,
- 8) wydobywania skał i torfu,
- 9) palenia tytoniu oraz palenia ognisk poza miejscami do tego wyznaczonymi,
- 10) stosowania środków chemicznych w gospodarce rolnej, leśnej, zadrzewieniowej i łowieckiej,

- 11) prowadzenia działalności handlowej i usługowej poza miejscami do tego wyznaczonymi,
- 12) ruchu pojazdów poza drogami do tego wyznaczonymi,
- 13) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną przyrody, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną porządku publicznego i bezpieczeństwa,
- 14) zakłócania ciszy,
- 15) używania motolotni i lotni,
- 16) wykonywania lotów cywilnymi statkami powietrznymi poniżej 2.000 m wysokości względnej nad obszarem chronionym, z wyjątkiem lotów patrolowych i interwencyjnych statków powietrznych Lasów Państwowych oraz Państwowej Straży Pożarnej

2. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:

- 1) wykonywania zabiegów ochronnych, hodowlanych i pielęgnacyjnych,
- 2) prowadzenia badań naukowych za zgodą dyrektora Parku,
- 3) prowadzenia gospodarki rolnej, leśnej, łowieckiej i zadrzewieniowej na obszarach nie objętych ochroną ścisłą i częściową
- 4) czynności związanych z dostosowaniem stanów liczebnych zwierzyny do potrzeb ochrony parku,
- 5) renaturalizacji stosunków wodnych i ekosystemów,
- 6) prowadzenia akcji ratowniczych, likwidacji skutków klęsk żywiołowych i zwalczania gradacji owadów,
- 7) wykonywania zadań z zakresu obronności państwa.

Kampinoski Park Narodowy wraz ze strefą ochronną (otuliną) stanowi od 2000r. Rezerwat Biosfery (jest to nieustawowa forma ochrony przyrody).

Północny fragment Gminy Leoncin położony jest w obrębie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (WOChK). Dotyczy to obszaru położonego na tarasie korytowym rzeki Wisły (międzywala), objętego również przez Obszar Natura 2000 OSO „Doli na Środkowej Wisły”. w jego obrębie - obok podstawowego układu terenów (strefy „zwykłej”) - wyróżniono dwie strefy o odmiennych rygorach:

- zaostrzonych - strefę szczególnej ochrony ekologicznej („obejmującą tereny, które decydują o potencjale biotycznym obszarów oraz o istotnym znaczeniu dla migracji zwierząt, roślin i grzybów”) - która na terenie Gminy Leoncin pokrywa się z granicą WOChK
- złagodzonych - strefę ochrony urbanistycznej („obejmującą wybrane tereny miast i wsi oraz grunty o wzmożonym naporze urbanizacyjnym, posiadające szczególne wartości przyrodnicze”) - strefa ta nie występuje na obszarze Gminy Leoncin.

Ponadto środkowa i południowa część Gminy Leoncin została włączona w system obszarów Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Granice wyznaczonego obszaru Puszcza Kampinoska (PLC 140001”) pokrywają się z granicą kompleksu głównego KPN (zgodnie z opisem granic zawartym w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 września 1997r. w sprawie Kampinoskiego Parku Narodowego (Dz. U. nr 132 z 1997r., poz. 876)).

Puszcza Kampinoska (PLC 140001) stanowi obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) i obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO) sieci Natura 2000 - granice tych dwóch obszarów ochronnych całkowicie pokrywają się. Obszar ten stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej.

Północ na część Gminy (taras korytowy rzeki Wisły, do granicy wyznaczonej wałem przeciwpowodziowym) została również włączona w system obszarów Natura 2000. Ustanowiono obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) – Dolina Środkowej Wisły (PLB 140004), który obejmuje dolinę Wisły

między Dęblinem a Płockiem, zachowującej na tym terenie charakter naturalnej rzeki roztopowej z licznymi wyspami, wraz z tarasem zalewowym pokrytym przez zarośla i zadrzewienia łąkowe, łąki i pastwiska.

Również przez północny fragment Gminy przebiega granica specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO) - Kampinowska Dolina Wisły (PLH 140029). Obejmuje on odcinek doliny Wisły pomiędzy Warszawą a Płockiem. Jest to fragment naturalnej dużej rzeki nizinnej o charakterze roztopowym wraz z charakterystycznym strefowym układem zbiorowisk roślinnych reprezentującym pełne spektrum wilgotnościowe i siedliskowe w obrębie obu tarasów. Jednocześnie obszar jest fragmentem jednego z najważniejszych europejskich korytarzy ekologicznych. w granicach Gminy Leoncin obszar ten pokrywa się zasadniczo z obszarem Dolina Środkowej Wisły, jednak jest od niego szerszy w północno-zachodniej części Gminy - wykracza tam na południe poza linię wyznaczoną przez wał przeciwpowodziowy i obejmuje spory fragment tarasu łąkowego.

Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Leoncin występują liczne drzewa o charakterze pomnikowym i pomniki przyrody o dużej wartości przyrodniczej, historyczno-pamiątkowej i kulturowej. Są to grupy drzew i pojedyncze drzewa. w sumie jest ich (pojedyncze drzewa i grupy drzew) ponad 20, z czego 17 zlokalizowanych jest na terenie KPN. Nakazuje się bezwzględna ochronę w/w obiektów.

Rezerваты przyrody

Na terenie Gminy Leoncin, w jej północnej części znajdują się dwa rezerваты przyrody.

Rezerwat przyrody „Zakole Zakroczymskie” ma łączną powierzchnię 528,42 ha. Położony jest na terenach gminy Czosnów i Leoncin i obejmuje wyspy, piaszczyste łachy oraz wody płynące rzeki Wisły. Rezerwat na terenie Gminy Leoncin zajmuje powierzchnię 58,94 ha, oznaczony w ewidencji gruntów wsi Stare Grochale jako działka nr 135.

Rezerwat „Wikliny Wiślane” ma łączną powierzchnię 340,5 ha. Położony jest w gminach Zakroczym i Leoncin i obejmuje wyspy i łachy piaszczyste porośnięte wiklinami oraz wody płynące rzeki Wisły. Na terenie Gminy Leoncin zajmuje obszar 287,05 ha. w skład rezerwatu wchodzi obszary:

- oznaczone w ewidencji gruntów wsi Nowe Grochale jako działka nr 364 - o powierzchni 182,01 ha,
- oznaczone w ewidencji gruntów wsi Głusk jako działka nr 1 - o powierzchni 43,22 ha,
- oznaczone w ewidencji gruntów wsi Nowa Mała Wieś jako działka nr 235/2 - o powierzchni 182,01 ha.

Dla obszarów w/w rezerwatów obowiązują zakazy i ograniczenia dla rezerwatów przyrody wynikające z ustaleń *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. nr 92 poz. 880) (Art. 15 Ustawy).

Parki i ogrody zabytkowe

Na obszarze Gminy Leoncin zlokalizowany jest park dworski wpisany do ewidencji Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, z datą wpisu do ewidencji - 1985 r. (jednak nie wpisany do rejestru zabytków MWKZ). Park został założony w XIX w. Znajduje się w miejscowości Nowy Secymin, w zachodniej części wsi (przy drodze). Obecnie stanowi własność prywatną i został podzielony na działki ewidencyjne bez uwzględnienia uwarunkowań wynikających z jego wartości przyrodniczo-kulturowej. Stan zachowania założenia parkowego - zły, zaniedbany.

3.4.4.2 Funkcja Gminy - struktura funkcjonalno-przestrzenna

Ze względu na swoje położenie w województwie i powiecie oraz istniejące uwarunkowania rozwoju Gminy, w szczególności uwarunkowania przyrodniczo - środowiskowe, Gmina Leoncin nie jest predysponowana do intensywnej urbanizacji jej obszaru. Obszar Gminy powinien przekształcać się zgodnie z dotychczasową tendencją jako tereny istnienia i rozwoju funkcji:

- rolniczej,
- mieszkaniowej,
- mieszkaniowo-usługowej (wraz z rozwojem aktywności gospodarczej w zakresie ograniczonym do działalności dopuszczalnej w obszarach Otuliny Kampinoskiego Parku Narodowego),
- rekreacyjno-wypoczynkowej: mieszkaniowo-lotniskowej,
- rekreacyjno-sportowej: rekreacji czynnej,
- turystycznej,

a przede wszystkim:

- ochrony zasobów przyrodniczych.

Funkcjonowanie i rozwój tych funkcji winny podlegać ograniczeniom wynikającym z objęcia całości Gminy Leoncin różnymi obszarami chronionymi - formami prawnej ochrony środowiska przyrodniczego.

Tak znaczne podporządkowanie całości obszaru Gminy Leoncin interesom ochrony przyrody wymaga wyodrębnienia w obszarze Gminy Leoncin stref funkcjonalno-przestrzennych o różnych generalnych zasadach funkcjonowania, zagospodarowania oraz rozwoju. w obszarze Gminy Leoncin wyróżniono trzy takie strefy:

- strefę „A” - zainwestowania i rozwoju gospodarczego,
- strefę „B” - ochrony zasobów przyrodniczo-kraj obrazowych - Kampinoski Park Narodowy,
- strefę „C” - ochrony zasobów przyrodniczo-kraj obrazowych - Dolina Wisły.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego w strefach funkcjonalno-przestrzennych A, B, C

STREFA „A” - zainwestowania i rozwoju gospodarczego

Strefa ta to tereny zawarte między wałem przeciwpowodziowym a północną granicą Kampinoskiego Parku Narodowego. Są to tereny na których przewiduje się dalszy rozwój osadnictwa oraz zorganizowane, planowe przekształcanie zagospodarowania, uwzględniające położenie strefy „A” w Otulinie Kampinoskiego Parku Narodowego oraz w północno -zachodnim fragmencie w obszarze Natura 2000 SOO „Kampinoska Dolina Wisły” (PLH 140029). Jest to jedyna w Gminie strefa rozwoju gospodarczego w różnych jego formach. ze względu na fakt, że strefa „A” jest jednocześnie częścią Rezerwatu Biosfery M&B „Puszcza Kampinoska” wskazana jest ona do zrównoważonego rozwoju.

STREFA „B” - ochrony zasobów przyrodniczo-kraj obrazowych - Kampinoski Park Narodowy

Strefa ta obejmuje cały obszar Kampinoskiego Parku Narodowego będący w granicach Gminy Leoncin. w obszarze tym znajduje się 8 obszarów ochrony ścisłej: „Biela”, „Czarna Woda”, „Granica”, „Krzywa Góra”, „Nart”. „Pożary”, „Rybitew”, „Wilków”. Niewielki fragment obszaru we wschodniej części znajduje się w obszarze ochrony krajobrazowej, tzw. „Grochalskie Piachy”. na obszarze strefy „B” znajdują się również tereny zamieszkałe, z tendencją zmniejszania się liczby ludności w wyniku wykupu terenów przez KPN -miejscowości: Stara Dąbrowa, Górki, Nowa Dąbrowa, Zamość, Cisowe, Rybitew.

Zasady funkcjonowania tej strefy winny zostać ustalone w ramach Planu ochrony Kampinoskiego Parku Narodowego, z uwzględnieniem potrzeb życiowych i interesów mieszkańców Gminy Leoncin oraz prywatnych właścicieli nieruchomości dotąd nie wykupionych na rzecz Kampinoskiego Parku Narodowego.

SUiKZP w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Leoncin nie przewiduje rozwoju urbanizacji oraz rozwoju gospodarczego tej strefy. Będzie to strefa ochrony zasobów przyrodniczych. Przekształcenie tej strefy z obszaru „osadnictwa w środku Puszczy” na „Puszcze” będzie procesem długotrwałym. w związku z powyższym, zapewnienie prawidłowych warunków życiowych mieszkańców, zapewnienie działania w tej strefie usług podstawowych dla ludności oraz zapewnienie możliwości powiązań komunikacyjnych drogą powiatową nr 06104 - z drogą wojewódzką nr 579, a także Górczyńską Drogą - z Kampinosem i Wilkowską Drogą - z Leoncinem, jest niezbędnym warunkiem bytowania mieszkańców na tych terenach do czasu przejścia terenów przez KPN.

Istniejące w tym obszarze dwa obiekty: obiekt szkoleniowy (poszkolny) zlokalizowany w Starej Dąbrowie oraz obiekt Szkoły Służby Pożarniczej w Warszawie zlokalizowany w Zamczysku Nowym, przewidywane są do adaptacji na cele dotychczasowego użytkowania edukacyjno-szkoleniowego oraz, ewentualnie, turystyczno- rekreacyjnego. na południe od obiektu szkoleniowego Zamczysko Nowe znajduje się (tuż za granicą Gminy Leoncin - w gminie Leszno) stanowisko archeologiczne, wpisane również do rejestru zabytków -wczesnośredniowieczne grodzisko obronne, tzw. Stare Zamczysko. Jest ono niekiedy mylone z obiektem Zamczysko Nowe, nie posiadającym wartości zabytkowej. Dojście do Starego Zamczysko istnieje od strony Zamczyska Nowego.

Bardzo istotnym elementem zagospodarowania strefy „B” jest zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne, które będzie dalej rozwijane zgodnie z zasadami przyjętymi dla KPN. Udostępnienie parkingów, szlaków turystycznych, ciągów pieszych, rowerowych, polan rekreacyjnych odbywać się będzie na zasadach wskazanych przez KPN oraz określonych w przygotowywanym Planie ochrony Kampinoskiego Parku Narodowego. Postępująca renaturalizacja terenów istniejących zamieszkałych sołectw w obszarze KPN musi uwzględniać interesy mieszkańców i być również zgodna z kierunkiem stopniowego przekształcania tej strefy.

STREFA „C” - ochrony zasobów przyrodniczo krajobrazowych – Dolina Wisły

Strefa ta obejmuje obszar międzywala rzeki Wisły (części tarasu zalewowego odciętej wałem przeciwpowodziowym) w granicach administracyjnych Gminy Leoncin. Jest to strefa o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Strefa „C” znajduje się w całości w granicach obszaru Natura 2000 OSO „Dolina Środkowej Wisły” (PLB 140004). w części północno-wschodniej strefy „C” znajdują się fragmenty dwóch rezerwatów przyrody: „Zakole Zakroczymskie” oraz „Wikliny Wiślane”. Międzywale rzeki Wisły w granicach administracyjnych Gminy Leoncin znajduje się ponadto w Otulinie Kampinoskiego Parku Narodowego oraz w obrębie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Całość tej strefy jest obszarem szczególnego zagrożenia powodziowego.

Ponadto rzeka Wisła pełni rolę drogi wodnej - komunikacyjno- transportowej i rekreacyjno-turystycznej. Jako wodna przegroda posiada na obszarze Gminy Leoncin dwa tradycyjne, historyczne rejonu przeprawowe - w rejonie Nowego Secymina i Starych Grochali. Kierunki rozwoju tej strefy to ochrona zasobów przyrodniczo-krajobrazowych wraz z ekorozwojem funkcji komunikacyjnych i rekreacyjno-turystycznych z nią związanych, wykorzystujących walory rzeki Wisły i jej doliny oraz walory rezerwatów „Wikliny Wiślane” i „Zakole Zakroczymskie”, a także sąsiedztwo położonego po drugiej stronie rzeki zabytkowego miasta Zakroczym oraz atrakcyjnych rekreacyjno-turystycznie miejscowości Gminy Zakroczym oraz Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

Ochrona, zagospodarowanie oraz rozwój tych funkcji musi uwzględniać warunki stawiane przez fakt, że strefa „C” jest obszarem szczególnego zagrożenia powodziowego. Sposób zagospodarowania winien być prowadzony zgodnie z przepisami odrębnymi. na obszarze strefy „C” musi być zachowany konsensus pomiędzy ochroną wartości przyrodniczo-krajobrazowo-kulturowych, racjonalnym wykorzystaniem gospodarczo-turystyczno-rekreacyjnym terenów, a gospodarczo-wodnymi oraz przeciwpowodziowymi zagadnieniami zagospodarowania strefy.

3.4.5 Sfera techniczna

Niniejsza część została przygotowana na podstawie diagnozy przeprowadzonej w ramach prac nad SUIKZP (w niektórych obszarach zaktualizowaną lub uzupełnioną o dodatkowe dane). Zgodnie z podstawowymi danymi GUS odsetek mieszkańców korzystających z poszczególnych instalacji sieciowych jest poniżej wartości dla całego powiatu (Tabela 18).

Tabela 18 Ludność - w % ogółu ludności - korzystająca z poszczególnej instalacji sieciowych

Ludność - w % ogółu ludności - korzystająca z instalacji:	Gmina Leoncin			powiat
	2012	2013	2014	2014
wodociągowej	33,2	33,9	40,5	85,8
kanalizacyjnej	11,7	12,5	12,5	52,0
gazowej	0,1	0,1	0,1	26,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Transport

Gmina Leoncin powiązana jest z układem komunikacyjnym zewnętrznym:

- część północna Gminy - drogą wojewódzką nr 575 (Kamion - Śladow - Nowy Kazuń), powiązanie z gminami Brochów i Czosnów,
- część południowa Gminy - drogą powiatową nr 01604, powiązanie z gminami Kampinos i Czosnów.

Droga wojewódzka nr 575 powiązana jest na terenie Gminy Czosnów z drogą krajową nr 7 Warszawa - Gdańsk oraz z drogą wojewódzką nr 579 Leszno - Nowy Dwór Mazowiecki. Droga powiatowa nr 01604 powiązana jest z drogami wojewódzkimi nr 580 Kampinos - Leszno - Warszawa i nr 579 Leszno - Nowy Dwór Mazowiecki. Wewnętrzne powiązania części północnej Gminy tworzą: droga wojewódzka nr 575, drogi powiatowe nr 01610, nr 01609, nr 01611 oraz drogi gminne.

Szczególne lokalizacja, w Kampinoskim Parku Narodowym, miejscowości: Górki, Stara Dąbrowa, Nowa Dąbrowa, Zamość, Cisowe, powoduje, że miejscowości te powiązane są z północną częścią Gminy Leoncin drogą o charakterze leśnym. Oprócz utwardzonych dróg - wojewódzkiej, powiatowych oraz części dróg gminnych - na terenie Gminy znajduje się szereg dróg gminnych gruntowych. Gruntowy charakter posiada również odcinek drogi powiatowej nr 01604 przebiegający przez kompleks leśny Kampinoskiego Parku Narodowego. Utrudnia to dodatkowo komunikację między znacznie oddalonymi (szczególnie z części południowej Gminy) miejscowościami Gminy a Leoncinem.

Tabela 19 Odległość poszczególnych wsi do Leoncina (część 1)

Nazwa miejscowości	Odległość [km]
Cisowe	10,9
Gać	2,4
Głusk	3,4
Gniewniewice Folwarczne	2,5
Gniewniewice Stare	3,8

Nazwa miejscowości	Odległość [km]
Górki	9,6
Krubiczew	7,5
Leoncin	0
Mała Wieś przy Drodze	3,5
Michałów	1,4
Nowa Dąbrowa	12,5
Nowa Mała Wieś	4,2
Nowe Gniewniewice	2,4
Nowe Grochale	5,7
Nowe Polesie	4,2
Nowiny	8,4

Źródło: Urząd Gminy Leoncin

Tabela 20 Odległość poszczególnych wsi do Leoncina (część 2)

Nazwa miejscowości	Odległość [km]
Nowy Secymin	9,8
Nowy Wilków	1,7
Ośniki	6,4
Rybitew	7,3
Secymin Polski	9,2
Secyminek	7,5
Stanisławów	3,6
Stara Dąbrowa	12,1
Stare Grochale	6,7
Stare Polesie	6,1
Teofile	1,7
Wilków nad Wisłą	6,2
Wilków Polski	5,7
Wincentówek	0,7
Zamość	12,1

Źródło: Urząd Gminy Leoncin

Od drogi wojewódzkiej nr 575 w Secyminie Polskim odchodzi, do Nowego Secymina oraz Wychodźca w gminie Czerwińsk nad Wisłą droga wojewódzka nr 565. Droga wojewódzka nr 565 nie posiada przeprawy mostowej przez Wisłę, posiada jedynie zjazdy nad Wisłę, nie funkcjonuje na tej drodze przeprawa promowa, nie istnieje ciągłość ruchu komunikacyjnego na tej drodze.

Ze względu na położenie w obrębie Kampinoskiego Parku Narodowego oraz na północy Gminy miejscowości wzdłuż wału przeciwpowodziowego, szereg gospodarstw rolnych, nieruchomości ma utrudniony dojazd, drogami gruntowymi o zaniżonych parametrach.

Dla Gminy Leoncin funkcja rzeki Wisły jako drogi wodnej nie ma w zasadzie obecnie znaczenia. Rzeka Wisła stanowi naturalną przegrodę wodną oddzielającą Gminę Leoncin (na lewym brzegu rzeki) od gmin i miejscowości położonych po północnej stronie Wisły (na prawym brzegu rzeki) - z gminą Czerwińsk nad Wisłą oraz gminą Zakroczym i miastem Zakroczymiem. Brak jest połączenia promowego przez Wisłę, nawet o charakterze turystycznym.

Na terenie Modlina w gminie Nowy Dwór Mazowiecki (gmina - miasto) funkcjonuje międzynarodowy port lotniczy oferujący połączenia do wielu miast europejskich. Port obsługuje głównie przewoźników niskokosztowych.

Obiekt, choć znajduje się poza obszarem Gminy Leoncin, z pewnością wpływa pozytywnie na potencjał rozwojowy Gminy w zakresie gospodarczym, w tym turystycznym.

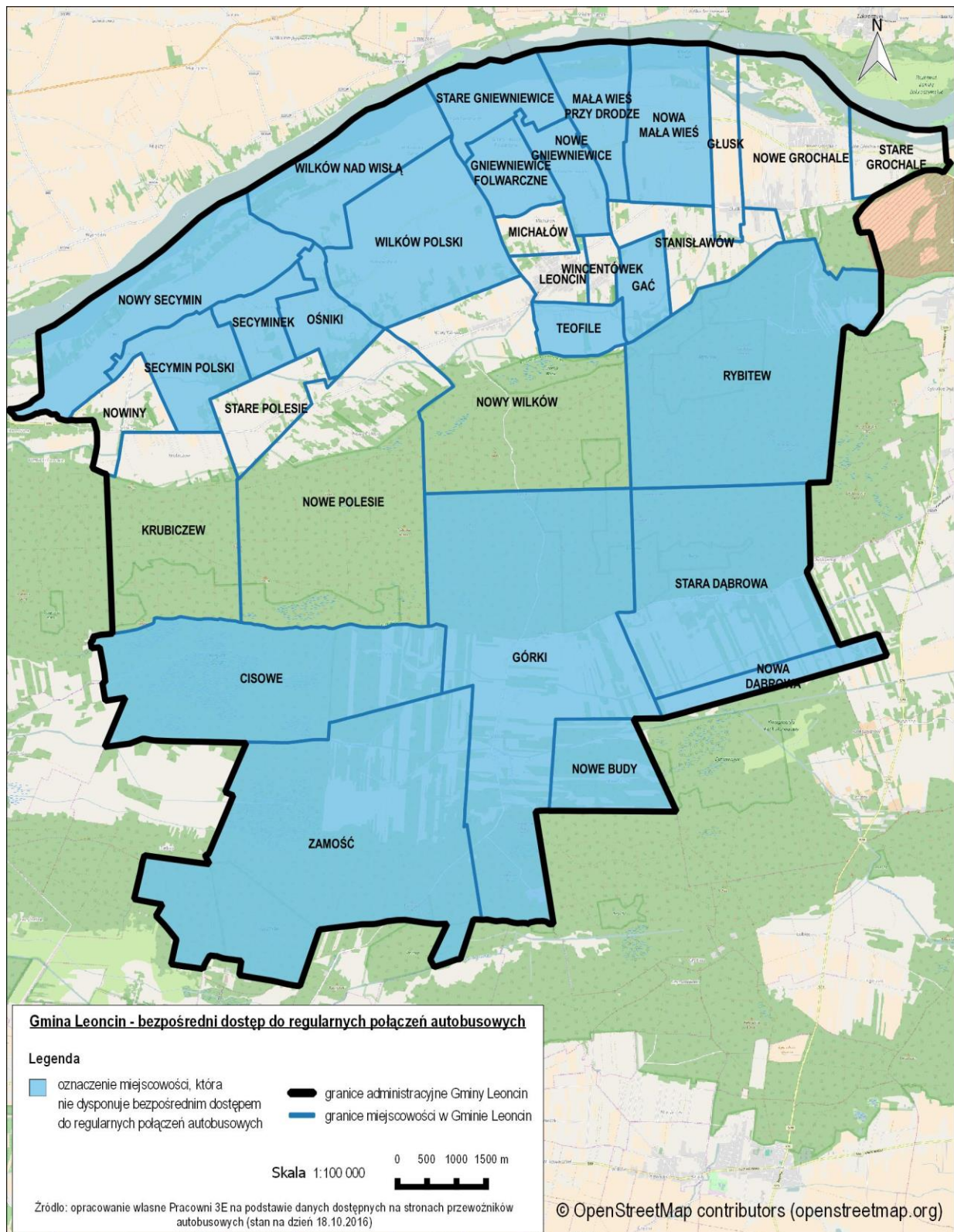
Na obszarze Gminy funkcjonuje nie w pełni sprawnie zorganizowany system komunikacji publicznej. Działająca linia PKS oraz zmieniający się przewoźnicy prywatni nie w pełni zaspokajają potrzeby Gminy, w szczególności potrzeby zapewnienia dojazdu do Nowego Dworu Mazowieckiego i innych sąsiednich miejscowości oraz do stacji PKP w Nowym Dworze Mazowieckim. Na terenie Gminy Leoncin funkcjonuje ponadto autobusowy transport szkolny.

Obecnie funkcjonująca linia PKS (PolonusBus) realizuje 11 razy (z Warszawy do Leoncina 10 razy) na dobę połączenie z Warszawą z przystankami zlokalizowanymi na terenie Gminy w Nowinach, Krubiczowie, Starym Polesiu, Nowym Polesiu, Nowym Wilkowie, Leoncinie, Stanisławowie, Głusku, Nowych Grochalach oraz Starych Grochalach.

Mieszkańcy pozostałych miejscowości (z wyjątkiem Wincentówka i Michałowa, których zabudowa mieszkaniowa bezpośrednio sąsiaduje z Leoncinem gdzie zlokalizowane są przystanki PKS) nie mają bezpośredniego dostępu do regularnych połączeń.

Mapa 16 Miejscowości Gminy Leoncin, które nie dysponują bezpośrednim dostępem do regularnych połączeń autobusowych (regionalnych)

Należy odnotować, że mieszkańcy Górek i Starej Dąbrowy mają możliwość skorzystania z dojazdu do Nowego Dworu Mazowieckiego (5 razy na dobę, z powrotem 2 razy na dobę). Jednak połączenie

to nie stanowi rozsądnego rozwiązania, choćby przez fakt, że ostatnie połączenie do stolicy powiatu jest o godz. 15:35.

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę mieszkańców i użytkowników w Gminie Leoncin odbywa się w dwojaki sposób. Większość mieszkańców Gminy Leoncin zaopatruje się w wodę ze studni indywidualnych, często o małej wydajności oraz w zasadzie niekontrolowanej jakości wody. Istniejące w Wincentówku ujęcia wody oraz rozbudowująca się sukcesywnie gminna sieć wodociągowa mają objąć obsługą całość północnej części Gminy, zawartą między północną granicą Kampinoskiego Parku Narodowego a przeciwpowodziowym wałem wiślanym. Gmina posiada „Koncepcję sieci wodociągowej dla gminy Leoncin” (opracowanie: EWIKO, sierpień 2008 r.) i prowadzi sukcesywnie rozbudowę sieci zaopatrzenia w wodę. Rozważane są dodatkowe miejsca ujęć. Zagadnienie to wymaga dalszych studiów oraz ewentualnych inwestycji w miarę zaistnienia potrzeb realizacji.

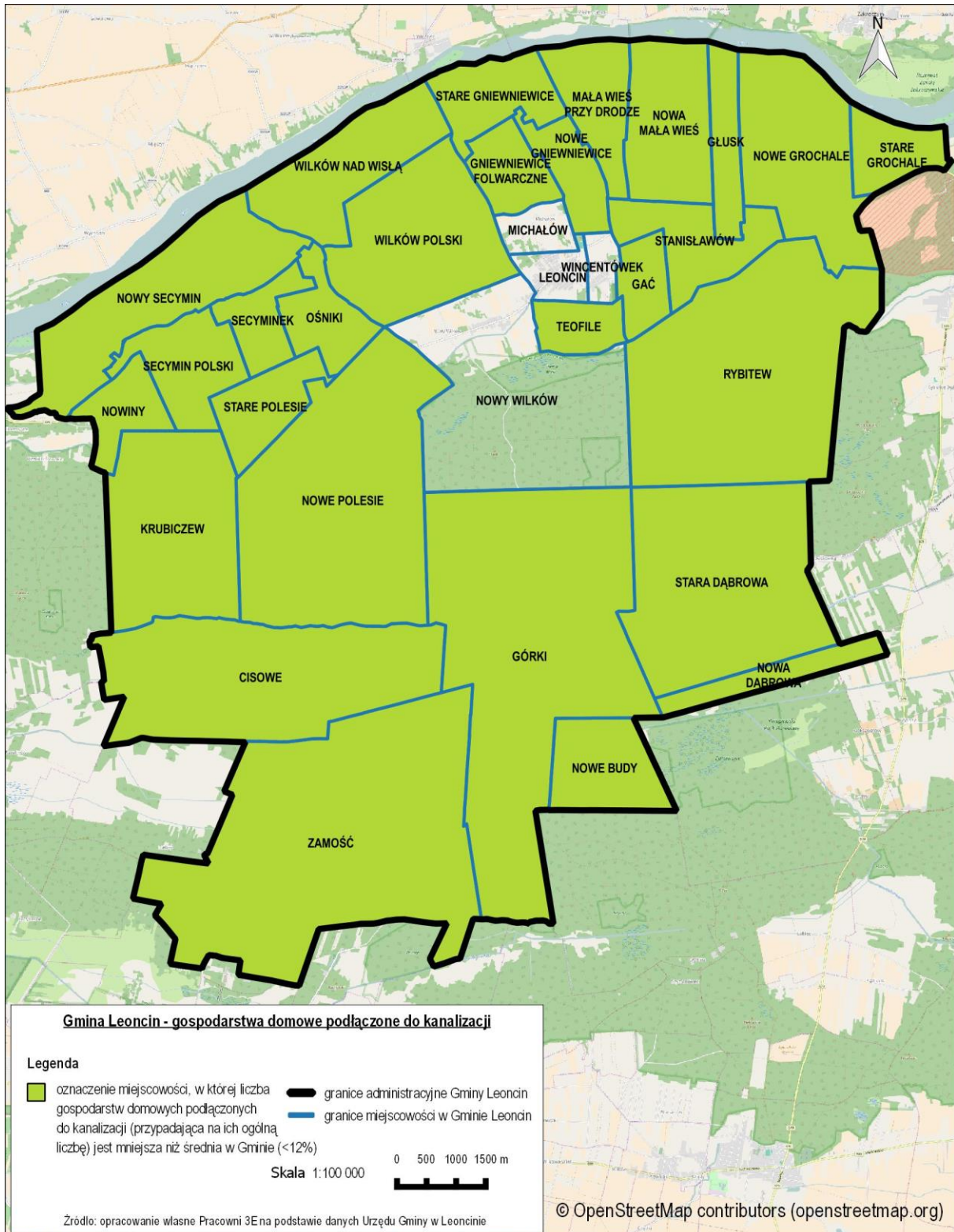
Kanalizacja

Ścieki bytowe - komunalne są odprowadzane z nieruchomości na obszarze Gminy Leoncin w dwojaki sposób:

- Część ścieków odprowadzana jest w sposób indywidualny do zbiorników na ścieki o różnym stopniu szczelności, ze względu na różny okres ich realizacji. Nowe zbiorniki są zazwyczaj szczelne, ze względu na wysoki w wielu miejscach poziom wód gruntowych. Sporadycznie stosowane jest przydomowe oczyszczanie biologiczne ścieków wraz z rozsączkowaniem. Sporadycznie ścieki odprowadzane są w sposób niekontrolowany, niezgodnie z przepisami, do gruntu lub cieków, co jest zabronione. Ścieki gromadzone w zbiornikach wywożone są przez koncesjonowane przedsiębiorstwa do oczyszczalni ścieków w Michałowie lub Czosnowie.
- W północnej części Gminy, w Michałowie istnieje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu BLOKON. Ma o na wydajność średnią 214 m³ na dobę (docelowo przewiduje się ca. 500 m³ na dobę). Oczyszczane ścieki zrzucane są do Wisły w rejonie miejscowości Gniewniewice Stare, dokąd tłoczone są rurociągiem. Sieć kanalizacyjna jest sukcesywnie rozbudowywana, obejmuje obecnie Leoncin (w zasadzie cały), większość Michałowa, Nowego Wilkowa (wzdłuż drogi powiatowej nr 01609), oraz Wincentówka oraz 6 gospodarstw z Nowego Polesia. na poniższej mapie przedstawiono miejscowości, w których gospodarstwa podłączone do kanalizacji stanowią mniej niż 12% (średnia dla całej Gminy) wszystkich gospodarstw domowych.

Mapa 17 Miejscowości, w których gospodarstwa podłączone do kanalizacji stanowią mniej niż 12% (średnia dla całej Gminy) wszystkich gospodarstw domowych

Elektroenergetyka

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbiorców na terenie Gminy odbywa się poprzez sieci i urządzenia elektroenergetyczne będące własnością Operatora Systemu Dystrybucyjnego w zarządzie Rejonów Energetycznych w Legionowie i Pruszkowie. Przez teren Gminy nie przebiegają linie WN 110 kV.

Energia elektryczna rozprowadza na jest do odbiorców poprzez rozdzielczą sieć linii napowietrznych średnich napięć 15 kV oraz stacje transformatorowe 15/0,4 kV i sieć odbiorczą niskiego napięcia 220/380 V.

Dostawy energii elektrycznej pokrywają zapotrzebowanie odbiorców na terenie Gminy, lecz w rejonie miejscowości Leoncin, Teofile, Michałów, Wincentówek i Nowe Grochale występują niedobory energii, a na terenie całej Gminy - niedoinwestowanie w zakresie średnich i niskich napięć. Działania RE polegają przede wszystkim na utrzymaniu ciągłości dostaw energii, konserwacji linii i urządzeń i rozbudowie sieci w rejonie skupisk odbiorców. w celu umożliwienia przesyłania większej ilości energii i zmniejszenia awaryjności układu, zasadne byłoby przedłużenie z terenu gminy Czosnów linii zasilającej 110 kV i realizacja GPZ w rejonie Starych lub Nowych Grochali. Konieczna jest sukcesywna modernizacja sieci, wymiana linii i rozbudowa sieci stacji transformatorowych w celu zmniejszenia długości odbiorczych linii niskich napięć.

Na obszarze Gminy istnieje społeczne zainteresowanie indywidualnymi elektrowniami wiatrowymi, nie wiąże się to jednak z konkretnymi zamierzeniami inwestycyjnymi, utrudnionymi ze względu na położenie Gminy na terenie KPN i Otuliny KPN.

Gazownictwo

Obecnie Gmina Leoncin nie jest zaopatrywana w gaz ziemny sieciowy. na obszarze Gminy nie ma sieci gazowej. Przez teren Gminy nie przebiegają też gazociągi tranzytowe. Istnieje możliwość zaopatrzenia Gminy w gaz ziemny sieciowy z kierunku Kazunia Polskiego w gminie Czosnów, po spełnieniu kryteriów ekonomicznych opłacalności dostawy gazu. Zaopatrzenie w gaz butlowy propan-butan odbywa się poprzez punkty sprzedaży gazu. Ponadto nieruchomości zaopatrują się w gaz do celów grzewczych przechowywany w zbiornikach na terenach nieruchomości, przywożony przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa. Warunki techniczne jakim powinny odpowiadać sieci gazowe określa obecnie: Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 30.07.2001r. opublikowane w Dz. U. Nr 97/2001 - dla gazociągów wybudowanych po 12.12.2001r.

Ciepłownictwo

Zaspokojenie potrzeb grzewczych na terenie Gminy odbywa się w oparciu o indywidualne źródła ciepła, przy wykorzystaniu paliw stałych: węgla, koksu, drewna, brykietów itp., paliw ciekłych, gazu płynnego oraz energii elektrycznej. Właściciele niektórych nieruchomości wprowadzają ekologiczne źródła ciepła - baterie słoneczne. Ponadto istnieje zainteresowanie innymi ekologicznymi źródłami ciepła, takimi jak np. pompy ciepła.

Telekomunikacja

Obszar Gminy Leoncin objęty jest obsługą telekomunikacyjną przez Orange Polska S.A. w Leoncinie jest centrala automatyczna wraz z siecią napowietrzną i częściowo kablową obsługującą północną część Gminy. w Górkach jest centrala stanowiąca bazę radiową systemu dostępu abonenckiego. Ponadto Gmina objęta jest systemem telefonii komórkowej. w miejscowości Michałów zlokalizowana jest stacja bazowa telefonii komórkowej sieci PLUS GM nr BT-10518 „Leoncin”.

Gospodarka odpadami

W dniu 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 1 lipca 2011 roku o *zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. 2011 r. Nr 152, poz. 897). Zapisy tej ustawy wymogły na gminach powiatu obowiązek zorganizowania nowego systemu

gospodarowania odpadami komunalnymi na swoim terenie oraz osiągnięcie wskazanych poziomów odzysku i ograniczenia składowania określonych frakcji odpadów.

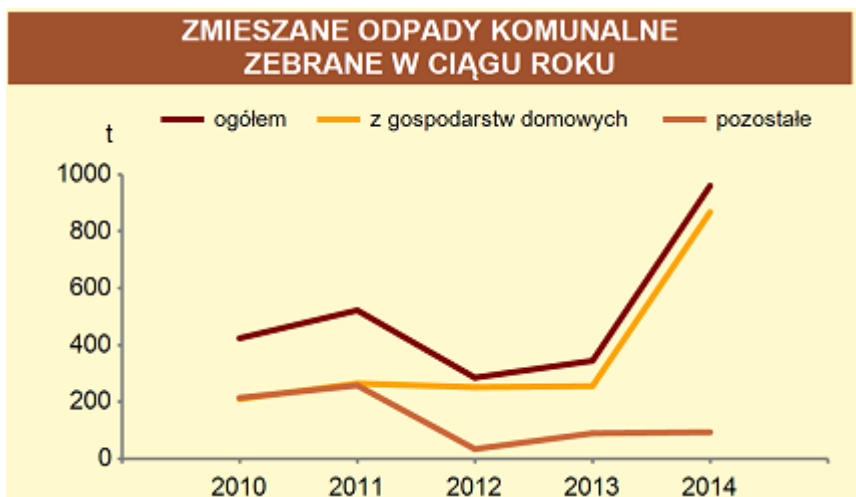
Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 - tekst jednolity), Gmina jest zobowiązana osiągnąć do dnia 31 grudnia 2020 r.:

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo;
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo.

Zgodnie z art. 3c ust. 1 ww. ustawy, Gmina jest zobowiązana ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

- do dnia 16 lipca 2020 r. - do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Wykres 5 Odpady komunalne zebrane w ciągu roku w Gminie Leoncin

Źródło: Vademecum Samorządowca – Gmina Leoncin 2015 r.

3.5 Wnioski z przeprowadzonych badań

W ramach badań własnych przeprowadzonych w trakcie niniejszej diagnozy przeprowadzono:

- ankiety;
- wywiady pogłębione.

Szczegółowy opis zebranych danych oraz przebieg spotkań konsultacyjnych znajduje się w Aneksie, stanowiącym integralną część niniejszego dokumentu, poniżej zawarto wnioski z każdego rodzaju badania.

3.5.1 Ankiety

Podsumowanie badania ankietowego

Większość ankietowanych zamieszkuje w Gminie Leoncin (78 osób), cztery osoby wskazały, że tu nie mieszkają. Ankiety zostały wypełnione przez osoby zamieszkujące w różnych sołectwach.

Wśród respondentów zdecydowanie przeważały kobiety: ankiety zostały wypełnione przez 61 kobiet i 18 mężczyzn, 13 osób nie zaznaczyło płci. Dominowały osoby z wykształceniem wyższym (30 ankietowanych), 23 ma wykształcenie średnie, po 11 – gimnazjalne i zasadnicze zawodowe, 4 – podstawowe, dwie – policealne. Niemal co trzeci ankietowany jest pracownikiem gospodarki społecznej (28 osób), 22 osoby nie pracują, 12 pracuje w sektorze prywatnym, trzy – na własny rachunek, a 13 osób zaznaczyło odpowiedź „Inne”, z czego dwie dopisało „uczeń”.

Mieszkańcy Gminy w pierwszej kolejności dokonali oceny usług i infrastruktury. Spośród dostępnych różnych kategorii mieszkańcy najwyżej ocenili dostępną bazę sportową, zarówno w ocenie „dobra” jak i „średnia” odnotowano najwięcej wskazań (odpowiednio: 20 i 45 osób). Dobrze lub średnio oceniono także służbę zdrowia (15 – dobra, 39 – średnia) oraz ofertę handlową i usługową (13 – dobra, 43 – średnia). Dobrze oceniono także jakość usług telefonicznych / Internetu (14 osób), a średnio – jakość dróg, chodników i parkingów (36 osób). z kolei najgorzej oceniono jakość oferty kulturalnej – 63 osoby, ścieżek rowerowych (59 osób), oferty turystycznej (55 osób) oraz oferty wypoczynkowej i rekreacyjnej (51 osób).

Kolejne pytanie dotyczyło dotkliwych problemów społecznych. Najwięcej osób wskazało na ‘ubogą ofertę różnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży’ (74 osoby) oraz bezrobocie, brak dobrej pracy (64). w pierwszej piątce negatywnych zjawisk mieszczą się także: ‘brak lub słaba aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych w najbliższym otoczeniu’ (58), ‘za mało ścieżek rowerowych’ (55) i niewystarczająca komunikacja gminna (55).

W opinii mieszkańców wypełniających ankietę obszar Gminy wymaga rewitalizacji, ze względu na „słabo rozwiniętą przedsiębiorczość i brak miejsc pracy” (61 osób), słabo rozwiniętą bazę turystyczną i rekreacyjno-wypoczynkową (60 osób) i „zły stan dróg i komunikacji” (54 osoby).

Respondenci wskazywali także problemy ekonomiczne, co do których oczekują, że zostaną ograniczone bądź rozwiązane w procesie działań rewitalizacyjnych. Najczęściej wskazywano brak lub małą liczbę połączeń komunikacyjnych (64 osoby) oraz brak miejsc pracy (53 osoby).

Wśród problemów społecznych, których rozwiązania oczekują ankietowani mieszkańcy, najczęściej wskazywano bezrobocie (53 osoby), niedobór organizacji pomagających w znalezieniu pracy (43 osoby), emigracja z obszaru młodych i dobrze wykształconych osób (37 osób).

Brak lub słaba aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych w pobliżu miejsca zamieszkania to najczęściej (58 osób) wskazywany problem związany z dostępem do infrastruktury technicznej i jakością przestrzeni publicznych, co do którego ankietowani mieszkańcy oczekują, że zostaną ograniczone bądź rozwiązane w procesie podjętych działań rewitalizacyjnych. Inne, często wskazywane, kwestie to zły stan nawierzchni dróg lokalnych (54), zły stan infrastruktury wokół budynków mieszkalnych (chodniki, ciągi piesze) – 34 osoby, brak terenów inwestycyjnych i atrakcyjnych miejsc do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej – 30 osób, brak dostępu do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej: 28 osób.

Respondenci oczekują, że w procesie podjętych działań rewitalizacyjnych nastąpi przede wszystkim polepszenie komunikacji na terenie Gminy i w odniesieniu do gmin sąsiednich (54 osoby), zwiększenie liczby miejsc pracy (45 osób), stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej (38 osób), zatrzymanie w Gminie ludzi młodych i wykształconych (35) oraz przyciągnięcie inwestorów z zewnątrz (34 osoby).

Mieszkańcy wypełniający ankietę podawali także własne propozycje odpowiadając na pytanie o to, na jakie przedsięwzięcia w pierwszej kolejności, warto Pana(i) zdaniem wydatkować środki publiczne w ramach wdrażanego programu rewitalizacji. Wśród różnych propozycji najczęściej proponowano budowę dróg, poprawę komunikacji (w tym połączeń z Warszawą i Nowym Dworem Mazowieckim), budowę obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz ścieżek rowerowych.

3.5.2 Wywiady pogłębione

Na podstawie przeprowadzonych wywiadów można wskazać ważne dla mieszkańców zagadnienia:

- na tle Gminy zdecydowanie wyróżniają się miejscowości położone na terenie Parku, wieś Górki była najczęściej wskazywaną odpowiedzią na pytanie o koncentrację problemów społecznych mieszkańców Gminy. Trudna sytuacja mieszkańców wynika nie tyle z lokalizacji (która, sama w sobie, jest bardzo atrakcyjna ze względu na walory środowiskowe), ile ze względu na zaplanowaną funkcję i stopniowe przekształcanie terenów poprzez ich wykup. w perspektywie czasu znacznie zmniejszyła się liczba mieszkańców, a w konsekwencji – także dostępność usług, w tym oferty handlowej. dla osób zamieszkujących nadal „w puszczy” dostępne na miejscu są szkoła i kościół, autobus dowożący dzieci do szkoły a dorosłych do pracy, oraz raz w tygodniu bezpłatny autobus do Leoncina,

- na terenach przeznaczonych docelowo do wykupu przez KPN nie można dokonywać remontów ani rozbudować infrastruktury technicznej, a to oznacza znaczne ograniczenia w wybudowaniu drogi przez Park (albo do Leoncina, albo w drugą stronę – do Kampinosu, ponieważ tam jest bliżej). Mieszkańcy nie mogą rozbudować gospodarstw domowych, nie można doprowadzić wodociągu (zapewnić dostęp do wody pitnej) i kanalizacji. Ograniczenia w pozwoleniach inwestycyjnych wynikają z perspektywy rozwojowej Parku – docelowo, chociaż bez wskazywania terminu, planowane jest całkowite przejęcie terenów obecnie zamieszkałych, i renaturalizacja ich,

- wydaje się, że jednym z ważniejszych problemów dla mieszkańców – oprócz braku możliwości poprawy warunków zamieszkiwania – jest brak wiedzy odnośnie możliwych do podjęcia przez nich działań. Część mieszkańców utrzymuje się ze świadczeń pomocy społecznej, nie posiada kwalifikacji zawodowych ani kompetencji do poszukiwania pracy poza terenem Gminy, a także możliwości ewentualnego dotarcia do pracy (co często wymagałoby własnego środka transportu, szczególnie ze względu na stosunkowo wczesną godzinę ostatniego przyjazdu powrotnego autobusu). Naturalna izolacja przekłada się społeczne wykluczenie mieszkańców wsi z terenu KPN,

- podstawowym problemem mieszkańców zurbanizowanej części Gminy jest brak oferty kulturalno-rozrywkowej dla mieszkańców, brak miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Wiejski charakter Gminy oraz stosunkowo bliskie sąsiedztwo z Warszawą (46 km) i niski budżet Gminy przekłada się na mało atrakcyjną ofertę dla mieszkańców,

- widoczne jest rozwarstwienie społeczne i swoisty podział wśród mieszkańców, na ‘tubylców’ i ‘przyjezdnych’. Różnice te obejmują przede wszystkim status materialny, aspiracje kulturalne, nawyki dotyczące spędzania wolnego czasu oraz gotowość do zaangażowania w społeczną aktywność na rzecz Gminy i jej mieszkańców,

- wielkim, niewykorzystanym (i chyba też nieuświadomionym) potencjałem jest Kampinoski Park Narodowy, który z jednej strony może stać się partnerem dla Gminy w realizacji działań społecznych

i wspierających rozwój przedsiębiorczości ukierunkowanej na turystykę. z drugiej strony KPN jest – jako park narodowy – atrakcyjnym miejscem spędzania wolnego czasu dla warszawiaków, a tym samym stanowi markę, źródło stwarza możliwości do rozwijania aktywności (rolniczej, na bazie runa leśnego, turystyki, środowiska etc.) także przez mieszkańców.

4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

4.1 Obszar zdegradowany

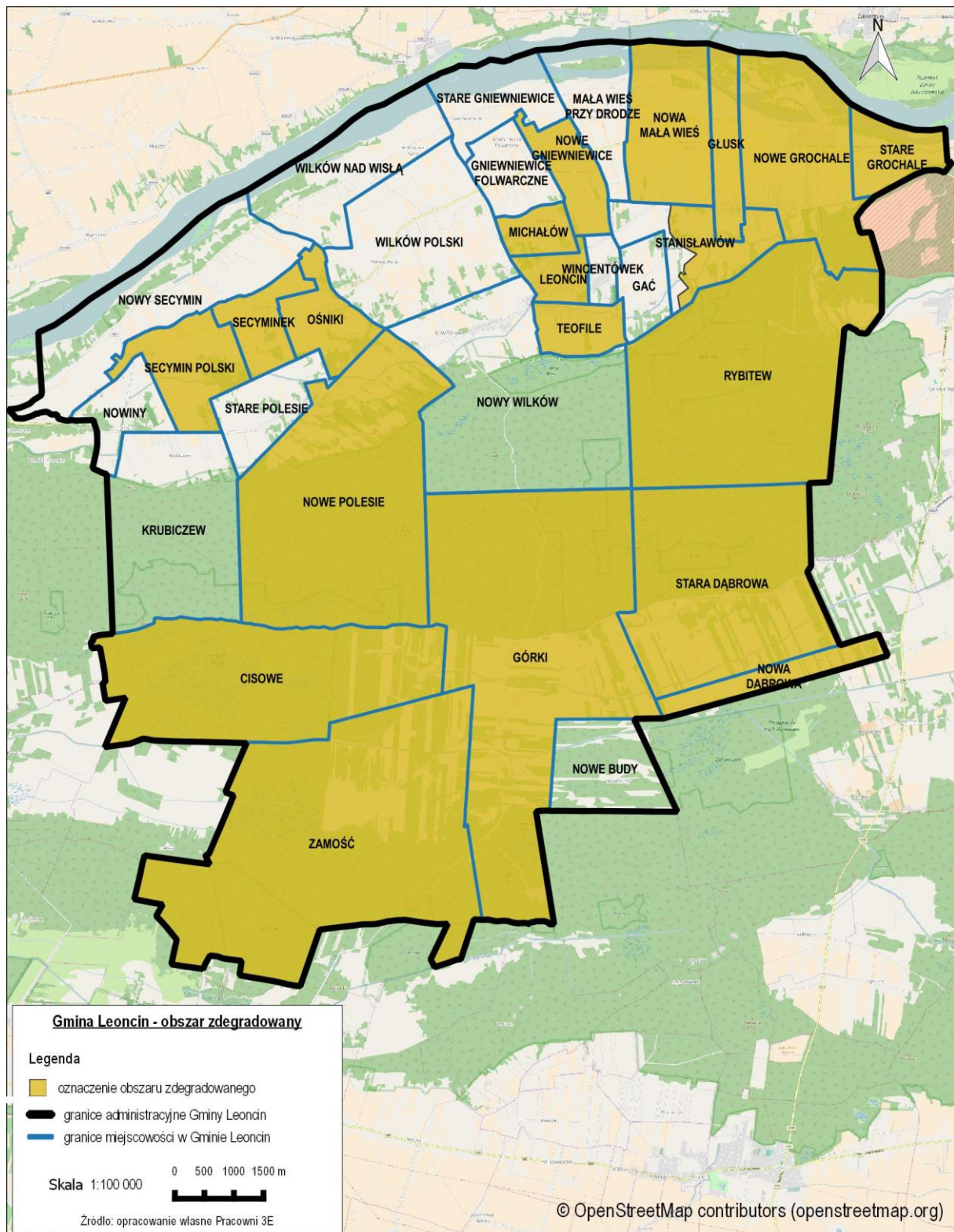
Obszar zdegradowany występuje na terenie, na którym dochodzi do koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (występowania minimum dwa) oraz jednocześnie na tym terenie mamy do czynienia z innymi negatywnymi zjawiskami (gospodarczymi, środowiskowymi, przestrzenno-funkcjonalnymi czy technicznymi). w przypadku Gminy Leoncin obszar zdegradowany objął następujące miejscowości: Cisowe, Głusk, Górki, Michałów, Nowa Dąbrowa, Nowa Mała Wieś, Nowe Gniewniewice, Nowe Grochale, Ośniki, Rybitew, Secymin Polski, Secyminek, Stanisławów (część wschodnia), Stara Dąbrowa, Stare Grochale, Teofile oraz Zamość.

W oparciu o wyżej przeprowadzone analizy przestrzenne dokonano oceny współwystępowania poszczególnych negatywnych zjawisk, czego wynikiem jest wyznaczenie obszarów zdegradowanych na poniższej mapie w oparciu o zebrane dane statystyczne.

Wyznaczone na podstawie analizy statystycznej oraz badań ankietowych i jakościowych obszary zdegradowane zostały poddane konsultacjom społecznym. Podczas spotkań konsultacyjnych mieszkańcy wnosili swoje uwagi i wskazywali na mapie Gminy te obszary w przestrzeni publicznej, które należy objąć działaniami, aby przywrócić je do pełnej użyteczności dla mieszkańców. Ostatecznie kierując się lokalnymi czynnikami rozwoju zostały wyznaczone granice obszaru rewitalizacji.

Mapa nr 18 Koncentracja występowania negatywnych zjawisk w Gminie Leoncin – obszar zdegradowany

4.2 Obszar rewitalizacji

Rewitalizacja to długoletnia inwestycja w zmiany w obszarze zdegradowanym, które mają przynieść rozwój dla tego obszaru i całej Gminy. Dlatego obszar rewitalizacji nie powinien być wyznaczany jedynie na podstawie danych ilościowych pokazujących najbardziej intensywną degradację, ale jego granice powinny zostać wyznaczone w taki sposób, aby umożliwić obszarowi rewitalizacji rozwój z wykorzystaniem lokalnych czynników rozwoju. Lokalne czynniki rozwoju powinny być zawsze indywidualnie zidentyfikowane.

W oparciu o zidentyfikowane w innych dokumentach Gminy problemy dotyczące całej Gminy, których występowanie potwierdzono w oparciu o dostępne dane i przeprowadzone konsultacje społeczne, dokonano rozpoznania uwarunkowań i możliwości realizacji programu rewitalizacji w odniesieniu do całego obszaru zdegradowanego. Przede wszystkim przeanalizowano następujące czynniki:

- możliwości pozyskania finansowania zewnętrznego oraz szanse mobilizacji lokalnego kapitału,
- sytuację prawną i strukturę własności nieruchomości,
- znaczenie (obecne i potencjalne) obszaru dla spójności i rozwoju całej Gminy,
- społeczną ważność i znaczenie dla tożsamości Gminy,
- uwarunkowania społeczne – nastawienie lokalnej społeczności i jej skłonność do zmian, aktywność obywatelską,
- dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze, znajdujące się na obszarach rozważanych do rewitalizacji,
- uwarunkowania polityczne.

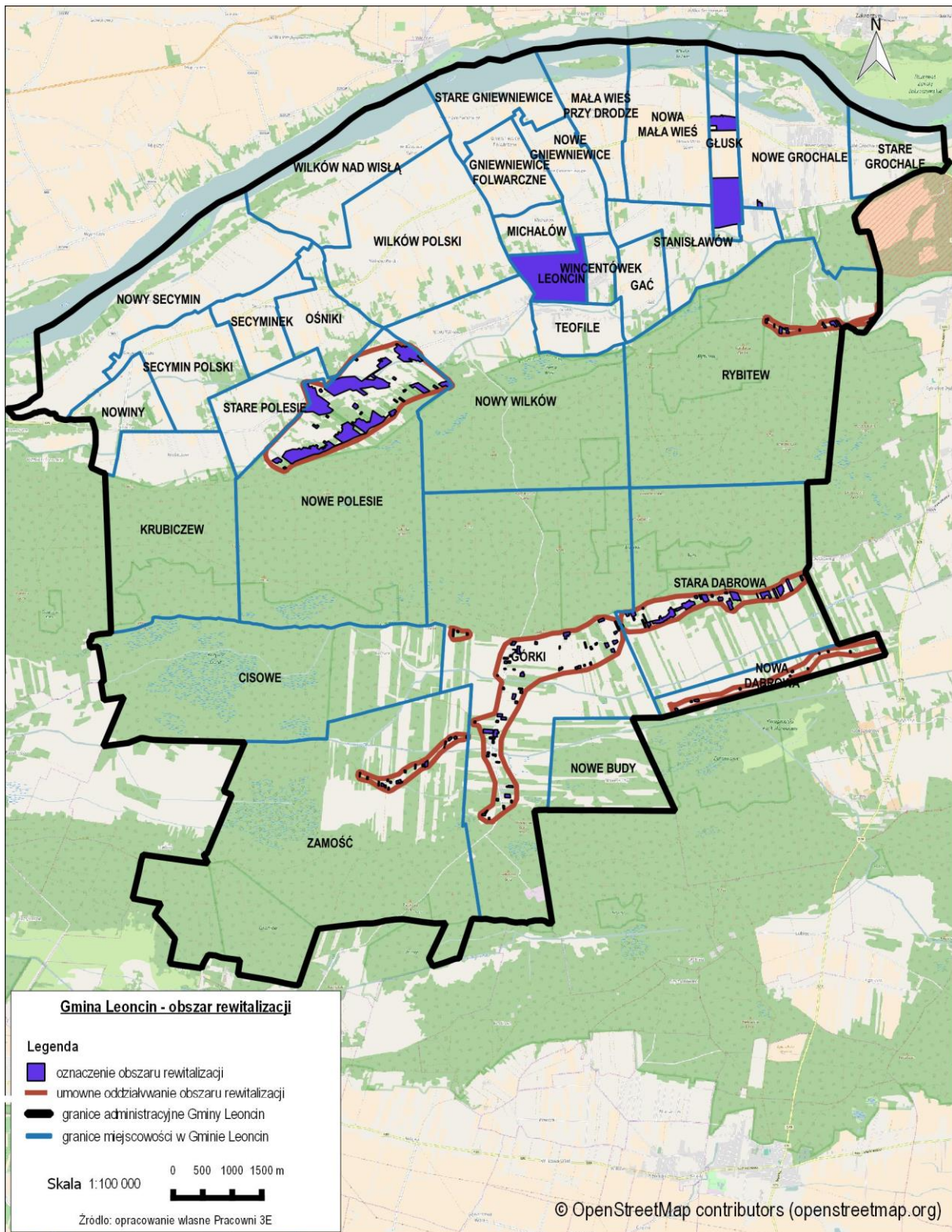
Należy również podkreślić, że analiza wyznaczonego obszaru zdegradowanego była również zdeterminowana koniecznością wyznaczenia w jego ramach obszaru rewitalizacji. Konieczność ta nie tylko wynikała z obowiązujących *Wytycznych*, które wyraźnie wskazują, że obszar rewitalizacji powinien stanowić nie więcej niż 20% powierzchni gminy i 30% jej ludności, ale także z czystej logiki procesu rewitalizacji, jak również możliwości budżetowych Gminy. Tak, jak wskazano wcześniej, rewitalizacja może odnieść sukces jedynie pod warunkiem właściwego dobrania wielkości obszaru, tak aby nie był to obszar ani za duży ani za mały, taki który przyczyni się do osiągnięcia masy krytycznej procesów zapewniających właściwy kierunek zmian nie tylko na tym obszarze, ale także w całej Gminie.

W oparciu o powyższe czynniki oraz przeprowadzoną diagnozę należy więc stwierdzić, że o powodzeniu rewitalizacji Gminy Leoncin w zakresie społecznym, gospodarczym, technicznym i środowiskowym zdecydują działania w przestrzeni zamieszkałej Głuska, Górek, Leoncina, Zamościa, Nowej Dąbrowy, Nowego Polesia, Starej Dąbrowy oraz Rybitwy. Niemal wszystkie wymienione miejscowości charakteryzują się występowaniem minimum dwóch negatywnych zjawisk społecznych (obserwowanych wskaźników). Wyjątek stanowi Leoncin, w którym skala problemów na tle gminy jest widoczna przy uwzględnieniu jej specyfiki, czyli po uwzględnieniu badania jakościowego. Jego wynik wskazuje na ogromną skalę wykluczenia społecznego mieszkańców miejscowości położonych na obszarze KPN. Wśród głównych problemów społecznych pozostałych miejscowości najczęściej wskazywany jest ograniczony dostęp do życia kulturalnego (brak oferty, brak infrastruktury), co szczególnie w mocno zaludnionej wsi gminnej, o wysokim odsetku seniorów – jest problemem dotkliwym.

Ze względu na charakter gminy wyłączono niemieszkalne tereny (użytki rolne, łąki, KPN), a obszar rewitalizacji został wyznaczony wyłącznie po uwzględnieniu wyłącznie obszarów zamieszkałych (gospodarstw domowych), w odniesieniu do każdej z miejscowości objętej obszarem rewitalizacją. Na mapie gminy obszar rewitalizacji nie jest więc jednolitym terenem, ale obejmuje kilka mniejszych obszarów, z których jeden został roboczo określony „wioski KPN”, i zaznaczony dodatkowo granicą umownego obszaru oddziaływania rewitalizacji – ze względu na strukturę własności (przeplatające się działki należące do osób prywatnych i do KPN). Mapy obrazujące obszar rewitalizacji w odniesieniu do każdej z miejscowości stanowią ZAŁĄCZNIK do niniejszego LPR.

Mapa nr 19 Obszar rewitalizacji – Gmina Leoncin

Ze względu na ograniczenia wynikające z Wytocznych, które stanowią, że obszar rewitalizacji może obejmować maksymalnie 30% mieszkańców gminy, obszar rewitalizacji został ograniczony do obszaru zamieszkałego przez 29,2%, a wskazanie obszaru rewitalizacji nastąpiło poprzez uwzględnienie opinii zebranych w trakcie badania jakościowego.

Tabela 21 Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji

Obszar	Powierzchnia	Mieszkańcy
Gmina Leoncin – ogółem	15 798	5219
Obszar rewitalizacji	2,74 km² (1,73% powierzchni Gminy)	1524 (29,2% ludności Gminy)

Źródło: obliczenia własne

4.3 Odbiorcy działań

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy można wskazać kilka grup, które wymagają szczególnego wsparcia integracyjnego, a odnosząc się do zdiagnozowanych problemów można zarekomendować określone działania, dedykowane różnym grupom docelowym.

GRUPY:

1. mieszkańcy wsi położonych na obszarze KPN: działania aktywizacji społecznej i zawodowej, edukacji obywatelskiej, wsparcie w przygotowaniu do zmiany miejsca zamieszkania oraz dla części mieszkańców – organizacji życia i dożycia w dotychczasowych gospodarstwach na terenie Parku,
2. mieszkańcy obszarów rewitalizacji - działania z zakresu aktywizacji zawodowej, podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania się, wspierające rozwój przedsiębiorczości i podejmowania inicjatywy, także w zakresie ekonomii społecznej,
3. seniorzy – działania kulturalne, integracji społecznej, zagospodarowanie czasu wolnego, wsparcie w podejmowaniu inicjatyw społecznych na rzecz Gminy i jej mieszkańców,
4. dzieci i młodzież – rozwijanie zainteresowań, stworzenie oferty spędzania czasu wolnego, wyrównywanie różnic edukacyjnych, rozwijanie wiedzy i umiejętności dotyczących perspektyw zamieszkania w nowym środowisku.

Ponadto, warto podjąć działania ukierunkowane na:

5. promocję i wspieranie inicjatyw współpracy Gminy i/ lub jej mieszkańców (instytucje, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, podmioty ekonomii społecznej etc.) z Kampinoskim Parkiem Narodowym, a także budowanie świadomości mieszkańców dotyczących zasad współpracy, partnerstwa i możliwości współpracy w obszarze zagospodarowania środowiska przy uwzględnieniu zasad jego ochrony,
6. wsparcie inicjatyw rozwoju turystyki, promocji regionu i wykorzystania potencjału środowiska naturalnego dla stworzenia miejsc pracy (w tym zatrudnienia wspieranego) dla mieszkańców.

4.4 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Główne potrzeby zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji, który stanowi znaczną (ale nie przekraczającą 20% powierzchni) część Gminy, zostały zidentyfikowane w oparciu o analizę wykonanych badań diagnostycznych w ramach prac nad innymi dokumentami Gminy, a także w wyniku przeprowadzonych wywiadów, ankiet oraz spotkań konsultacyjnych.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy można wskazać zagadnienia ważne dla mieszkańców, charakteryzujące obszar zdegradowany, a w konsekwencji również wyznaczony obszar rewitalizacji. Zagadnienia te, sformułowane jako kwestie kluczowe dla Gminy Leoncin charakteryzują obszar zdegradowany i powinny stać się przedmiotem interwencji (działania) w ramach rewitalizacji:

1. Izolacja społeczna i trudne warunki bytowe mieszkańców wsi położonych na terenie KPN oraz ich społeczne wykluczenie (szczególnie brak możliwości rozwoju i brak perspektyw).
2. Niewystarczająca (lub znikoma) oferta aktywności kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej dla mieszkańców.
3. Skromna oferta edukacyjna i rekreacyjno-sportowa dla dzieci i młodzieży.
4. Brak inicjatyw rozwijających przedsiębiorczość (w tym przedsiębiorczość społeczną) mieszkańców Gminy.
5. Niewielka aktywność obywatelska mieszkańców, brak aktywnych organizacji pozarządowych, oraz inicjatyw wspierających integrację mieszkańców i wykorzystujących kulturowy potencjał Gminy.
6. Mało przyjazne szlaki komunikacyjne, brak ścieżek rowerowych, za mało chodników.
7. KPN jako niewykorzystany potencjał rozwojowy Gminy.

5. Założenia Programu Rewitalizacji

5.1 Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt)

Przeprowadzona analiza całej Gminy wykazała występowanie negatywnych zjawisk społecznych skoncentrowanych przede wszystkim w miejscowościach położonych na terenie Parku Kampinoskiego. Potrzeby mieszkańców dotyczą praktycznie wszystkich sfer funkcjonowania człowieka. Kwestie problemowe dotyczące obszarów zdegradowanych położonych w otulinie Parku to przede wszystkim brak oferty kulturalno-rekreacyjnej dla mieszkańców i ich ogólnie niska aktywność społeczna.

WIZJA REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji Gminy Leoncin to miejsce łączące środowisko naturalne ze środowiskiem życia mieszkańców, oparte na zrównoważonym rozwoju, zapewniające wygodne warunki bytowe oraz możliwości aktywności społecznej, kulturalnej i gospodarczej mieszkańców.

5.2 Cele rewitalizacji oraz kierunki działań odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom

Wizja obszaru rewitalizacji realizowana będzie poprzez cele, w ramach których określono kierunki działań oraz odpowiadające im przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Cele zostały sformułowane na podstawie potrzeb zawartych w przeprowadzonej diagnozie.

Wyniki diagnozy wskazują na konieczność podjęcia przede wszystkim działań, które muszą zostać właściwie zaplanowane i nakierowane na osoby najbardziej potrzebujące wsparcia. Tym działaniom powinny towarzyszyć również działania inwestycyjne, związane z poprawą przestrzeni publicznej czy rozbudową/modernizacją różnego rodzaju infrastruktury, w tym (działania infrastrukturalne). Tak określone kierunki działań zostały zawarte w poniżej określonych celach rewitalizacji.

CEL 1. Wsparcie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

Wsparcie, aktywizacja i integracja mieszkańców zamieszkałych na terenie KPN, w szczególności przygotowanie ich do zmiany miejsca zamieszkania i/lub wykorzystania ich możliwości życiowych przy uwzględnieniu kierunków rozwoju KPN.

CEL 2. Rozszerzenie oferty aktywności kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej, edukacyjnej szczególnie kierowanych do dzieci i młodzieży

Stworzenie atrakcyjnej oferty i form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, w tym oferty rekreacyjnej i kulturalnej, stworzenie miejsc aktywności kulturalnej i rekreacyjnej oraz animowanie działań społecznych adekwatnych do każdej z grup. Rozszerzenie (lub stworzenie) różnych form aktywności kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej mieszkańców.

CEL 3. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (w tym przedsiębiorczości społecznej)

Inicjowanie i wspieranie działań ukierunkowanych na rozbudzenie lub wzmocnienie przedsiębiorczości mieszkańców, w tym przedsiębiorczości społecznej i opartej na walorach turystyczno-środowiskowych Gminy.

CEL 4. Wsparcie rozwoju organizacji pozarządowych oraz inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców

Działania na rzecz rozwoju kapitału społecznego i wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców, rozwijające ich aktywność społeczną, zaangażowanie w działalność na rzecz Gminy, integrację społeczną i wykorzystanie potencjału kulturowego Gminy.

CEL 5. Rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej pieszo-rowerowej

Budowa ścieżek rowerowych i rozbudowa ich sieci, wyznaczenia i oznakowania bezpiecznych ciągów pieszo-jezdnym, szczególnie w kontekście zagrożenia dla niezmotoryzowanych użytkowników dróg.

CEL horyzontalny Wykorzystanie KPN jako potencjału rozwojowego Gminy

Wspieranie inicjatyw współpracy z KPN, ukierunkowanych na rozwijanie potencjału turystycznego Gminy i jej promocję, a tym samym wsparcie dla tworzenia miejsc pracy w sektorze turystyki dla mieszkańców.

5.3 Lista planowanych przedsięwzięć wraz z opisami

Podstawowym kryterium doboru przedsięwzięć była zgodność z wnioskami płynącymi z diagnozy Gminy rozumianymi jako problemy społeczne, gospodarcze, funkcjonalno-przestrzenne i techniczne. Wybrane projekty będą wyłącznie zlokalizowane na obszarze rewitalizacji, ponadto główne projekty zostaną wspierane poprzez działania w ramach projektów o charakterze nieinwestycyjnym, które także będą oddziaływać na obszar rewitalizacji.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Są to planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, o ile dane te są możliwe do wskazania.

Tabela 22 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lp.	Podmiot realizujący projekt	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (PLN)	Prognozowane rezultaty* (sposób ich oceny) (odniesienie do celów rewitalizacji)
1.	UG / UE	Utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości i Aktywności Społecznej	Utworzenie Centrum Usług Społecznych i Środowiskowych, Wielosektorowej Spółdzielni Socjalnej, Centrum Integracji Społecznej, Centrum Integracji Senioralnej	obszary rewitalizacji: 1. Leoncin 2. Głusk 3. Wioski KPN	4 000 000	Poprawa jakości życia mieszkańców, poszerzenie oferty społeczno-edukacyjno- rekreacyjnej gminy skierowanej do osób zagrożonych wykluczeniem, aktywizacja i integracja społeczna, zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego.
2.	UG / UE	Stworzenie strefy rekreacji i wypoczynku	Budowa pasywnego obiektu sportowo – rekreacyjnego oraz świetlicy wiejskiej. Realizacja programów społecznych, dotyczących włączenia osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych marginalizacją w wykreowanie funkcji turystycznej obszaru rewitalizacji.	obszar rewitalizacji 2. Głusk	2 500 000	Poprawa jakości życia mieszkańców, poszerzenie oferty społeczno-edukacyjno- rekreacyjnej gminy skierowanej do osób zagrożonych wykluczeniem, aktywizacja i integracja społeczna, zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego.
3.	UG KPN + UE	„Rowerowy Leoncin” Edukacyjno-rekreacyjny szlak rowerowy wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Gminy Leoncin	Opracowanie koncepcji sieci tras rowerowych łączących rzekę i las oraz jej realizacja. Opracowanie dokumentacji, przeprowadzenie uzgodnień i uzyskanie pozwoleń technicznych na budowę. Budowa systemu ścieżek rowerowych wraz z rekreacyjną infrastrukturą towarzyszącą. Uruchomienie systemu wypożyczania rowerów w centrum Leoncina. Połączenie edukacyjnej ścieżki rowerowej z Wiślany Szlakiem Rowerowym. Utworzenie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych na terenach cennych przyrodniczo i bogatych krajobrazowo/KPN.	obszary rewitalizacji: 1. Leoncin 2. Głusk 3. Wioski KPN	4 000 000	Podniesienie jakości życia mieszkańców, poprawa walorów funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznej gminy. Stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego gminy, a tym samym zmniejszenie bezrobocia mieszkańców.

Program Rewitalizacji Gminy Leoncin na lata 2016-2020

Lp.	Podmiot realizujący projekt	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (PLN)	Prognozowane rezultaty* (sposób ich oceny) (odniesienie do celów rewitalizacji)
4.	UG / UE	„Rowerem do wioski organicznej”	Infrastruktura edukacyjno- rekreacyjna w Gospodarstwie ekologicznym/z uprawami organicznymi – rekonstrukcja Zagrody Wiejskiej typowej dla terenu północnego Mazowsza. Wykonanie wiaty edukacyjnej z wyposażeniem i pomocami edukacyjnymi, stworzenie ogrodu pokazowego, uruchomienie węzła sanitarnego dla odwiedzających, oraz punktu gastronomicznego.	obszary rewitalizacji: 1. Leoncin 2. Głusk 3. Wioski KPN	1 000 000	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego gminy, a tym samym zmniejszenie bezrobocia mieszkańców.
5.	UG KPN UE	+ + „Po terenie – połączeni szlakami”	Propozycja produktu turystycznego integrująca cztery obszary : turystykę rowerową, pieszą, konną oraz geologiczną(KPN wydmy) - „rowerem po terenie” - „ w siodle” - „ Nordic Walking w Parku” - „Geopark czyli podróż do wnętrza ziemi”	obszary rewitalizacji: 1. Leoncin 2. Głusk 3. Wioski KPN	1 000 000	Poprawa walorów funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznej gminy. Stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego gminy, a tym samym zmniejszenie bezrobocia mieszkańców.
6.	UG KPN UE	+ + „Survival nad Wisłą i w Puszczy”	Stworzenie oferty aktywnego spędzania czasu w formie popularnych w Polsce i za granicą tzw. szkół przetrwania, obejmujących elementy survivalowe w terenie np. sposoby rozniecania ognia, orientacja terenowa, w tym z pomocą różnych urządzeń nawigacyjnych (mapy, kompas, GPS), pozyskiwania i przygotowywanie pożywienia (np. wędkowanie), przygotowywanie miejsc noclegowych (budowa schronień, rozkładanie namiotów), połączonych z elementami edukacyjnymi odnoszących się do walorów przyrodniczych Wisły i Kampinosu. Projekt obejmie	obszary rewitalizacji: 1. Leoncin 2. Głusk 3. Wioski KPN	1 500 000	Poprawa walorów funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznej gminy. Stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego gminy, a tym samym zmniejszenie bezrobocia mieszkańców.

Program Rewitalizacji Gminy Leoncin na lata 2016-2020

Lp.	Podmiot realizujący projekt	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (PLN)	Prognozowane rezultaty* (sposób ich oceny) (odniesienie do celów rewitalizacji)
			wytyczenie tras, budowę małej infrastruktury i infrastruktury „survivalowej” (odpowiednio wyposażone „chatki” jako bazy wypadowe i punkty kontrolne) a także przeszkolenie mieszkańców do podjęcia aktywności zawodowej związanej z tą formą rekreacji.			
7.	UG KPN +	„Mieszkańcy puszczy – obywatele Gminy”	Edukacja obywatelska oraz warsztaty aktywizacyjne kierowane do mieszkańców wsi Górki, Grochale Nowe, Nowa Dąbrowa, Stara Dąbrowa, Rybitew, Zamość.	obszar rewitalizacji 3. Wioski KPN	700 000	Poprawa jakości życia mieszkańców, poszerzenie oferty społeczno-edukacyjno- rekreacyjnej gminy skierowanej do osób zagrożonych wykluczeniem, aktywizacja i integracja społeczna, zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego.
8.	KPN/UG	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania jego zasobów (projekt obecnie w konkursie)	Projekt z zakresu edukacji dla mieszkańców wsi położonych na obszarze KPN i Natura 2000, mający na celu budowanie wzrostu świadomości związków pomiędzy stosowanymi praktykami rolniczymi a ochroną przyrody ,wraz ze wzrostem wiedzy na temat korzystnych dla środowiska i jakości żywności zmian w gospodarce rolnej (uprawy organiczne) i przetwórstwie wśród rolników terenu KPN i otuliny.	obszar rewitalizacji: 3. Wioski KPN	800 000	Poprawa jakości życia mieszkańców, poszerzenie oferty społeczno-edukacyjno- rekreacyjnej gminy skierowanej do osób zagrożonych wykluczeniem, aktywizacja i integracja społeczna, zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego.
9.	UG	„Cyfrowa szkoła – rozwijanie kompetencji kluczowych szansa	Doposażenie szkół w multimedialne pomoce dydaktyczne i pracownie komputerowe, zakup nowoczesnych narzędzi i programów, prowadzenie	obszary rewitalizacji: 1. Leoncin 3. Wioski KPN	300 000	Poprawa jakości życia mieszkańców (szczególnie dzieci i młodzieży), poszerzenie oferty społeczno-edukacyjno- rekreacyjnej gminy

Program Rewitalizacji Gminy Leoncin na lata 2016-2020

Lp.	Podmiot realizujący projekt	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (PLN)	Prognozowane rezultaty* (sposób ich oceny) (odniesienie do celów rewitalizacji)
		dla dzieci młodzieży z terenów wiejskich”	dotychczasowych zajęć dla dzieci i młodzieży z rozwijania kompetencji kluczowych.			skierowanej do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
10.	UG / przedsiębiorcy w PPP	Centrum Kultury w Leoncinie	Remont i adaptacja budynku dawnej Straży Pożarnej na potrzeby Centrum Kultury. Zakres działalności centrum będzie obejmował organizowanie działań kulturalnych i rozrywkowych dla mieszkańców Gminy, a szczególnie aktywizację kulturalną mieszkańców obszaru rewitalizacji.	obszar rewitalizacji: 1. Leoncin	900 000	Poprawa jakości życia mieszkańców, poszerzenie oferty społeczno-edukacyjno- rekreacyjnej gminy skierowanej do osób zagrożonych wykluczeniem, aktywizacja i integracja społeczna, zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego.
11.	UG / NGO	„Aktywizacja społeczna poprzez wspólną tożsamość”	Zajęcia integracji społecznej i aktywizacji społecznej i obywatelskiej poprzez cykl zajęć ukierunkowany na rozbudzenie i/ lub wzmocnienie postaw obywatelskich w oparciu o tożsamość mieszkańców Gminy oraz kulturę i historię miejsc (z uwzględnieniem tradycji trzech kultur: polskiej, olenderskiej i żydowskiej. Udokumentowanie historii osadnictwa i aktywności człowieka w obszarach wykupu przez KPN.	obszar rewitalizacji: 3. Wioski KPN	1 100 000	Poprawa jakości życia mieszkańców, poszerzenie oferty społeczno-edukacyjno- rekreacyjnej gminy skierowanej do osób zagrożonych wykluczeniem, aktywizacja i integracja społeczna, zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego.
12.	UG / KPN	„Fajna promocja fajnej Gminy”	Opracowanie i wdrożenie planu promocji Gminy Leoncin w oparciu o potencjał środowiska naturalnego, turystyki i eko-rolnictwa w tym upraw organicznych. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej sprzyjającej spójnej, wypracowanej identyfikacji wizualnej.	obszary rewitalizacji: 1. Leoncin 2. Głusk 3. Wioski KPN	2 700 000	Poprawa walorów funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznej gminy. Stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego gminy, a tym samym zmniejszenie bezrobocia mieszkańców.
13.	UG / KPN	„Aktywny Leoncin – naturalnie!”	Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców poprzez utworzenie spółdzielni socjalnej opartej na korzystaniu z zasobów naturalnych Gminy (eko-	obszar rewitalizacji: 3. Wioski KPN	4 000 000	Podniesienie jakości życia mieszkańców, stworzenie warunków do rozwoju

Lp.	Podmiot realizujący projekt	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (PLN)	Prognozowane rezultaty* (sposób ich oceny) (odniesienie do celów rewitalizacji)
			rolnictwo, turystyka, zbieranie runa leśnego, dokumentowanie osadnictwa, zagospodarowanie Parku zgodnie z wizją KPN etc.). Projekt będzie skierowany na aktywizację zawodową nie mobilnych ¹⁶ mieszkańców wsi z terenu Parku i obejmie utworzenie (remont, adaptację i wyposażenie) pracowni szkoleniowych i treningowych, zakup materiałów i utrzymanie pomieszczeń, zatrudnienie kadry oraz wynagrodzenie dla uczestników zajęć.			gospodarczego gminy, a tym samym zmniejszenie bezrobocia mieszkańców.
14.	UG / PPP	„Sportowy Leoncin – w każdym wieku”	Modernizacja boiska przy szkole w Głusku oraz terenu wokół szkoły i zagospodarowanie go na funkcje sportowe, w tym tor rolnarski, boisko multifunkcyjne, siłownia plenerowa, plac zabaw dla dzieci i plac rekreacji dla dorosłych.	obszary rewitalizacji: 1. Leoncin 2. Głusk	750 000	Poprawa jakości życia mieszkańców, poszerzenie oferty społeczno-edukacyjno- rekreacyjnej gminy skierowanej do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
15.	UG / NGO	„Leoncin Trzeciego Wieku”	Utworzenie Klubu Seniora, animowanie działań różnorodnych grup tematycznych (śpiewu, tańca, rękodzieła, współpracy przy realizacji wydarzeń kulturalnych promujących Gminę), prowadzenie działań aktywizujących seniorów nieaktywnych społecznie.	obszary rewitalizacji: 1. Leoncin 2. Głusk 3. Wioski KPN	1 200 000	Poprawa jakości życia mieszkańców, poszerzenie oferty społeczno-edukacyjno- rekreacyjnej gminy skierowanej do osób zagrożonych wykluczeniem, aktywizacja i integracja społeczna, zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego.

¹⁶ Mieszkańcy wsi z terenów Parku, którzy ze względu na wiek lub kondycję zdrowotną nie będą w stanie zmienić miejsca zamieszkania. Mieszkańcy nie mobilni będą zamieszkiwać w dotychczasowych gospodarstwach domowych do końca życia, a wsparcie kierowane do osób z tej grupy obejmie przede wszystkim stworzenie niskokwalifikowanych miejsc pracy umożliwiających godne życie przy zachowaniu dotychczasowych warunków infrastrukturalnych ich gospodarstw.

Program Rewitalizacji Gminy Leoncin na lata 2016-2020

Lp.	Podmiot realizujący projekt	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (PLN)	Prognozowane rezultaty* (sposób ich oceny) (odniesienie do celów rewitalizacji)
16.	UG / PPP	„Droga do integracji”	Zapewnienie połączeń komunikacyjnych / poprawa komunikacji wsi położonych na terenie KPN z Leoncinem	obszar rewitalizacji: 3. Wioski KPN	400 000	Podniesienie jakości życia mieszkańców, poprawa walorów funkcjonalnych przestrzeni publicznej gminy.
17.	UG / UE	„Bezpieczne drogi w gminie Leoncin”	Poprawa nawierzchni dróg gminnych na terenie miejscowości na obszarze rewitalizacji.	obszary rewitalizacji: 1. Leoncin 2. Głusk 3. Wioski KPN	3 000 000	Podniesienie jakości życia mieszkańców, poprawa walorów przestrzenno-funkcjonalnych gminy i bezpieczeństwa mieszkańców.
18.	UG / UE	„Woda pitna dostępna dla wszystkich mieszkańców gminy”	Doprowadzenie sieci wodociągowej do wsi Górki i Dąbrowa.	obszar rewitalizacji: 3. Wioski KPN	500 000	Podniesienie jakości życia mieszkańców, poprawa walorów przestrzenno-funkcjonalnych gminy.
19.	UG / UE	„Kanalizacja w gminie Leoncin”	Doprowadzenie kanalizacji we wszystkich zurbanizowanych wioskach położonych na obszarze rewitalizacji (cały obszar z wyłączeniem miejscowości na obszarze KPN).	obszary rewitalizacji: 1. Leoncin 2. Głusk 3. Wioski KPN	1 200 000	Podniesienie jakości życia mieszkańców, poprawa walorów przestrzenno-funkcjonalnych gminy.

Projekty uzupełniające:

1. Ograniczenie niskiej emisji oraz innych zanieczyszczeń do środowiska naturalnego obejmujące m.in.: termomodernizację i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym oraz uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy.
2. Wspieranie młodzieżowych inicjatyw społecznych i uruchomienie mini grantów dla aktywnych.
3. Utworzenie systemu wsparcia dla organizacji pozarządowych, w szczególności tych których działalność koncentruje się na zachowaniu, ochronie, rozwoju i promowaniu lokalnych tradycji i zasobów kulturowych.
4. Organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego w tym imprez i spotkań integracyjnych, warsztatów i spotkań międzypokoleniowych, wycieczek.
5. Organizacja cyklicznych ponadgminnych wydarzeń kulturalno-promocyjnych bazujących na tradycji wikliniarstwa, wyplataniu palm, hafciarstwo, szydełkowanie, budownictwo, mebel ludowy.
6. Opracowanie i wdrożenie programów zapobiegających chorobom cywilizacyjnym, upowszechniających aktywny i zdrowy tryb życia.
7. Stworzenie systemu stypendialnego dla uczniów osiągających ponadprzeciętne wyniki w nauce, sporcie lub uzdolnionych artystycznie.
8. Zachowanie oraz ochrona lokalnego dziedzictwa kulturowego i naturalnego.
9. Rozwój przemysłu turystycznego bazującego na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i naturalnego.
10. Zapewnianie wysokiej jakości kształcenia oraz wychowania przedszkolnego na terenie Gminy Leoncin obejmujące m.in. :
 - a) rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym edukacyjno-wychowawczych, doradczych, psychologiczno-pedagogicznych, sportowo -rekreacyjnych i kulturalnych oraz organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży;
 - b) wyposażenie/doposażenie placówek w niezbędny sprzęt i materiały dydaktyczne, w tym narzędzia TIK (zwłaszcza pracowni matematycznych i przyrodniczych w szkołach na wszystkich poziomach kształcenia);
 - c) modernizacja istniejącej infrastruktury do potrzeb i możliwości dzieci w wieku przedszkolnym, a także zwiększenie dostępności miejsc;
 - d) wspomaganie tworzenia i wsparcie funkcjonowania żłobków oraz klubów dziecięcych;
11. Stworzenie systemu wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców obejmujące m.in.:
 - a) organizacja przemysłu turystycznego wykorzystującego zasoby i tradycję wikliniarstwa, wyplataniu palm, hafciarstwo, szydełkowanie, budownictwo, mebel ludowy;
 - b) realizacja programów przekwalifikowania osób długotrwale bezrobotnych w porozumieniu z pracodawcami.
 - c) realizacja kursów/szkoleń mających na celu podnoszenie i dostosowywanie kwalifikacji i kompetencji zawodowych do potrzeb rynku pracy.
12. Włączenie społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją obejmujące:
 - a) realizacja programów pomocy i profilaktyki społecznej służących włączeniu społecznemu;
 - b) organizacja prac interwencyjnych i robót publicznych dla osób bezrobotnych, w szczególności długotrwale bezrobotnych;
 - c) stworzenie/rozszerzenie wsparcia na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny (poradnictwo, usługi asystenta rodziny, grupy wsparcia, interwencja kryzysowa, wspomaganie usamodzielnienia);
 - d) stworzenie systemu dotacyjnego związanego z powstawaniem podmiotów ekonomii społecznej.
13. Organizacja wysokiej jakości usług publicznych obejmująca m.in.

- a) wprowadzenie elektronicznych usług publicznych z zakresu e-administracji, e-zdrowia, e-edukacji i e-kultury;
 - b) modernizacja, wyposażenie i dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych obiektów użyteczności publicznej.
14. Stworzenie infrastruktury turystycznej i sportowo -rekreacyjnej dostosowanej do potrzeb mieszkańców i turystów.

6. Realizacja PR

6.1 Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

„Program Rewitalizacji Gminy Leoncin na lata 2016-2020” stanowi dokument otwarty. Poddawany będzie systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz będzie w razie potrzeby aktualizowany celem dostosowania do zmieniających się uwarunkowań, w szczególności w zakresie określenia lub doprecyzowania konkretnych projektów realizowanych w ramach rewitalizacji. Analiza, ocena i aktualizacja programu odbywać się będzie w oparciu o zasadę współpracy z zainteresowanymi partnerami.

Monitorowaniu, ocenie realizacji programu i jego aktualizacji służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami programu oraz zaprojektowanie osiągnięcia wskaźników rezultatów i oddziaływania.

Plan działań dla przebiegu procesu rewitalizacji i informacje o jego realizacji zostanie określona w zależności od możliwości pozyskania środków, w tym konkursów organizowanych przez poszczególne instytucje. Przebieg i kolejność realizacji poszczególnych zadań zostanie określona w przedziałach czasowych. Analiza osiągniętych w danym okresie wskaźników będzie dokonywana podczas spotkań zespołu koordynacyjnego – nie rzadziej niż raz na kwartał według określonego harmonogramu.

Program Rewitalizacji będzie wdrażany przy uwzględnieniu szerokiej partycypacji społecznej, uwzględnianej przez cały okres wdrażania PR. Komunikacja społeczna oznacza realizację wszystkich poniżej wskazanych działań:

- informowanie mieszkańców o wszelkich planowanych działaniach dotyczących rewitalizacji,
- inicjowanie i moderowanie debaty publicznej dotyczącej zagospodarowania przestrzeni publicznej lub nadzór w przypadku zlecenia tego działania,
- wspieranie aktywności organizacji pozarządowych i innych grup mieszkańców podejmujących działania dotyczące rewitalizacji,
- w miarę możliwości uwzględnianie w planach rewitalizacji propozycji i stanowisk prezentowanych przez przedstawicieli mieszkańców.

Wszelkie działania partycypacyjne powinny być ukierunkowane na określenie konkretnych działań rewitalizacyjnych maksymalnie dopasowanych do potrzeb mieszkańców oraz wypracowanie kompromisowego stanowiska, gdy zgłaszane propozycje będą mocno rozbieżne lub wykluczające się. Odpowiedzialnym za proces konsultacji jest Wójt Gminy.

6.2 Szacunkowe ramy finansowe

Szacunkowe ramy finansowe Programu Rewitalizacji zostają wskazane wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych. Stanowią one sumę całkowitej wartości planowanych inwestycji. Środki te będą pochodzić z różnych źródeł, w tym z budżetu Gminy. Poniżej przedstawiono łączne koszty przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Szacunkowy łączny koszt realizacji Programu Rewitalizacji (tj. projektów tzw. „głównych”) wyniesie 31 550 000 zł.

6.3 Struktura zarządzania realizacją programu

Warunkiem obowiązywania PR jako aktu prawa funkcjonującego jest jego przyjęcie do realizacji na mocy Uchwały Rady Gminy. System wdrażania *Programu* będzie zgodny z wymogami określonymi dla wdrażania poszczególnych projektów określonymi w aktach prawnych związanych z wdrażaniem funduszy strukturalnych oraz w innych obowiązujących dokumentach merytorycznych i aktach prawnych. Podmioty korzystające ze środków finansowych Unii Europejskiej są zobowiązane przestrzegać przepisów, zasad i procedur wspólnotowych. Realizacja poszczególnych projektów PR będzie opierać się na systemie wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej oraz na zasadach wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia.

Nadzór nad całością realizowanych projektów objętych Programem Rewitalizacji obejmuje Wójt Gminy Leoncin. Nadzór nad kwestiami finansowymi związanymi z realizacją projektów sprawuje Skarbnik (zgodnie ze statutem) oraz Zastępca Wójta/ naczelnik wydziału merytorycznego.

Okresowa aktualizacja PR prowadzona będzie we współpracy z osobami i instytucjami, w tym z organizacjami pozarządowymi ważnymi z punktu widzenia wdrażania PR. Zmiany PR będą opiniowane przez Wójta oraz zatwierdzane przez Radę Gminy w drodze uchwały. Za przygotowanie merytoryczne i formalne zaproponowanych zmian odpowiadać będzie Zastępca Wójta / naczelnik właściwego wydziału merytorycznego.

Zarządzanie wdrażaniem rewitalizacji będzie realizowane przez Urząd Gminy Leoncin, w tym koordynacja procesów i organizowanie spotkań, a zatem nie generuje dodatkowych kosztów.

6.4 System monitorowania i oceny programu rewitalizacji

Odpowiedzialność za bieżące monitorowanie PR spoczywać będzie na wyznaczonych pracownikach Urzędu Gminy Leoncin. Bieżąca ocena *Programu* będzie dokonywana w oparciu o wskaźniki zawarte w każdym z przedstawianych do dofinansowania projektów oraz Listę projektów zawartą w niniejszym PR.

W celu skutecznej realizacji założeń zawartych w PR, będzie prowadzony monitoring wdrażania poprzez weryfikowanie przyjętych wskaźników. Wskaźniki zostały określone na dwóch poziomach oddziaływania:

- wskaźniki produktu: bezpośredni, określony liczbowo, skutek przeprowadzonych działań,
- wskaźniki rezultatu: zmiana społeczna, która jest obserwowana w perspektywie długoterminowej.

Wartość wyjściowa (liczba) dla każdego z poniższych wskaźników zostanie określona w momencie rozpoczęcia działań rewitalizacyjnych. Dodatkowo, może zostać określona dynamika oczekiwanych zmian, czyli wartość wzrostu lub spadku monitorowanego wskaźnika.

Tabela 23 Wskaźniki monitorowania PR

Lp.	Rodzaj wskaźnika	Jednostka	Tendencja
Wskaźniki produktu			
1	liczba godzin zajęć integracyjnych / rekreacyjnych / aktywizacyjnych dla osób w wieku 5-12 lat	godzina	wzrost / utrzymanie
2	Liczba godzin zajęć integracyjnych / rekreacyjnych / aktywizacyjnych dla osób w wieku 13-18 lat	godzina	wzrost / utrzymanie
3	liczba projektów wspierających aktywność społeczną mieszkańców	projekt	wzrost
4	liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej (mała architektura)	sztuk	wzrost
5	powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej (ścieżki rowerowe, chodniki)	km	wzrost
6	liczba obiektów poddanych rewitalizacji	sztuk	wzrost
7	powierzchnia budynków poddanych rewitalizacji	m ²	wzrost
8	liczba budynków użyteczności publicznej poddanych remontowi /przebudowie infrastruktury technicznej	sztuk	wzrost
9	liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na cele edukacyjno-społeczne	sztuk	wzrost
10	powierzchnia budynków zmodernizowanych na cele edukacyjno-społeczne	sztuk	wzrost
11	powierzchnia zdegradowanych obszarów Gminy poddanych rewitalizacji	km ²	wzrost
12	powierzchnia terenów rewitalizowanych przeznaczonych na małą infrastrukturę	m ²	wzrost
Wskaźniki rezultatu			
13	liczba osób w wieku powyżej 65 r.ż. korzystających z działań integracyjnymi / rekreacyjnymi / aktywizacyjnymi	osoba	wzrost
14	liczba osób w wieku 55-65 lat korzystających z działań aktywizacji społecznej	osoba	wzrost
15	liczba osób w wieku 5-12 korzystających z działań integracyjnymi / rekreacyjnymi / aktywizacyjnymi	osoba	wzrost
16	liczba osób w wieku 13-18 korzystających z działań integracyjnymi / rekreacyjnymi / aktywizacyjnymi	osoba	wzrost
17	liczba osób aktywnie uczestniczących w działaniach organizacji pozarządowych i grup nieformalnych	osoba	wzrost
18	liczba osób korzystających z nowych ofert programowych w zakresie aktywności społecznej / rekreacji / sportu	osoba	wzrost / utrzymanie
19	stałe miejsca pracy w obszarze usług społecznych / rekreacyjnych	osoba	wzrost / utrzymanie
20	liczba nowych ofert programowych w zakresie usług społecznych / rekreacji	wydarzenia kulturalne	wzrost
21	liczba utrzymanych punktów usługowych (w okresie dwóch lat)	punkty usługowe	wzrost/ utrzymanie
22	liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych	punkty usługowe	wzrost/ utrzymanie
23	powierzchnia usługowa faktycznie wykorzystywana	m ²	wzrost
24	liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów	miejsca pracy	wzrost

* utrzymanie realizacji działań na występującym poziomie może odnosić się wyłącznie do drugiego i kolejnego roku realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Źródło: opracowanie własne

7. Komplementarność Programu

Warunkiem zintegrowanych projektów i połączenia pól działań jest włączenie, koordynacja i kooperacja różnych instytucji samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, związków i inicjatyw obywatelskich. Dlatego też komplementarność pomiędzy poszczególnymi projektami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym PR zostanie zapewniona poprzez powierzenie nadzoru nad realizacją wszystkich przedsięwzięć Wójtowi Gminy, który w realizacji zadań związanych z rewitalizacją będzie wspierany przez zespół ds. rewitalizacji oraz wydziały merytoryczne Urzędy Gminy Leoncin.

7.1 Komplementarność przestrzenna i problemowa

Wszystkie przedsięwzięcia będą rozwiązywać problemy wskazane w części diagnostycznej dokumentu oraz będą uwzględniały konieczność odniesienia do problemów społecznych.

Ponadto, zastosowano „grzebieniową” metodę programowania. Oznacza to, że zawarta w niniejszym Programie Lista projektów głównych jest listą bazową, która zawiera działania planowane do realizacji przez Urząd Gminy. Wszelkie inne działania, wpisujące się w zakres działań rewitalizacyjnych, mają charakter drugorzędny wobec przyjętych, i będą określane w taki sposób, żeby uzupełniały lub rozwijały działania wskazane w PR. Zróżnicowanie tematyczne projektów, przewidzianych do realizacji ze wsparciem UE, będzie skutkowało (pod warunkiem uzyskania dofinansowania) połączeniem wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ze wsparciem z Europejskiego Funduszu Społecznego. Realizowanie projektów z listy oraz przedsięwzięć uzupełniających ma na celu objęcie wsparciem całego obszaru rewitalizacji. Projekty i przedsięwzięcia dopełniają się wzajemnie aby uniknąć działań pojedynczych, ze sobą nie powiązanych oraz zminimalizować ryzyko przesunięcia problemów społecznych na inne obszary.

7.2 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Zarządzanie PR zbudowano na dotychczasowych doświadczeniach, jak również nowych trendach w tym zakresie. Wzięto pod uwagę szczególnie istotny aspekt partycypacji społecznej i uczestnictwa poszczególnych osób i podmiotów w procedurach wdrażania PR. Dlatego też zaproponowana struktura zarządzania PR uwzględnia zarówno partycypację społeczną jak również udział dotychczasowej struktury Urzędu Gminy i koordynacji w podejmowanych działaniach.

7.3 Komplementarność źródeł finansowania

Inicjowanie dialogu społecznego z interesariuszami procesu rewitalizacji pozwoli uzyskać także komplementarność funduszy poprzez możliwość uzyskania wsparcia finansowego dla działań podejmowanych przez podmioty inne niż Urząd Gminy. w szczególności wskazane jest podjęcie działań przez podmioty zarządzające budynkami mieszkalnymi i użytkowymi oraz prywatnych inwestorów, co umożliwi kompleksową przemianę przestrzeni publicznej. Przy założeniu, że stymulowanie zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądaných zmian, należy położyć nacisk na zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

8. Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja

W trakcie opracowywania niniejszego PR przeprowadzono konsultacje społeczne, które objęły:

- informowanie mieszkańców Gminy Leoncin o planowanych działaniach poprzez zamieszczenie informacji w serwisie internetowym Gminy Leoncin: www.leoncin.pl;
- spotkań (konferencji) z mieszkańcami Gminy,
- przeprowadzenie wywiadów pogłębionych z przedstawicielami różnych instytucji i organizacji działających na terenie Gminy;
- przeprowadzenie badania ankietowego, w kwestionariuszu zebrano opinie i propozycje zgłaszane przez mieszkańców (92 wypełnione formularze);

Podsumowanie konsultacji społecznych zostało umieszczone w załączniku nr 1 do niniejszego PR.

Załącznik nr 1 - raport z badań przeprowadzonych na potrzeby diagnozy

Wywiady pogłębione

Wywiady pogłębione w ramach opracowania Programu Rewitalizacji przeprowadzono we wrześniu 2016 r. Ich celem było zebranie informacji, które pomogą zidentyfikować obszar zdegradowany a także wskazać zagadnienia ważne dla mieszkańców obszarów wskazanych jako zdegradowane. Ogółem przeprowadzono 7 spotkań. Respondenci reprezentowali instytucje samorządowe (Urząd Gminy, Rada Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, Kampinoski Park Narodowy) oraz przedsiębiorców działających na terenie Gminy. Wywiady obejmowały dwa podstawowe pytania (1. Jakie są główne obszary problemowe w Gminie i problemy mieszkańców Gminy, 2. co należałoby w Gminie zrobić aby mieszkańcom żyło się lepiej, żeby rozwiązać istniejące problemy) oraz pytania swobodne doprecyzowujące pojawiające się zagadnienia wskazywane przez uczestników rozmów.

WIEŚ GÓRKI, WSIE w PARKU

Wszyscy uczestnicy rozmów byli zgodni w jednej kwestii: co do obszaru, gdzie ludziom żyje się najtrudniej i na którym zdecydowanie koncentrują się sytuacje długotrwałych, pokoleniowych problemów społecznych. Chodzi o wsie położone na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego, oddzielone od pozostałych wsi lasem, przez który prowadzi niespełna 10-kilometrowa¹⁷ szutrowa droga, bez poboczy (a tym bardziej – chodników czy ścieżek rowerowych). Bardziej komfortowa jest okrężna asfaltowa droga do wsi gminnej Leoncina, o długości ponad 22 km.

Obszary, które się wyróżniają koncentracją problemów – Górki, Dąbrowa – te miejscowości, które są w środku Parku Kampinoskiego. Te miejscowości, które leżą na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego, które podlegają wykupowi gruntów, dobrowolnemu zresztą, od wielu lat trwającemu. i tam są naprawdę dużo większe problemy, dlatego, że tam pozostają w zasadzie ludzie starsi.

Na pewno rejon wokół miejscowości Górki i też na zachód od Leoncina, te problemy są najbardziej widoczne. to widać po tych rdzennych mieszkańcach, oni tam żyją.

Na pewno Górki, Dąbrowa, Dąbrowa Stara, jeszcze Polesie. Przede wszystkim bezrobocie, nieaktywność zawodowa, trudne warunki materialne, socjalno-bytowe. Wiadomo, że jeżeli ktoś ma motywację, to może zmienić swoją sytuację, to nie ma rzeczy niemożliwych. a jeżeli ktoś ma inne wzorce, że się siedzi w domu, to nawet za bardzo nie chce się zmieniać.

Na pewno tak – takim miejscem jest teren Górek i Dąbrowy, to jest enklawa w puszczy, i ta komunikacja. Dzieli nas park, nie ma też najkrótszej drogi, jadąc naokoło to jest 20 km. Wójt daje raz w tygodniu autokar, gdzie raz w tygodniu w dzień targowy i przywozi, bezpłatnie przyjechać. /.../ Tam też jest problem wynikający ze względu na ustawę, jeśli chodzi o parki, oni tam nie mogą się budować, mają problemy, tylko ci, którzy tam mają siedliska.

Na pewno takim miejscem jest Górki, Cisowe, Dąbrowa, to jest teren na który Park czyha, żeby mieszkańców wykupić i żeby to było parkowe wszystko, i żeby to było połączone. to nawet tutaj na dni

¹⁷ Odległości od Urzędu Gminy Leoncin do Szkoły Podstawowej w Górkach, źródło: google.maps

targowe jest wysyłany autobus. Jak ktoś nie ma samochodu to jest 8 km przez las i jeden sklep spożywczy. /.../ to są tacy sami mieszkańcy, tak samo mamy człowieka na Dąbrowie, któremu się nie chce wyjść do ludzi i pracować, i tak samo mamy nad Wisłą. Więc te problemy społeczne rozkładają się tak samo. to jest taka filia gminy, że tam oni sami sobie.

Występuje ogromna różnica perspektyw w kwestii oceny istniejącej sytuacji, chociaż wszyscy są zgodni, że sytuacja mieszkańców wsi podlegających wykupowi jest mało komfortowa, a często – jest sytuacją, dla której trudno znaleźć rozwiązanie. Perspektywa dyrekcji KPN zmieniała się na przestrzeni dziesięcioleci – początek wykupów to okres przed 40. laty.

Perspektywa Mieszkańca wsi Górki: Słyszałam niejednokrotnie, że takie są zamysły, że chce się zlikwidować tę miejscowość jako wieś zamieszkałą i tendencje są takie, żeby ludzi stąd wysiedlić, to znaczy oni się sami wysiedlą przez trudne warunki życia, podejrzewam, no i żeby zasiać lasem – i tyle by było z tego wszystkiego. i problem z głową. Ale oficjalnie nigdzie tego nie czytałam i nie słyszałam z pierwszej ręki. No, szkoda – bo to jest miejscowość bardzo historyczna, i istnieje już bardzo wiele lat, związana jest z wieloma wydarzeniami historycznymi, i trochę by było smutno, gdyby tak przez politykę Parku zniknęła z mapy. a swoją drogą – jeżeli taka jest polityka, to naprawdę nie rozumiem dlaczego, bo przecież cały czas, odkąd ludzie tutaj mieszkają, od kiedy tutaj się osiedlili – żyją w symbiozie z puszcza.

Perspektywa przedstawiciela dyrekcji Parku: KPN to jest forma ochrony przyrody i funkcjonuje na podstawie ustawy. w latach 70. została podjęta decyzja Rady Ministrów, że grunty nie będące własnością Skarbu Państwa mają zostać wykupione. i zostały określone te rejony, które mają zostać wykupione. /.../ tu chodzi po prostu o sprzedaż na zasadach rynkowych, za kwotę określoną przez rzeczoznawcę majątkowego, i która jest ustalana dla każdego gospodarstwa, nieruchomości oddzielnie. Park miał w planie wykupienie około 14 tys. gruntów. w tej chwili jest zrealizowane około 80%. Gdy przystępowaliśmy mieszkało około 16 tys. osób, wykupem zostało objętych około 70 wsi. Na pewno ogromna większość gruntów jest wykupiona, i są one wykupowane na rzecz ochrony przyrody. /.../ Staramy się pomagać mieszkańcom w sprawach formalności dotyczących wykupu gruntów. Rozumiemy ich perspektywę, i na pewno nikt nikogo nie będzie wysiedlał. Po prostu to jest proces wykupu, po cenach rynkowych, i czekamy aż właściciele podejmą decyzję, że chcą swoje nieruchomości sprzedać. Ogromna większość gruntów już jest we władaniu parku, ale to, że w tej chwili występuje mozaika własności to jest uciążliwością dla nas.

JAKOŚĆ ŻYCIA „W LESIE”

Położenie jest kluczowe dla wsi na terenie Parku. Ale na ich degradacji, a tym samym na obecnej sytuacji ich mieszkańców, zaważyło powołanie na mocy ustawy i rozporządzeń z lat 70 Parku Kampinoskiego w jego obecnych granicach. Terytorialnie objęły one wsie m. in. z gminy Leoncin, ale także np. gminy Kampinos. Obecny stan, i obecna polityka Parku, są konsekwencją realizacji obowiązującego prawa. co ważne – wielu mieszkańców gminy Leoncin, w tym także – mieszkańców wsi podlegających wykupowi – nie ma wiedzy co do tych planów oraz obowiązującej rzeczywistości prawnej, a co za tym idzie – perspektyw na przyszłość. Niektórzy mieszkańcy żyją jakby w zawieszaniu, czekając na rozwój wydarzeń, i nie wiedzą dlaczego warunki ich życia nie mogą ulec poprawie. Mieszkańcy ‘wsi w puszczy’ tkwią w trudnej dla nich rzeczywistości egzystencjalnej, a dla pozostałych mieszkańców gminy – często są postrzegani jako osoby długotrwale doświadczające problemów, dziedziczące bierność lub niezaradność życiową.

Ja ciągle słyszę o Górkach, że tam jest problem największy, że ta miejscowość się ciągle wyludnia. w tej chwili problemy z dojazdami, puszcza im wchodzi na głowę, las wchodzi coraz bardziej, puszcza chce

to chyba odkupić czy coś. Gospodarstwa, które były jeszcze rok temu, to teraz już ich nie ma. Takie trochę smutne się robi. to chyba młodzież głównie ucieka.

Problemy mieszkańców [wsi w Parku] to drogi, dojazd do jakiegokolwiek pracy, bo mamy autobusy są tylko w tygodniu, i to ostatni jest o 17. Więc każdy musi szukać pracy od poniedziałku do piątku, do godz. 17. Więc dzieci, młodzież – nie może się wyrwać gdzieś indziej, dalej – na miasto, w weekendy, bo nie ma czym. Jeżeli nie ma samochodu, nie ma kto ich dowieźć. do spotykania się – też nic nie mają, dla dzieci – świetlicy, nic nie ma takiego. No, jesteśmy po prostu w dziurze. Tam się po prostu nic się nie dzieje. Nie mamy wodociągu, nie mamy kanalizacji. Jedyne co mamy – to mamy prąd. Internet jest, z gminy dostali wszyscy, to już nie jesteśmy tacy całkowicie... Ale większości rzeczy, to tak nie mamy, to jest po prostu typowa wieś. /.../ Brak zainteresowania z innych stron. Szczerze mówiąc, jesteśmy nazywani ludzie zza lasu. Więc „ludzie zza lasu” nic nie mają. Nie ma osoby, która by się nami zainteresowała i coś nam pomogła zrobić, zdziałać. Więc – jest ciężko. /.../ Ale oczywiście, niektórzy sprzedają, nie oszukujemy się – bo jak jest trudno, to ludzie uciekają. Młodzież już też tu nie chce być, większość, młodzi co skończą szkoły, to idą na wynajem do Warszawy, bo po co tu być, jak tutaj nawet nie ma jak dojechać autobusem gdziekolwiek. w weekend do kina nie pójda, bo nie mają czym jechać. Jak ich mama czy sąsiadka czymś nie zawiezie, to gdzie pojadą? No nigdzie, bo nie mamy jak się stamtąd wyrwać. /.../ Ludzie starsi – oni już stamtąd nie pójda, bo to już ich korzenie. Niektórzy młodzi zostają bo chcą, bo mają sentyment do tego. tu jest cisza, spokój, bo jesteśmy w parku. Gdzie będziemy mieć takie powietrze, gdzie będziemy mieć taki klimat spokojny i cichy, jak nie tutaj? Ale takie słuchy chodzą, że Park chce wszystkich wykupić, że mamy być wysiedlani.

Na pewno ta odległość i co się z tym wiąże problemy komunikacyjne, i to, że ten region miał być wysiedlony nie próbując wspomóc ten teren, część mieszkańców się po prostu stamtąd wyprowadziła. Starzeje się to społeczeństwo. Nikt nie chce tam inwestować. Też widać po szkole, to, co się tam kiedyś działo, i więcej tych imprez.

Zostaje grupa osób starszych, częściowo również „nieprzystosowanych do życia”, ogólnie – to są te główne problemy tych miejscowości. Czyli wszyscy, którzy są bezrobotni, bo nie chcą pracować, mają te problemy patologiczne, to jest również część osób, które mają problemy finansowe, czyli są pod ciągłą opieką OPSu i to się wyróżnia, takie tereny się wyróżniają. Nie generalizuję, że to jest 100% mieszkańców, ale to są tereny, które się wyróżniają, dlatego, że sytuacja jest taka, że z bardzo dużych wsi zostało po kilkanaście budynków w każdej, część nie może sprzedać tych gruntów, tych swoich posiadłości, bo mają nieuregulowany stan prawny. i trwają w takim marazmie. /.../ – to jest problem tych terenów, które kiedyś były prężne, które są piękne krajobrazowo, że na pewno wielu by się znalazło chętnych na zakup tam działek, ale jest to niemożliwe. Ci ludzie nawet się tam nie mogą budować, bo nie dostaną pozwoleń na budowę, dlatego, że po prostu jest zakaz budowy na tych terenach. to jest polityka państwa, trwająca od 40. lat, bo takie są ustawowe zapisy KPN-u. /.../ problemem jest następnym to, że jakiś procent (w tej chwili już dość duży) ma nieuregulowany stan prawny tych własności, i nigdy nie będą mogli ich sprzedać, więc to jest też ten problem. Grunt należał do dziadków, pradiadków – a po iluś tam latach jest 50-ciu spadkobierców. /.../ to się wiąże może nie aż z takimi dużymi kosztami, natomiast to jest problem braku zgody w rodzinie. Jeżeli nie ma tej zgody, to podzielić tę własność na 50 czy 40 czy 60 kawałków, to dla tych, którzy tutaj mieszkają tak niewiele zostanie, że tutaj nic z tym nie zrobią. Więc oni tak siedzą. /.../ święte prawo własności nie pozwoli nikomu wysiedlić, zamienić, wykupić tych mieszkańców i ten problem będzie się na pewno pogłębiał. Oczywiście będzie ta część, która się będzie wyprowadzała, mimo wszystko. w takich miejscach młodzi ludzie nie chcą zostawać. co im da, że będą mieli kawałek gruntu? Przyjadą i namiot rozbiją? /.../ No i dalsza degradacja tych obszarów, bo jednak to życie jakoś wokół tej szkoły się koncentruje. Mieli nawet kiedyś tam posterunek policji, mieli ośrodek zdrowia, pocztę... w tej chwili został im kościół i szkoła. Kościół, który ma 450 duszyczek. Pewnie dla nich też problem, i pewnie kiedyś Kuria im powie „robimy filię”, bo nie wierzę, żeby którykolwiek ksiądz nawet chciał tutaj przyjść do tej parafii.

Ciężko się ludziom tu żyje, ale mimo wszystko się nie dają. a są pozbawieni tego wszystkiego, co mają inne miejscowości. Nasze dzieci są odizolowane od wszystkiego, bo nigdzie nie mogą dojechać w niedzielę do miasta. to jest wszystko taki zakłęty krąg, i w kółko się te problemy kręcą. Jakoś sobie ludzie radzą, ale to nie jest życie. to nie jest perspektywa, tylko to jest nastawienie na przetrwanie. to jest naprawdę skazywanie ludzi na mękę. i mimo wszystko się nie dają. /.../ Skala bezrobocia jest spora. Ci, którym się udało osiągnąć średni pułap finansowy, to się wyrwali z tej biedy. /.../ Bardzo rzadko się zdarza, żeby wracali. Ci, co już raz wyjeżdżają, to rzadko kto już wraca. Wracają do swoich bliskich. Ale ci, którym się trochę nie powiodło to już są zrezygnowani, są pogodzeni z losem, i uciekają się w te używki. to wszystko się dzieje dlatego, że nie ma możliwości, żeby lepszy pułap życia osiągnąć. Nic tu nie można zrobić. Woda jest jakości okropnej, są nadwyżki pierwiastków, które niekorzystnie wpływają na zapach i smak wody, jest mętna, i dlatego niezdatna do picia. Na drodze nie ma nawet wyznaczonego pobocza, i szczególnie zimą jest to bardzo niebezpiecznie. /.../ Zanim był ten kościół, to parafia była w Kampinosie, tam nam jest bliżej, i chcielibyśmy być lepiej skomunikowani z Kampinosem. dla nas to byłoby najlepsze wyjście, bo bliżej nam jest tam niż tu, tam mamy cmentarz, do lekarza ludzie tam jeżdżą.

BRAK OFERTY KULTURALNEJ

Problemy wsi na terenie Parku dominują przestrzeń społeczną, ale to niejedynie istotne dla mieszkańców kwestie społeczne. Wśród deficytów odczuwalnych dla mieszkańców całej gminy, a szczególnie – wsi gminnej i pozostałych miejscowości położonych poza Parkiem, najdotkliwszy jest brak ośrodka kultury i szeroko rozumianej oferty kulturalnej dla mieszkańców.

Brakuje nam na przykład Domu Kultury, takiego „z prawdziwego zdarzenia” i zajęć w nim prowadzonych, bo to jest główne ‘clue’ tego, co tam się powinno dziać. Ale niestety wszystko się rozbija o kasę.

Brakuje miejsca, w którym to życie społeczno- edukacyjne, kulturalne by tętniło, mało było robione w tym kierunku. Trudno się zajmować tymi potrzebującymi, ale to są podstawy. /.../ Warto byłoby też wykorzystać możliwości, które już mamy. Mamy ośrodek kultury, który można by wykorzystać bardziej niż do tej pory. Czy bibliotekę. Poprzez organizowanie różnych inicjatyw, bo jeżeli są to są mało wypromowane.

Brakuje ludziom możliwości spotykania się. Wiele razy słyszę – wspominają jak kiedyś była taka grupa, i mieli takie miejsce, gdzie smażyli naleśniki, śpiewali. i nie ma takich imprez cyklicznych. Jest najwyżej 4 – 5 spotkań, które tych ludzi zbierają. Ale chcieliby takiego miejsca stałego.

Brak przedszkola, wielkiego jednego przedszkola. Miejsce spotkań, mamy wprawdzie świetlicę jedną, ale dla seniorów. Widziałabym place sportowe, gdzie można by sobie pójść, poćwiczyć. /.../ Młodzież – żeby się mogli gdzieś spotkać, wypić herbatę. Wiem, że to jest trudne – ale gdyby młodzież chciała się pobawić, to nie ma gdzie.

ROZWARSTWIENIE SPOŁECZNE

Specyficzną cechą charakteryzującą gminę, postrzeganą jako negatywna, jest niepisany podział na „tubylców” i „przyjezdnych”. Jest to sytuacja, która nie tyle rodzi konflikty, ile przekłada się osłabienie więzi międzyludzkich, niewielką integrację społeczną, poczucie wyobcowania lub odczuwanie bycia uboższym (a przez to – mniej wartościowym) przez część mieszkańców. Grupy te charakteryzują się różnym podejściem do angażowania się w sprawy gminy, różnymi potrzebami (edukacyjnymi dla dzieci, kulturalnymi, związanymi z rozwojem usług etc.).

Problem społeczny – dostrzegam nieporozumienie między mieszkańcami rdzennymi a tymi, którzy przybyli w niedawnym czasie. Jak przyjeżdżają ci, którzy mieszkają ileś lat, i jak wdrażają się w społeczeństwo ci nowi, przyjezdni, przybyli. Jest taka różnica w postrzeganiu siebie. Traktują siebie z rezerwą, nieufność, a ci przybyli czują się odrzuceni. Trudno jest w jakiś sposób zjednoczyć tę społeczność.

Jest też grupa osób, które sprowadzają się. Raczej jest to grupa, która już nie jest czynna zawodowo. /.../ oni aż takich – oprócz dróg dojazdowych – to nie mają wymagań takich kulturalno-rozrywkowych, nie wyrażają takiego, w większości, zapotrzebowania. /.../ Następną rzeczą jest integracja, ten problem będzie się nawarstwiał czy pogłębiał – i w wielu miejscach on jest widoczny, to jest ta integracja nas tubylców z tymi, którzy tutaj przybyli. Całkiem inne spojrzenie na świat, na potrzeby i stąd wynikające różne sprawy. to nie są konflikty na ostrzu noża, natomiast one są widoczne. /.../ Różnice finansowe są widoczne. Tutaj ludzie biedni się nie sprowadzają.

Może mało znam to środowisko, bo jestem od czterech lat, ale z obserwacji – ludzie jakoś tak uciekają, są wymagający ale nie od siebie a od innych. Tutaj ludzie są mili, z tym, że niektórzy bardzo roszczeniowi, i bardzo plotkarskie środowisko. Może za dużo telewizji, może nie interesują się tym, co na terenie wioski, gminy. Skłonni są do krytyki, ale nie samokrytyki, tylko władz, urzędników. Ale to trzeba też zrozumieć, że to są tylko ludzie. i też, jeżeli się wójt czy ktoś z gminy zwraca z pytaniem, to należałoby w jakiś sposób odpowiedzieć, a nie krytykować. /.../ Znam też ludzi, którzy przyjechali tutaj z Warszawy, i jest zupełnie inna relacja. Nie ma zawiści, nie ma zazdrości, ludzie są bardziej spontaniczni. Chociażby niedawno obchody związane z Singerem: człowiek, który tutaj wychował się na tym terenie i jakieś tam powinny być uczucia z tym związane. Niewielu mieszkańców przyszło - głównie przyszli działkowicze i ci przybyli. Więc ci są chyba bardziej tak nastawieni, bardziej otwarci.

My jesteśmy inni – bo zza Wisły, bo obcy, nie stąd. Może teraz nie jest to aż tak kontrastowo. na współpracę rzutowało bardzo. Mieliśmy problem, żeby nas zaakceptowano. Oni żyli tutaj ze swoimi.

Można podzielić mieszkańców gminy Leoncin i działkowiczów. Ogólnie mają między sobą kontakt, bo też parafia łączy, szkoła, rodzice posyłają dzieci do szkoły, przez różne wydarzenia te osoby się znają. Działkowicze – albo przyjeżdżają na weekend, ogólnie nie mają kontaktu z mieszkańcami, nie mają tutaj dzieci w szkołach.

KOMUNIKACJA

Mieszkańcy pytani o problemy, mówili także o słabej jakości połączeń komunikacyjnych.

Komunikacja z tymi większymi ośrodkami. to jest też problemem, który w zasadzie ciężko jest rozwiązać, szczególnie przez gminę, bo - jak każda komunikacja lokalna, gdybyśmy ją stworzyli, to generuje straty i potrzebne są pieniądze publiczne

Największym problemem komunikacja publiczna i dostęp do Internetu. Infrastruktura drogowa. Trzy najpoważniejsze problemy. Jesteśmy odcięci trochę od świata. Wiem, że coś ma się w tym temacie zmienić, aczkolwiek mówi się o tym dwa lata i nadal tego nie ma. Transport publiczny – dostanie się do Warszawy i Nowego Dworu, szczególnie w weekendy – nie ma jak. Transport publiczny – jest to też bardzo istotne w przypadku osób mniej zamożnych, czy w jakiś sposób pomoc im też w tych dojazdach.

Transport, komunikacja, połączenie z miastami – praktycznie nie ma połączenia z Sochaczewem, z Nowym Dworem znikome, tylko dwa w ciągu dnia. z Warszawą jest już lepsze. to się przekłada na dyskomfort młodzieży, która czasem czeka na dwie godziny. i też te osoby, które jeżdżą do pracy, jak ktoś nie ma samochodu to jest trudno.

[Mieszkańcy gminy] na pewno narzekają na komunikację, że jest mało tych autobusów.

PARK JAKO POTENCJAŁ

Leoncin to gmina wiejska, i takie ma też cechy – brak przemysłu, brak rozbudowanej infrastruktury technicznej, niewykorzystane (lub nie w pełni wykorzystane) walory środowiska naturalnego. Na tle innych gmin wiejskich Leoncin wyróżnia się jednak Parkiem, który stanowi zarazem jej największy potencjał także w perspektywie rozwoju turystyki i gospodarki kierowanej do turystów oraz bazującej na produktach ekologicznych. Taka ocena niewykorzystanego potencjału widoczna jest zarówno w opiniach mieszkańców wsi z terenu Parku, jak i z pozostałych miejscowości gminy.

Przechodząc do atutów regionu i środowiska – to ja dostrzegam wiele niewykorzystanych szans i możliwości. z jednej strony organizujemy jakieś nowe atrakcje, zagospodarowujemy tereny pod turystykę, w ten sposób przyciągniemy turystów, ale trzeba pogodzić z potrzebami mieszkańców. z jednej strony.... Fajnie by było, gdybyśmy rzeczywiście taką małą enklawą, taką małą sypialnią. Można by jakoś pobudzić ten teren – żeby zrobić z tego okręg turystyczny. z atrakcjami, które by przyciągały turystów z Warszawy, że „jak tam wjedziemy to jakbyśmy byli w innym świecie”. Las, ale też cisza, mała ilość pojazdów, ludzi, czujemy się jakoś inaczej, czujemy trochę wyobcowanie tej okolicy. dla osób, które pędzą, to taki 2-3 dniowy pobyt w takim miejscu pomógłby te siły odzyskać, ale takich atrakcji jest bardzo mało. Są agroturystyczne gospodarstwa, ale trzeba im się pomóc wypromować.

Lato przychodzi, jest bardzo dużo turystów, są pielgrzymki. Ale z czym my się mamy pokazać? Jedyne co najładniej wygląda, to kościół, bo został pomalowany w tym roku. Pielgrzymki głównie przechodzą, czasem nocują, ale chyba głównie w Kampinosie jakaś mała grupa. Ale turystów latem to jest naprawdę dużo, na rowerach przyjeżdżają, zostawiają samochody i jeżdżą rowerami. No bo tam jest ładnie. Przyjeżdżają żeby pojeździć, pofotografować sobie. a największa stacja to jest w sklepie, napić się, usiąść, bo też nie mają tak za bardzo gdzie usiąść. Jedyne, co mogą sobie usiąść ci turyści, to na przystanku, ale te przystanki też nie są zbyt ładne. Nie jest tam aż tak źle, ale dobrze też nie jest – szczególnie jak się pojedzie i jak się popatrzy gdzieś indziej. Wyjedźmy np. w stronę Kampinosu – tam już jest co obejrzeć, jest na co popatrzeć, i nie ma czego się powstydić. a jak do nas turyści przyjeżdżają, to czym mamy się pochwalić? No tylko się powstydić. Nie ma nic: ani ścieżki rowerowej, ani chodnika, asfalt taki, że górki, dołki, piachy, taki najgorszy odcinek.

Bezwzględnie niewykorzystaną rzeczą jest potencjał turystyczno-rekreacyjny, agroturystyka i związane z tym promowanie terenu. to się wiąże też z kwestią dojazdu, kwestią bazy. Ludzie boją się inwestować, bo z jednej strony za blisko Warszawy na tę bazę turystyczną większą, bo jak gdzieś chce Warszawa pojechać to pojedzie dalej. a z drugiej strony naszych mieszkańców nie stać na to.

Na naszym terenie jest teren czysty, wolny od zanieczyszczeń. Nie ma ani przemysłu, ani żadnych tras komunikacyjnych, które by powodowały zanieczyszczenia. Jest tyle możliwości wykorzystania nawet tej dziko rosnącej roślin. i kwiaty i owoce na przetwory. Ale wszyscy wolą pojechać do marketu i tam kupić przetworzoną żywność.

Jesteśmy tutaj miejscem naturalnym: Puszcza Kampinoska, Wisła, nie ma przemysłu, miejsce jest bardzo rekreacyjne.

Tu można by wykorzystać wszystko co nazwałem ograniczeniem – las, woda, cały teren, pola uprawne. Tylko żeby te pomysły nie skończyły się hasłem 'nie da się', bo i pole można obsiać ziołami. Można wykorzystać Park Kampinoski, produkty regionalne, które można by z tego czerpać.

GRUPY DOCELOWE DZIAŁAŃ

Rozmówcy byli zgodni także w odpowiedziach na pytanie o takie grupy społeczne, które najbardziej potrzebują wsparcia ze strony gminy, dla których powinno być organizowane więcej zajęć lub zapewnione wsparcie.

Grupa młodzieży i grupa osób starszych. Czyli: ci, którzy jeszcze nie weszli na rynek pracy, lub wchodzi na rynki pracy, i ci, którzy są poza pracą, czyli możemy ich nazywać seniorami. To są miękkie rzeczy, brak miejsc spotkań, brak rozrywek, kulturalnych przede wszystkim, i te dwie rzeczy dotyczą obydwu tych grup.

Seniorzy mają organizację, jest PCK. Klub sportowy. Trochę brakuje tym organizacjom profesjonalizmu. Mówimy o zwykłych problemach relacji międzyludzkich. Jest chęć, każdy ma swoje pomysły, ale też każdy uważa, że moje jest najważniejsze. Jeśli chodzi o seniorów – też mają swoje inicjatywy, ale można by je tak przekształcić, że byśmy je wspólnie organizowali.

[W Górkach] Powinien być jakiś plac zabaw dla tych dzieci, jakieś małe boisko. Nie ma tak, że jakieś zajęcia pozalekcyjne są, sportowe też nie, bo jest mało dzieci. No, ale to też są dzieci – nieważne, czy ich jest 5 czy 10, ale to są dzieci i chcą się bawić.

Nie widzę grup, które by się bardzo różniły między sobą. Młodzież – szkoła, dojazdy do Warszawy. Później ludzie dorośli – też do pracy. A seniorzy – też się nie wyróżniają niczym. Brakuje czegoś takiego, żeby te grupy społeczne tutaj scalać. Żeby młodzi chcieli tutaj wracać, żeby mieli zajęcia ze starszymi. Teren jest bardzo dobry dla seniorów. /.../ Żeby powstało coś w rodzaju takiej pomocy żeby ludzie, coś w rodzaju dziennego przedszkole dla dorosłych. Są ludzie samotni, w tym domu są zamknięci, i spotkania z ciekawymi ludźmi im zaproponować, jakiś film od czasu do czasu. I jeszcze – tak jak w przedszkolu jest rytmika, to zamiast rytmiki – kółko taneczne, czy rehabilitacja. Ludziom jest potrzebny ruch.

Widzę problem, że dużo ludzi młodych odpływie i zostanie starzejące się społeczeństwo. /.../ Ja widzę też jakie są problemy z osobami starszymi – że albo ktoś z dziećmi musi zostawać, albo są zajęci opieką dziadkami rodzicami starszymi. Ale potencjał jest bardzo duży i uważam, że ten teren przy dużych pomysłach i wsparciu zewnętrznych środków jest terenem do zagospodarowania, ta praca jest tu pod warunkiem, że mądrze zagospodarujemy ich wiedzę, umiejętności. Ten potencjał jest tu. /.../ Ludzi trzeba uczyć obywatelskości, podejmowania odpowiedzialności za tę małą ojczyznę. Czasami trzeba ludziom pokazać ten potencjał, który w nim jest. Bo tak naprawdę w tym miejscu można pracować i nie trzeba przemieszczać się za pracą.

Zarówno dla seniorów potrzeba jest inicjatyw, tak samo i dla młodzieży potrzeba inicjatyw.

INNE KWESTIE

W trakcie rozmów pojawiły się także odrębne opinie, które nie dają się włączyć do żadnego z powyższej określonych obszarów tematycznych, niemniej, zasługują na odnotowanie.

- o relacjach mieszkańców z urzędem

Ja nie mam większych problemów, potrafię się dogadać i dopiąć swego. Ale wiem, że ludzie, którzy mają inne relacje z naszym urzędem, bardzo często widzą przed sobą mur. Ja potrafię jakoś ten mur zburzyć, dotrzeć do tych ludzi. Ale widzę wiele fajnych inicjatyw, między innymi związanych z ekologią, chodziło m. in. o rozwój hodowli dzikich ptaków, był problem z wójtem – to są bzdurne problemy, moż na je rozwiązać inaczej, decydując nie za mieszkańców ale konsultując je z nimi. Mam wrażenie, że pewne rzeczy dzieją

się trochę zaściankowo, że trzeba coś skonsultować z mieszkańcami, żeby czuli, że uczestniczą w jakimś działaniu.

- o głównych przyczynach problemów mieszkańców

Największy problem, to przede wszystkim nienazwana niezaradność życiowa, od pokoleń, każdy z dziada pradziada przyzwyczaił się do tego, że ktoś za nich to robi. i tutaj wszystkie problemy powinna rozwiązać gmina, OPS. z tej niezaradności wynika też bieda, bo jeżeli nie są w stanie zagwarantować sobie pracy, to i tych pieniędzy brakuje. Bieda ogólnie jako taka – ja bym tego tak nie nazwał. Ludzie nauczyli się tutaj radzić sobie sezonowo, pójdą na grzyby, konwalie. Ale ta sezonowość powoduje konieczność korzystania z OPS.

- o sąsiedztwie Warszawy

Powoli stajemy się sypialnią Warszawy i też to staje się problemem. /.../ Ludzie, którzy traktują to tylko jako miejsce spania niechętnie się przemeldowują, dlatego, że pracując w Warszawie tam mają zniżki w komunikacji miejskiej itd. Około 15-20% stałych mieszkańców ma swoje centrum życiowe w Warszawie. Nie liczę tych, którzy tutaj mają swoje działki letniskowe.

- o niewykorzystanej perspektywie trzech kultur

My tu przecież mamy bogatą historię i tradycję trzech dużych kultur, i o na w ogóle nie jest wykorzystywana. a to jest bardzo duży potencjał, ta różnorodność kulturowa, którą można by też w tej sferze społecznej, i turystycznej rozwijać.

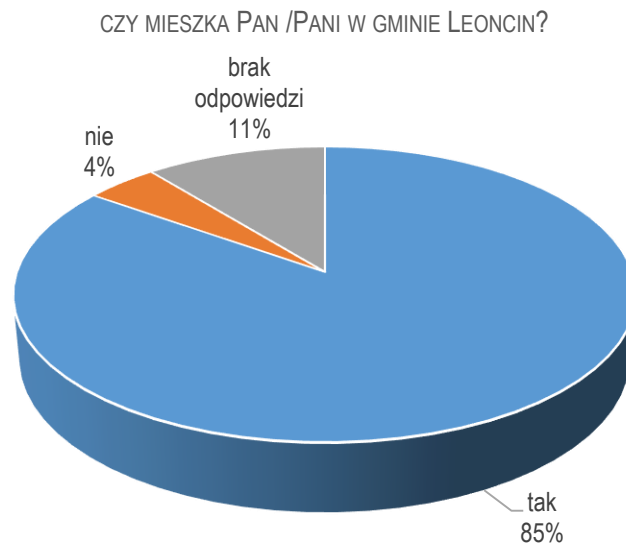

Badanie ankietowe

Badanie ankietowe przy wykorzystaniu kwestionariusza udostępnionego w wersji papierowej osobom mieszkającym i /lub przebywającym na terenie Gminy. Kwestionariusze były dostępne w urzędzie gminy, a także dystrybuowane podczas spotkań sołeckich. Zebrano 92 wypełnione ankiety, przy czym podawane w poniższych zestawieniach odpowiedzi nie zawsze sumują się do tej liczby, ponieważ (a) respondenci czasem pomijali wybrane pytania, (b) w niektórych pytaniach możliwe było zaznaczanie wielu odpowiedzi.

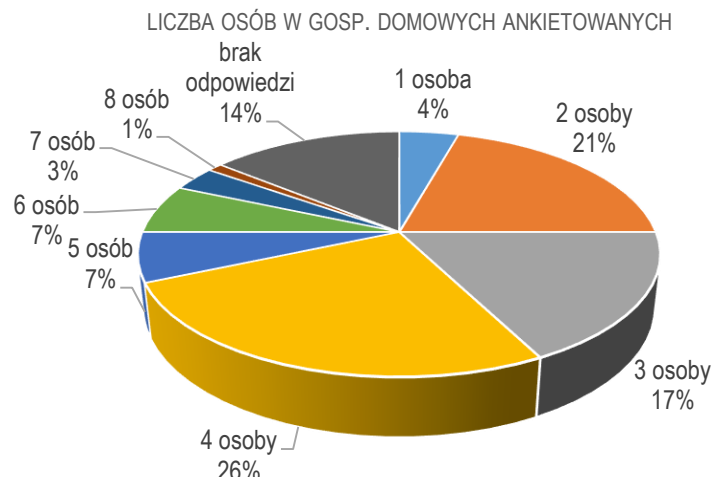
Miejsce zamieszkania osób wypełniających ankiety::

- Głusk: 1
- Gniewniewice: 1
- Górki: 2
- Krubiczew: 1
- Leoncin: 14
- Nowa Dąbrowa: 6
- Nowa Mała Wieś: 2
- Nowe Grochale: 1
- Nowe Polesie: 11
- Nowy Wilków: 4
- Ośniki: 2
- Secymin: 1
- Secymin Polski: 7
- Stare Polesie: 4
- Teofile: 1
- Wilków nad Wisłą: 1
- Wilków Polski: 4
- Wincentówek: 1
- brak informacji: 28

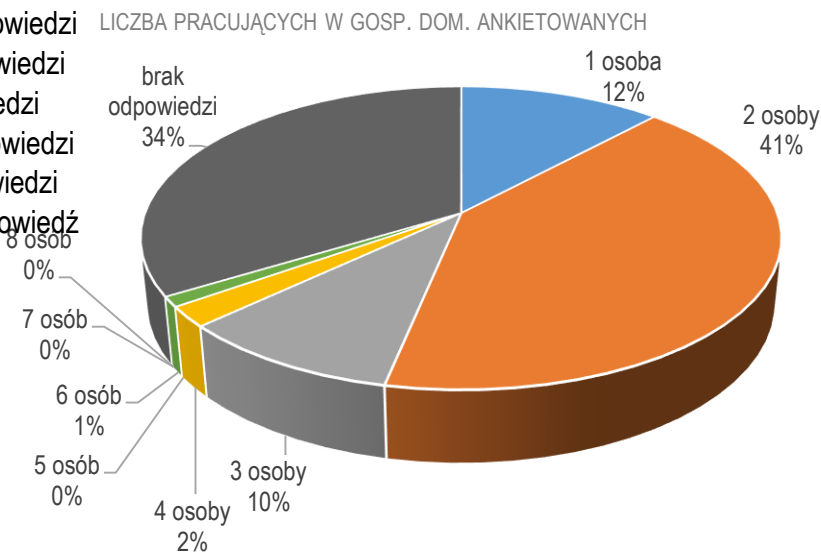
79 ankietowanych wskazało liczebność gospodarstw domowych. Przeważali respondenci zamieszkujący w wieloosobowych gospodarstwach domowych, a najliczniejsze jest ośmioosobowe gospodarstwo domowe.

- gospodarstwa jednoosobowe: 4. ankietowanych
- 2 osoby w gosp. dom.: 9. ankietowanych
- 3 osoby w gosp. dom.: 16. ankietowanych
- 4 osoby w gosp. dom.: 24. ankietowanych
- 5 osób w gosp. dom.: 6. ankietowanych
- 6 osób w gosp. dom.: 6. ankietowanych
- 7 osób w gosp. dom.: 3. ankietowanych
- gospodarstwo ośmioosobowe: 1 ankietowany

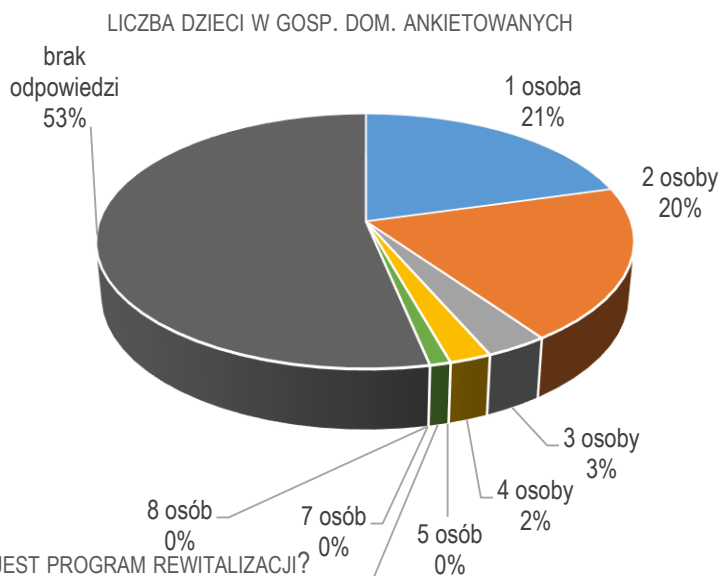
Struktura zatrudnienia w gospodarstwach domowych ankietowanych:

- pracująca jedna osoba: 11 odpowiedzi
- pracujące dwie osoby: 38 odpowiedzi
- pracujące trzy osoby: 9 odpowiedzi
- pracujące cztery osoby: 2. odpowiedzi
- pracujących pięć osób: 0 odpowiedzi
- pracujących sześć osób: 1. odpowiedź

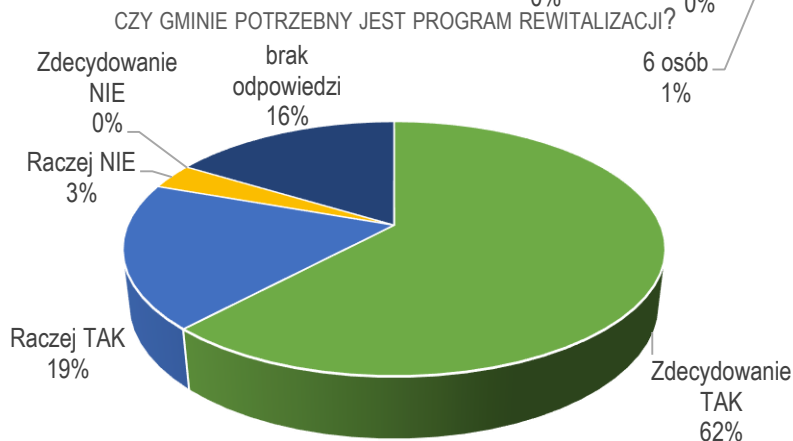

Liczba dzieci na utrzymaniu w gospodarstwach domowych:

- jedno dziecko: 19 odpowiedzi
- dwoje dzieci: 18 odpowiedzi
- troje dzieci: 3 odpowiedzi
- czworo dzieci: 2. odpowiedzi
- pięcioro dzieci: 0 odpowiedzi
- sześcioro dzieci: 1. odpowiedź

Niemal trzy czwarte uważa, że Gminie Leoncin potrzebny jest program ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego w postaci Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Leoncin, który będzie realizowany w latach 2016- 2021.

3. Proszę ocenić jakość dostępnych w Leoncinie:	dobra	średnia	zła
1. dróg, chodników i parkingów	11	36	33
2. komunikacji publicznej	3	34	45
3. ścieżek rowerowych	5	17	59
4. usług telefonicznych/ Internetu	14	31	35
5. oferty handlowej/ usług	13	43	24
6. bazy gastronomicznej	3	32	47
7. oferty kulturalnej	2	16	63
8. oferty turystycznej	1	23	55
9. bazy sportowej	20	46	15
10. oferty wypoczynkowej i rekreacyjnej	5	24	51
11. służby zdrowia	15	39	30

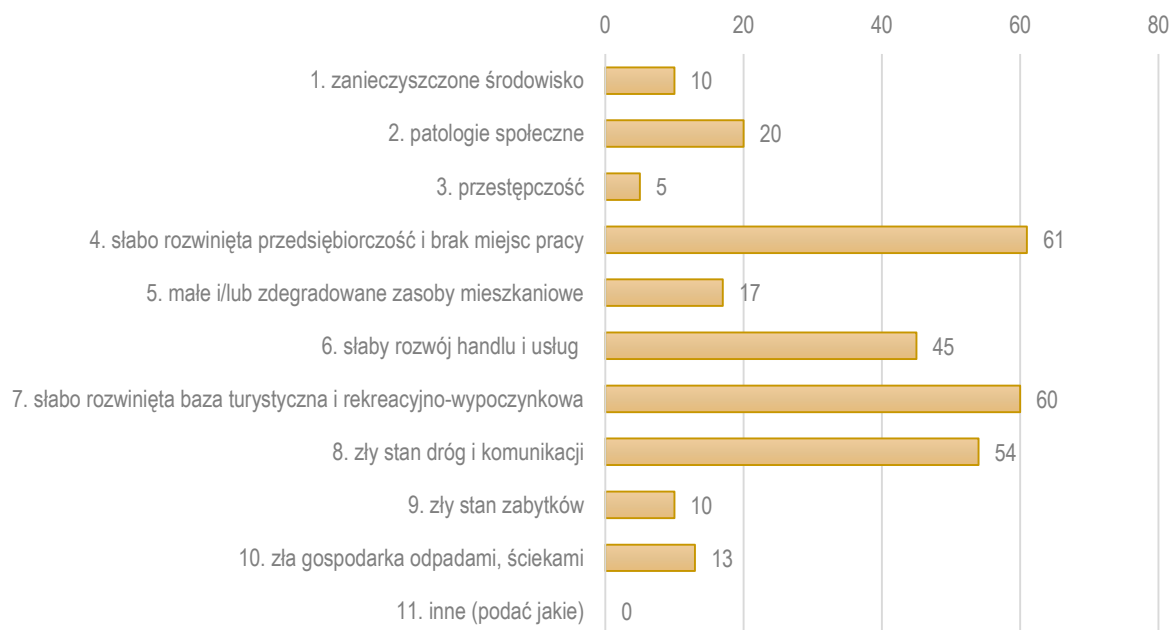
4. Jakie problemy społeczne są dotkliwie odczuwalne dla mieszkańców Leoncina	Liczba odpowiedzi
1. bezrobocie, brak „dobrej” pracy	64
2. ubóstwo, bieda	26
3. niski poziom wykształcenia mieszkańców	19
4. starzejące się społeczeństwo	36
5. problemy zdrowotne mieszkańców	38
6. uboga oferta różnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży	74
7. niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach	34
8. przemoc w rodzinie	5
9. spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	34
10. uzależnienia, nadużywanie alkoholu w rodzinach	27
11. chuligaństwo, brak poczucia bezpieczeństwa, przestępczość	7
12. brak lub słaba aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych w najbliższym otoczeniu	58
13. brak atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, brak miejsc do aktywności sportowej i rekreacji	52
14. brak miejsc dla dzieci i rodzin z dziećmi (plac zabaw, parki) i dla młodzieży (kluby zainteresowań i sportowe itp.)	35
15. przestrzeń nieprzyjazna seniorom, osobom z małymi dziećmi i osobom niepełnosprawnym (brak ławek, nierówne chodniki, brak podjazdów itp.)	25
16. zły stan estetyczny otoczenia, za mało zieleni	7
17. zły stan budynków	13
18. niski standard mieszkań, brak centralnego ogrzewania	6
19. niebezpieczne przejścia dla pieszych	17
20. drogi nieprzyjazne pieszym (chodniki zastawione samochodami), zbyt mało miejsc parkingowych	36
21. za mało ścieżek rowerowych	55
22. niewystarczająca komunikacja gminna	53
23. niewystarczająca komunikacja z Warszawą	51
24. zanieczyszczone powietrze (smog)	9
25. inne (jakie?)	0

Inne:

- brak nadzoru policyjnego
- brak oświetlenia ulicznego, zły stan dróg
- brak oznaczeń ruchu
- brak poboczy drogowych
- brudne chodniki,, złe oznakowanie dróg, parkowanie samochodów na chodnikach
- w soboty i niedziele brak połączenia z N.D.M
- zarośnięte drogi, mało zintegrowane społeczeństwo

5. DLACZEGO PANA (I) ZDANIEM TEN OBSZAR WYMAGA REWITALIZACJI?

Inne:

- brak GOK, obiektów i ośrodków sportowych
- brak kanalizacji
- brak kontroli wywozu szamba
- pomoc ludziom potrzebującym wsparcia społecznego
- zanieczyszczanie środowiska przez zadymianie

6. JAKIE PROBLEMY EKONOMICZNE, NA WSKAZANYM OBSZARZE, OCZEKUJE PAN(I), ŻE ZOSTANĄ OGRANICZONE BĄDŹ ROZWIĄZANE W PROCESIE PODJĘTYCH DZIAŁAŃ

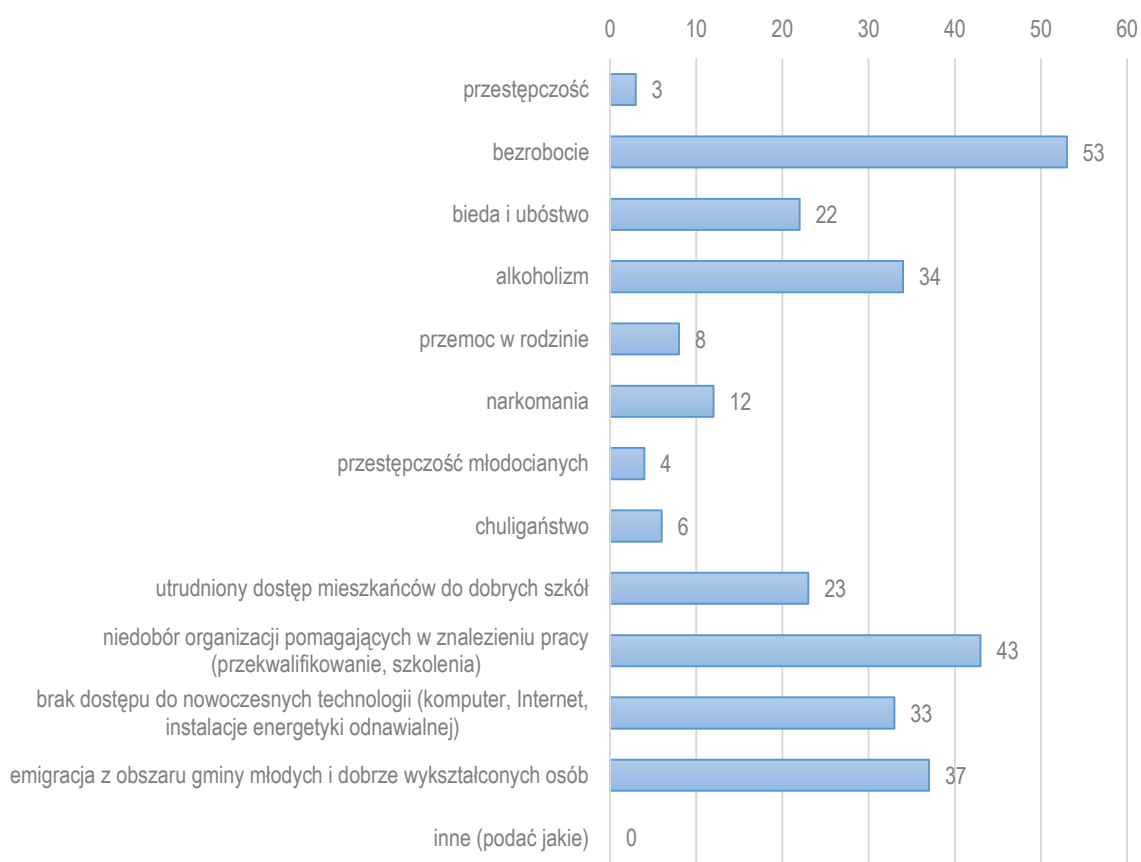

Inne:

- bardzo zły stan dróg
- brak kanalizacji
- brak ścieżek rowerowych, rozwój oferty kulturalnej
- słaby stan dróg
- uboga oferta dotycząca spędzania czasu wolnego, brak placów zabaw, brak chodników

7. JAKIE PROBLEMY SPOŁECZNE, NA WSKAZANYM OBSZARZE, OCZEKUJE PAN(I), ŻE ZOSTANĄ OGRANICZONE BĄDŹ ROZWIĄZANE W PROCESIE PODJĘTYCH DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH?

Inne:

- niedobór org. kulturalnych, GOK niewystarczająco dba o promocję Gminy i jej bazy noclegowej, turystycznej i wypoczynkowej
- odtworzenie GOK

8. JAKIE PROBLEMY ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I JAKOŚCIĄ PRZESTRZENI PUBLICZNYCH, NA WSKAZANYM OBSZARZE, OCZEKUJE PAN(I), ŻE ZOSTANĄ OGRANICZONE BĄDŹ ROZWIĄZANE W PROCESIE PODJĘTYCH DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH?

Inne: brak oświetlenia ulicznego

W poniższej tabeli zaprezentowano zebrane odpowiedzi usystematyzowane według częstotliwości wskazań.

9. Jakie zostaną osiągnięte efekty, według Pana(i), w procesie podjętych działań rewitalizacyjnych	Liczba odpowiedzi
bardziej zintegrowane i wykształcone społeczeństwo	21
poprawa bezpieczeństwa na ulicach	15
zwiększenie liczby miejsc pracy	45
przyciągnięcie inwestorów z zewnątrz	34
rozwój mikro, małej i średniej przedsiębiorczości	27
stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej	38
poprawienie jakości i estetyki otoczenia środowiska naturalnego	19
poprawa jakości środowiska naturalnego (lepszą jakość powietrza, wód powierzchniowych)	16
eliminacja patologii w społeczeństwie	15
podniesienie standardu życia społeczeństwa	32
zatrzymanie w Gminie ludzi młodych i wykształconych	35
poprawienie komunikacji na terenie Gminy i w odniesieniu do gmin sąsiednich	54
odnowa zabytków w Gminie	8

zwiększenie liczby i poprawa funkcjonowania punktów handlowych, rzemieślniczych i usługowych	27
inne (podać jakie)	0

Inne:

- poprawa jakości dróg, budowa nowych chodników
- poprawa sygnalizacji na przejściu dla pieszych w pobliżu szkoły
- rozwinięcie bazy gastronomicznej

10. Na jakie przedsięwzięcia w pierwszej kolejności, warto Pana(i) zdaniem wydatkować środki publiczne w ramach wdrażanego programu rewitalizacji?

- budowa dróg
- dostęp do bazy mieszkaniowej i dobrej pracy
- drogi, komunikacja, Internet
- drogi, szkoły, obiekty sportowe: basen, plenerowa siłownia, lodowisko
- gaz ziemny, drogi
- infrastruktura wodno-kanalizacyjna, komunikacja publiczna
- komunikacja z W-wą i N.D.M, plac zabaw i siłownia plenerowa
- komunikacja, budowa poboczy, dróg, chodników i oświetlenia
- odnowienie dróg, zwiększenie aktywności ośrodków kulturalno- rekreacyjnych
- poprawa dróg, ścieżki rowerowe,
- poprawa estetyki otoczenia, zatrzymanie ludzi młodych w wykształconych, przyciągnięcie inwestorów, rozwój przedsiębiorczości
- poprawa infrastruktury drogowej
- poprawa jakości dróg
- sport i kultura
- stworzenie miejsc do spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży o dorosłych
- ścieżki rowerowe i chodniki przy ruchliwych drogach, skanalizowanie Gminy
- więcej miejsc gastronomicznych
- wybudowanie Biedronki
- zatrzymanie ludzi młodych, przyciągnięcie inwestorów z zewnątrz
- zwiększenie liczby miejsc pracy, poprawa jakości środowiska naturalnego, przyciągnięcie inwestorów z zewnątrz
- poprawa komunikacji na terenie Gminy
- poprawa jakości środowiska naturalnego, poprawa jakości stanu dróg, poprawa połączeń z innymi ośrodkami
- kanalizacja

Załącznik nr 2 – szczegółowe mapy obszarów rewitalizacji (format A3)

Obszar rewitalizacji gminy Leoncin obejmuje teren wiejski, który charakteryzuje się występowaniem użytków rolnych, pól, łąk, które nie są objęte rewitalizacją. Dodatkowo, gmina Leoncin częściowo obejmuje obszar Kampinoskiego Parku Narodowego, a zatem część jej obszaru to teren leśny, który także nie podlega rewitalizacji. Załączone mapy obrazują kolejno obszary poszczególnych miejscowości (lub funkcjonalne części poszczególnych miejscowości) na mapach w skali 1 : 5000.

Szczegółowe mapy zostały zaprezentowane w kolejności alfabetycznej:

- Głusk
- Górki płd.
- Górki środkowe
- Górki wsch.
- Leoncin
- Nowa Dąbrowa wsch.
- Nowa Dąbrowa zach.
- Nowe Polesie płd.
- Nowe Polesie płn.
- Rybitew
- Stara Dąbrowa wsch.
- Stara Dąbrowa zach.
- Zamość

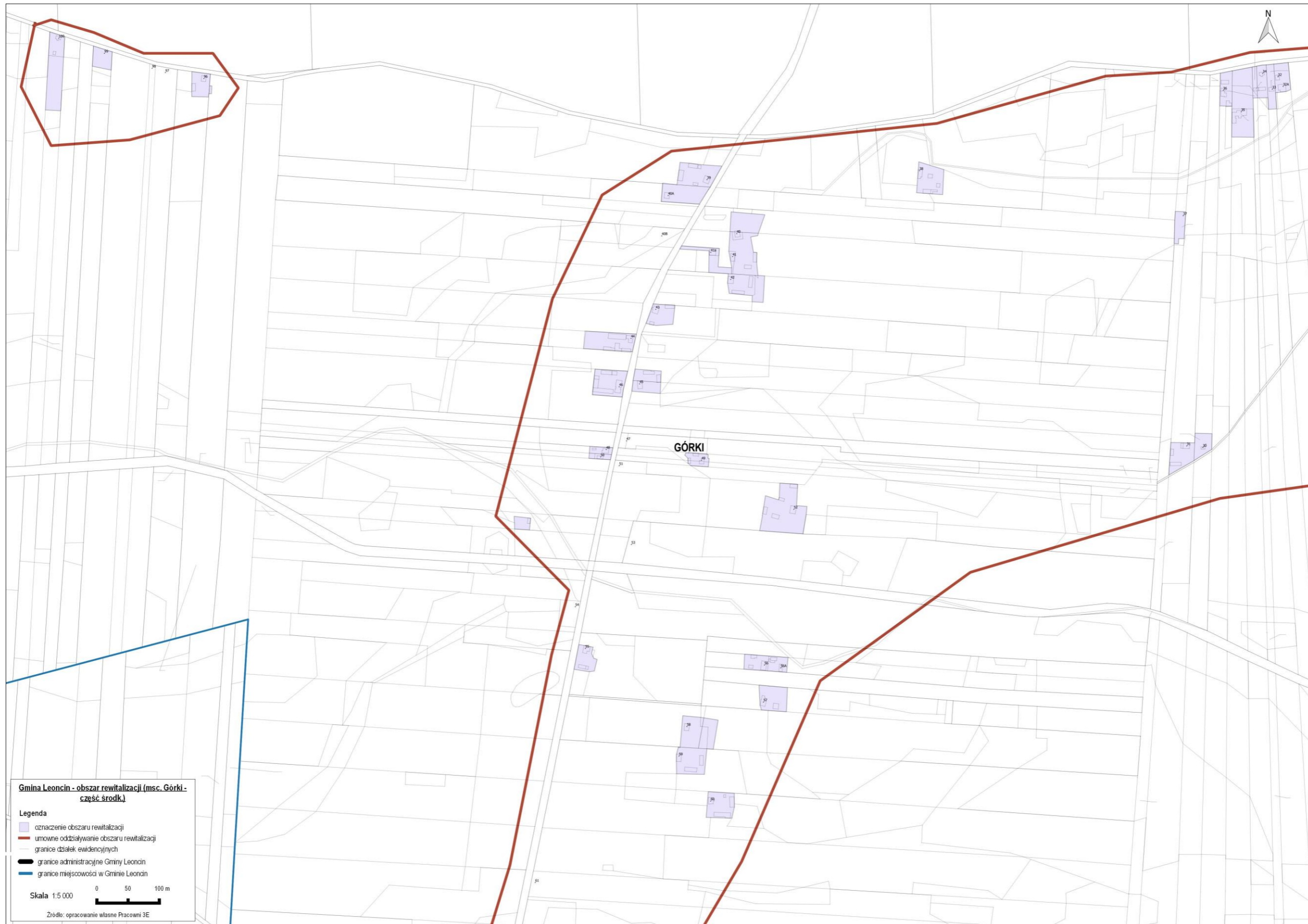
Mapa nr 20 Fragment obszaru rewitalizacji – GŁUSK

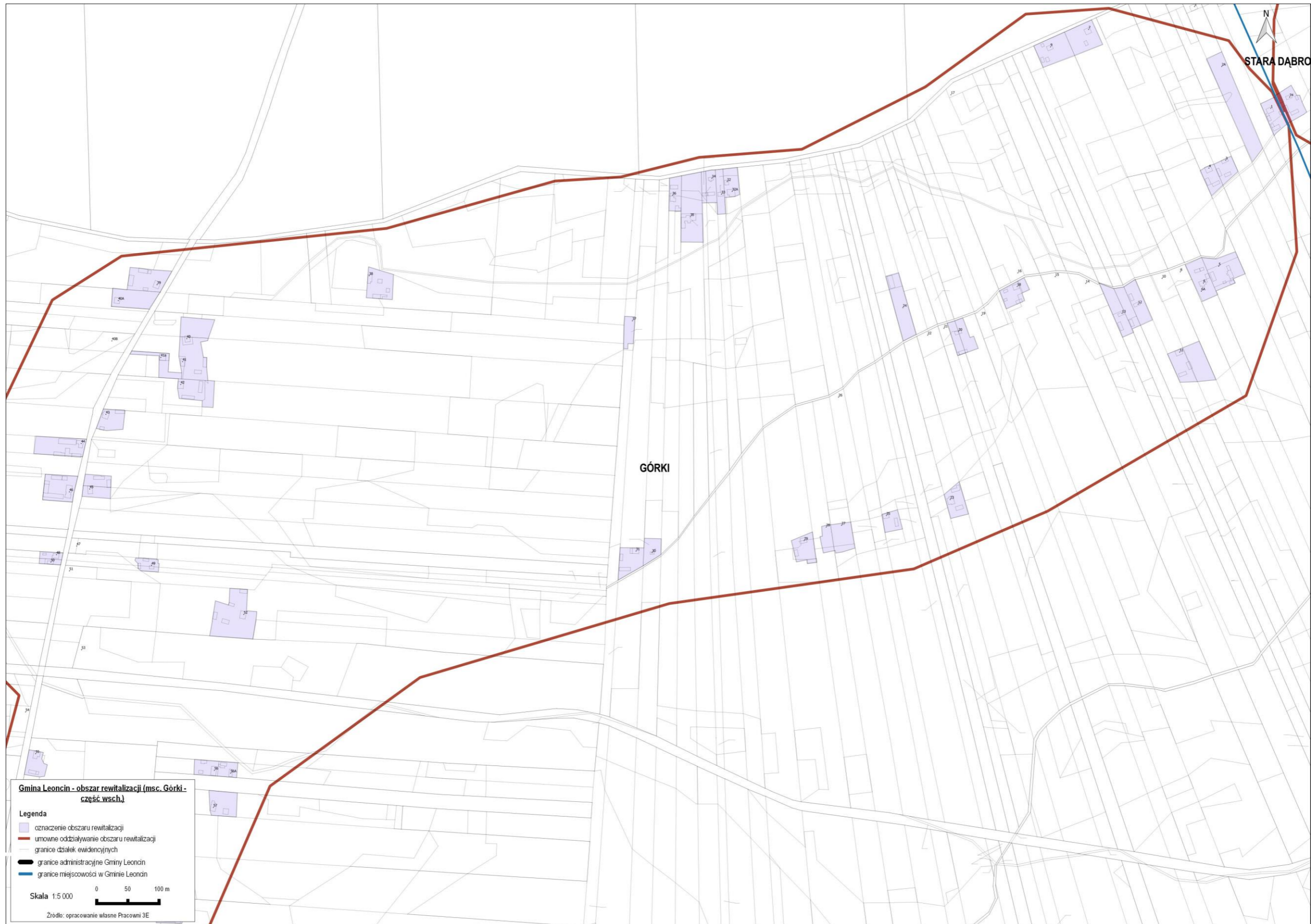
Mapa nr 21 Fragment obszaru rewitalizacji – GÓRKI pld.

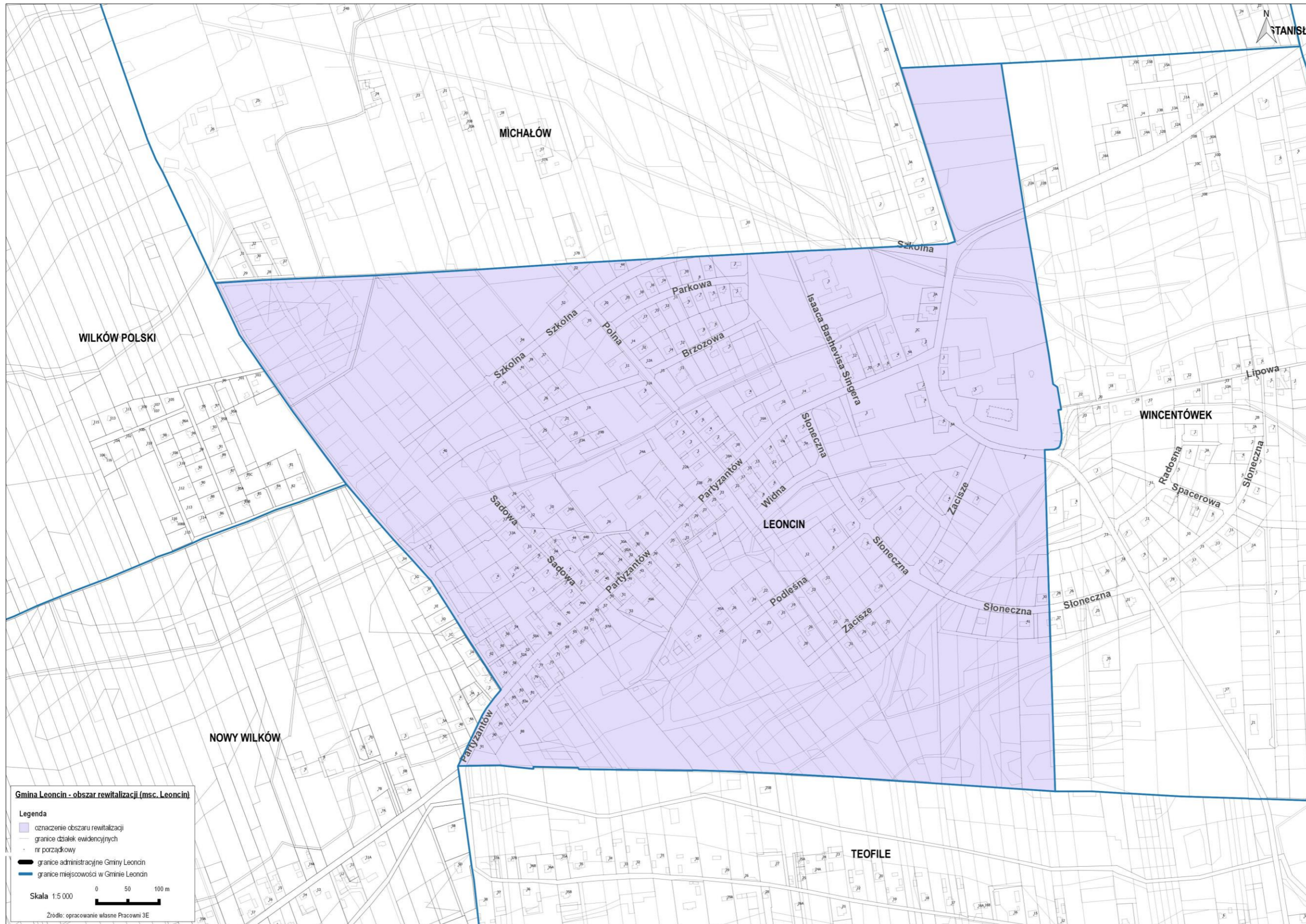
Mapa nr 22 Fragment obszaru rewitalizacji – GÓRKI środkowe

Mapa nr 23 Fragment obszaru rewitalizacji – GÓRKI wsch.

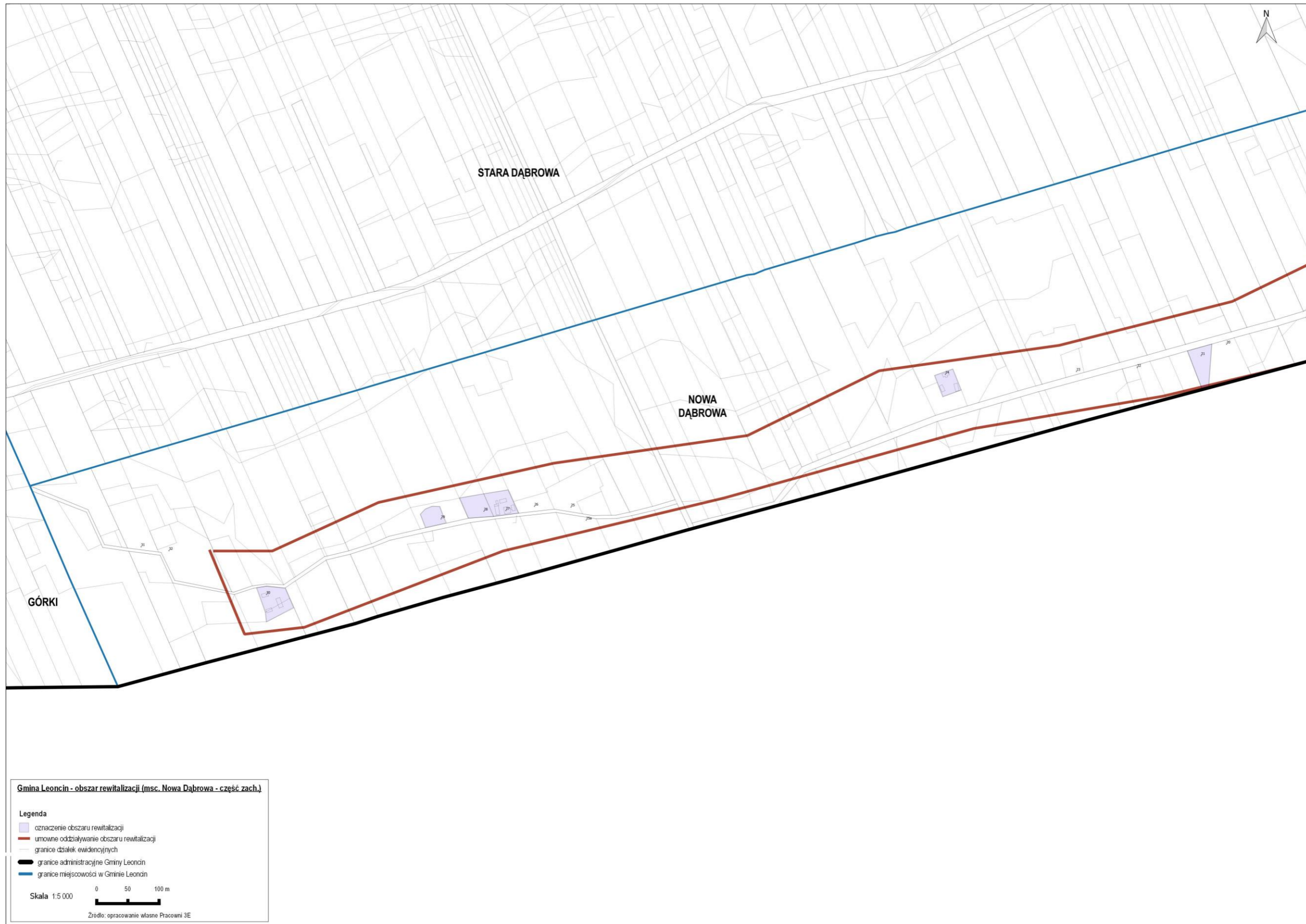
Mapa nr 24 Fragment obszaru rewitalizacji – LEONCIN

Mapa nr 25 Fragment obszaru rewitalizacji – NOWA DĄBROWA wsch.

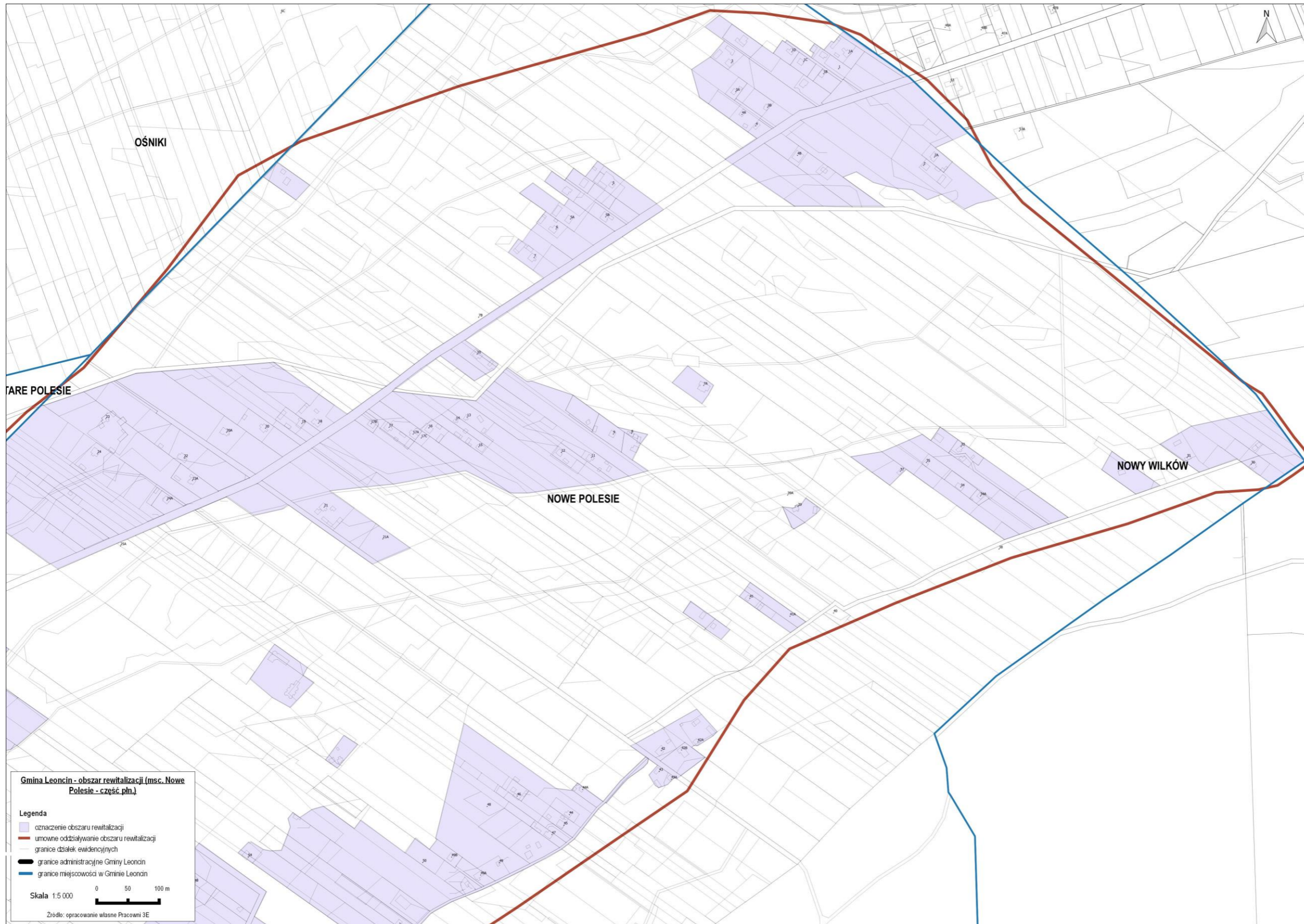
Mapa nr 26 Fragment obszaru rewitalizacji – NOWA DĄBROWA zach.

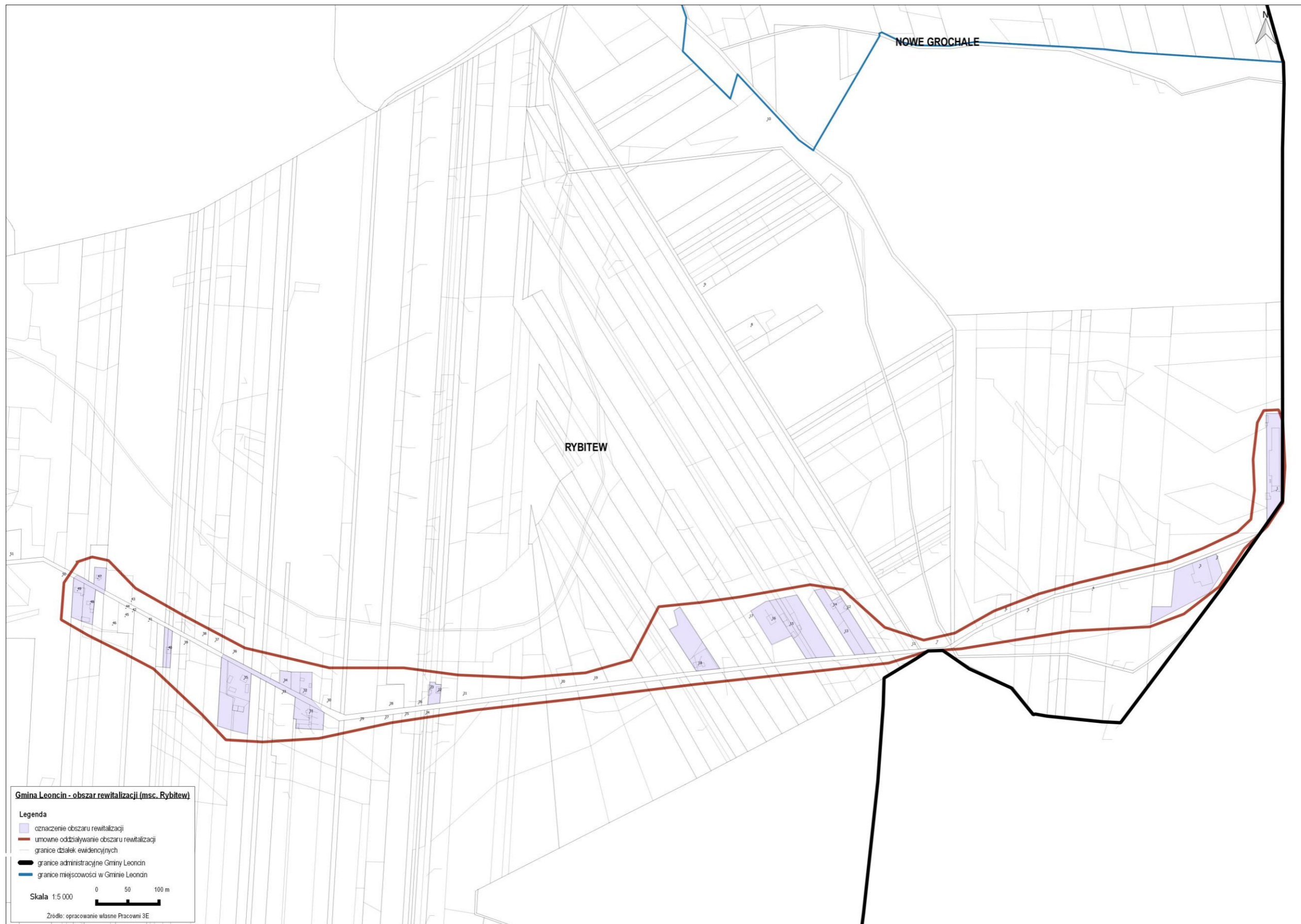
Mapa nr 27 Fragment obszaru rewitalizacji – NOWE POLESIE pld.

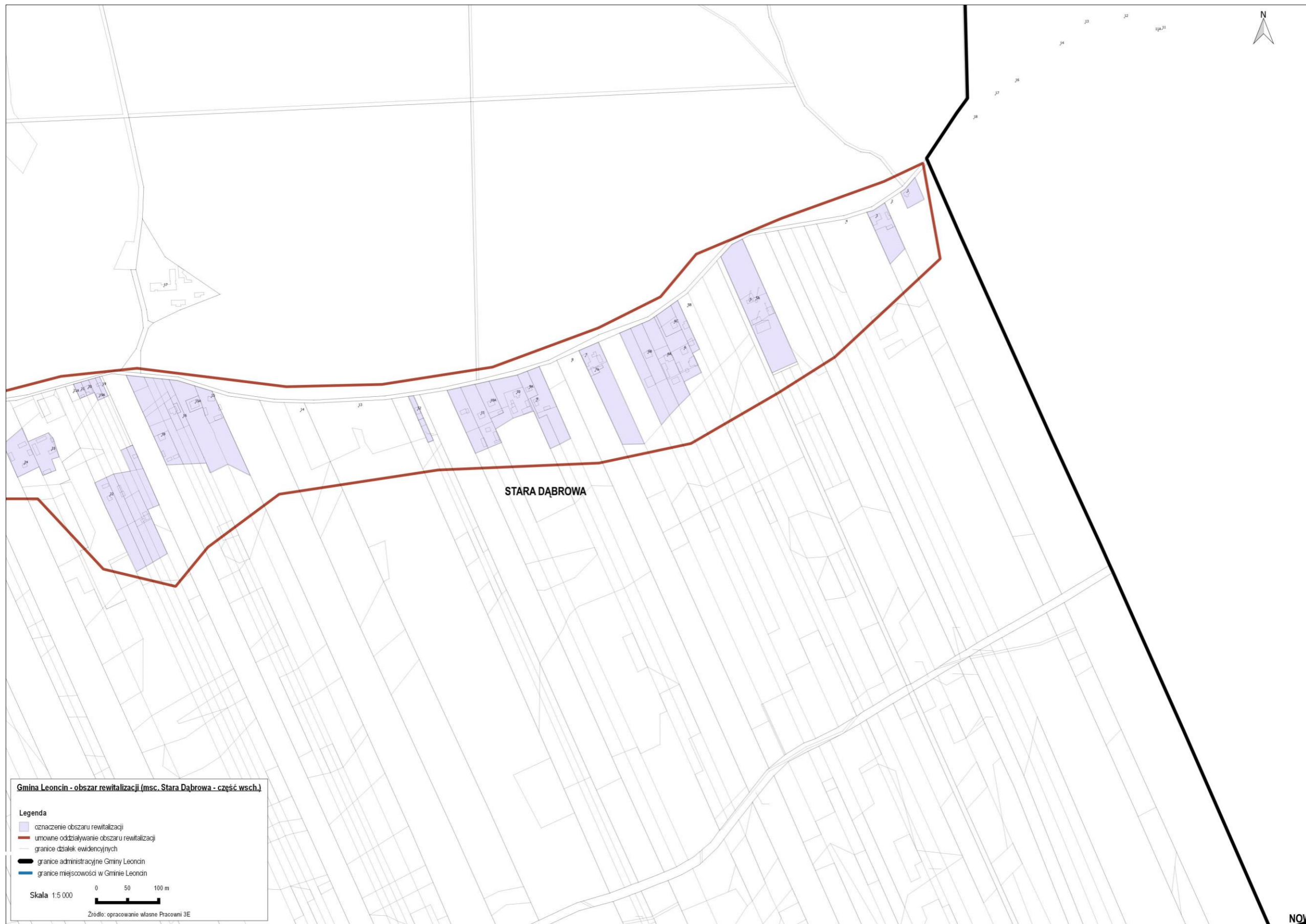
Mapa nr 28 Fragment obszaru rewitalizacji – NOWE POLESIE pn.

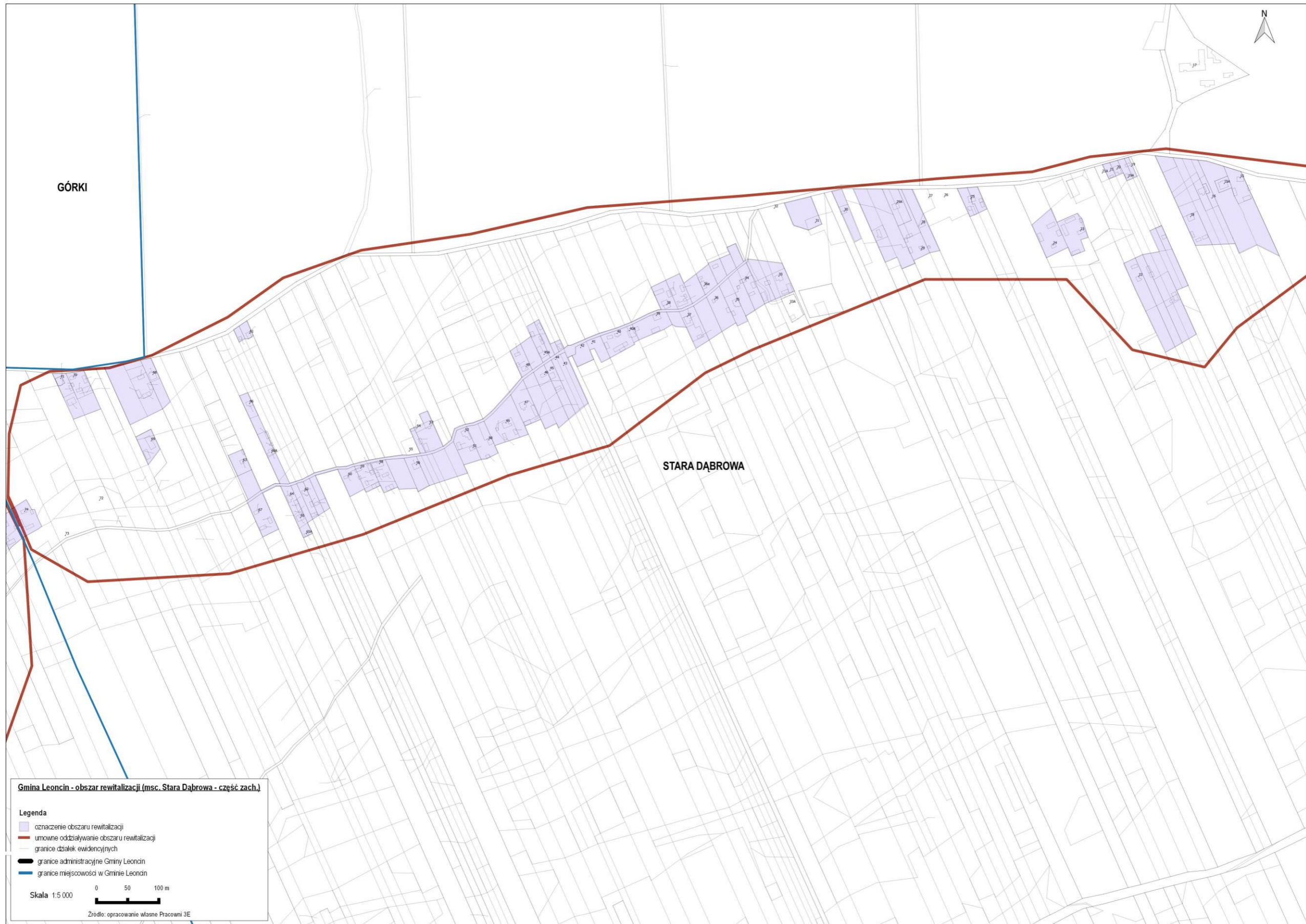
Mapa nr 29 Fragment obszaru rewitalizacji – RYBITEW

Mapa nr 30 Fragment obszaru rewitalizacji – STARA DĄBROWA wsch.

Mapa nr 31 Fragment obszaru rewitalizacji – STARA DĄBROWA zach.

Mapa nr 32 Fragment obszaru rewitalizacji – ZAMOŚĆ

Spis tabel

Tabela 1 Wykorzystane dane do oceny zjawisk społecznych.....	18
Tabela 2 Wskaźniki oceny przestrzennej zjawisk infrastrukturalnych.....	18
Tabela 3 Liczba mieszkańców miejscowości Gminy Leoncin	19
Tabela 4 Wykup ziemi na terenie Gminy Leoncin przez Kampinoski Park Narodowy	25
Tabela 5 liczba złożonych i rozpatrzonych ofert wykupu do KPN.....	26
Tabela 6 Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	30
Tabela 7 Dzieci (w wieku 3-6 lat) objęte wychowaniem przedszkolnym w Gminie Leoncin.....	37
Tabela 8 Szkoły i przedszkola w Gminie Leoncin – wybrane dane	37
Tabela 9 Wyniki egzaminu kończącego szkołę podstawową w latach 2015-2016	38
Tabela 10 Wyniki z egzaminu kończącego szkołę podstawową poszczególnych szkół w Gminie Leoncin (kolorem zaznaczono najniższy wynik spośród szkół w każdej części egzaminu)	38
Tabela 11 Wyniki z egzaminu gimnazjalnego w Gminie Leoncin (kolorem zaznaczono najniższy wynik spośród szkół w każdej części)	39
Tabela 12 Średnie wyniki z egzaminu gimnazjalnego w 2016 roku.....	39
Tabela 13 Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności.....	41
Tabela 14 Frekwencja wyborcza podczas wyborów samorządowych w latach 2002-2014 (kolorem zaznaczono najniższą frekwencję spośród komisji wyborczych w Gminie Leoncin w wyborach samorządowych 2014).....	43
Tabela 15 Podmioty w gospodarce narodowej.....	44
Tabela 16 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w Gminie Leoncin wg sekcji PKD 2007 (2015 r.).....	44
Tabela 17 Podmioty wg klas wielkości (2015 r.)	45
Tabela 18 Ludność - w % ogółu ludności - korzystająca z poszczególnej instalacji sieciowych.....	57
Tabela 19 Odległość poszczególnych wsi do Leoncina (część 1)	57
Tabela 20 Odległość poszczególnych wsi do Leoncina (część 2)	58
Tabela 21 Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji	71
Tabela 22 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	75
Tabela 23 Wskaźniki monitorowania PR	84

Spis map

Mapa 1 Granice miejscowości wykorzystane na potrzeby diagnozy obszaru zdegradowanego w Gminie Leoncin	17
Mapa 2 Rozmieszczenie ludności w Gminie Leoncin.....	21
Mapa 3 Gęstość zaludnienia obszaru Gminy Leoncin	22
Mapa 4 Gmina Leoncin na tle granic Kampinoskiego Parku Narodowego oraz jego otuliny.....	24
Mapa 5 Miejscowości Gminy Leoncin, na terenie których realizowany jest przez Kampinoski Park Narodowy program wykupu gruntów prywatnych.....	27
Mapa nr 6 Koncentracja przestrzenna osób korzystających z OPS	29
Mapa 7 Miejscowości, w których udział bezrobotnych w ogóle mieszkańców przekracza średnią dla całej Gminy (>3,1%).....	32
Mapa 8 Koncentracja przestrzenna osób w wieku 65+ przekraczający średnią dla całej Gminy (>15,2%)	34
Mapa 9 Koncentracja przestrzenna przestępstw znęcania się nad rodziną (art. 207 kk) w roku 2015 na terenie Gminy.....	36
Mapa 10 Granice obwodów szkoły podstawowej i gimnazjum w Nowych Grochalach i Górkach	40
Mapa 11 Miejscowości o udziale czytelników poniżej wartości dla całej Gminy	42
Mapa 12 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w Gminie Leoncin	46
Mapa 13 Obszar zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Leoncin (kolorem niebieskim zaznaczono obszar, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%))	49
Mapa 14 Obszar Gminy Leoncin obejmujący tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (oznaczone kolorem niebieskim)	50
Mapa 15 Miejscowości, które w części lub całości są narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego	51
Mapa 16 Miejscowości Gminy Leoncin, które nie dysponują bezpośrednim dostępem do regularnych połączeń autobusowych (regionalnych)	60
Mapa 17 Miejscowości, w których gospodarstwa podłączone do kanalizacji stanowią mniej niż 12% (średnia dla całej Gminy) wszystkich gospodarstw domowych	62
Mapa nr 18 Koncentracja występowania negatywnych zjawisk w Gminie Leoncin – obszar zdegradowany	68
Mapa nr 19 Obszar rewitalizacji – Gmina Leoncin	70
Mapa nr 20 Fragment obszaru rewitalizacji – GŁUSK.....	104
Mapa nr 21 Fragment obszaru rewitalizacji – GÓRKI pld.	105

Mapa nr 22 Fragment obszaru rewitalizacji – GÓRKI środkowe	106
Mapa nr 23 Fragment obszaru rewitalizacji – GÓRKI wsch.	107
Mapa nr 24 Fragment obszaru rewitalizacji – LEONCIN	108
Mapa nr 25 Fragment obszaru rewitalizacji – NOWA DĄBROWA wsch.	109
Mapa nr 26 Fragment obszaru rewitalizacji – NOWA DĄBROWA zach.	110
Mapa nr 27 Fragment obszaru rewitalizacji – NOWE POLESIE płd.	111
Mapa nr 28 Fragment obszaru rewitalizacji – NOWE POLESIE ptn.	112
Mapa nr 29 Fragment obszaru rewitalizacji – RYBITEW	113
Mapa nr 30 Fragment obszaru rewitalizacji – STARA DĄBROWA wsch.	114
Mapa nr 31 Fragment obszaru rewitalizacji – STARA DĄBROWA zach.	115
Mapa nr 32 Fragment obszaru rewitalizacji – ZAMOŚĆ	116

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba mieszkańców Gminy Leoncin w poszczególnych grupach wiekowych	23
Wykres 2 Udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy Leoncin	23
Wykres 3 Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej – Gmina Leoncin	28
Wykres 4 Bezrobotni zarejestrowani w Gminie Leoncin	30
Wykres 5 Odpady komunalne zebrane w ciągu roku w Gminie Leoncin	64

Informacja o Wykonawcy:

Pracownia ewaluacji, edukacji i ekspertyz społecznych 3E od wielu lat zajmuje się badaniami społecznymi i ewaluacjami realizowanymi na rzecz różnych podmiotów, krajowych i europejskich, w tym organizacji pozarządowych i instytucji publicznych. Współpracując z lokalnymi samorządami zespół Pracowni 3E opracowuje dokumenty strategiczne poprzedzone wnikliwą diagnozą. w portfolio Firmy znajdują się Strategie Rozwoju JST, Lokalne / Gminne Programy Rewitalizacji, badania dotyczące aktywności organizacji pozarządowych na danym terenie oraz szereg badań ewaluacyjnych dotyczących społecznych aspektów działalności samorządów.

www.pracownia3e.pl

